

TRADE NEWS

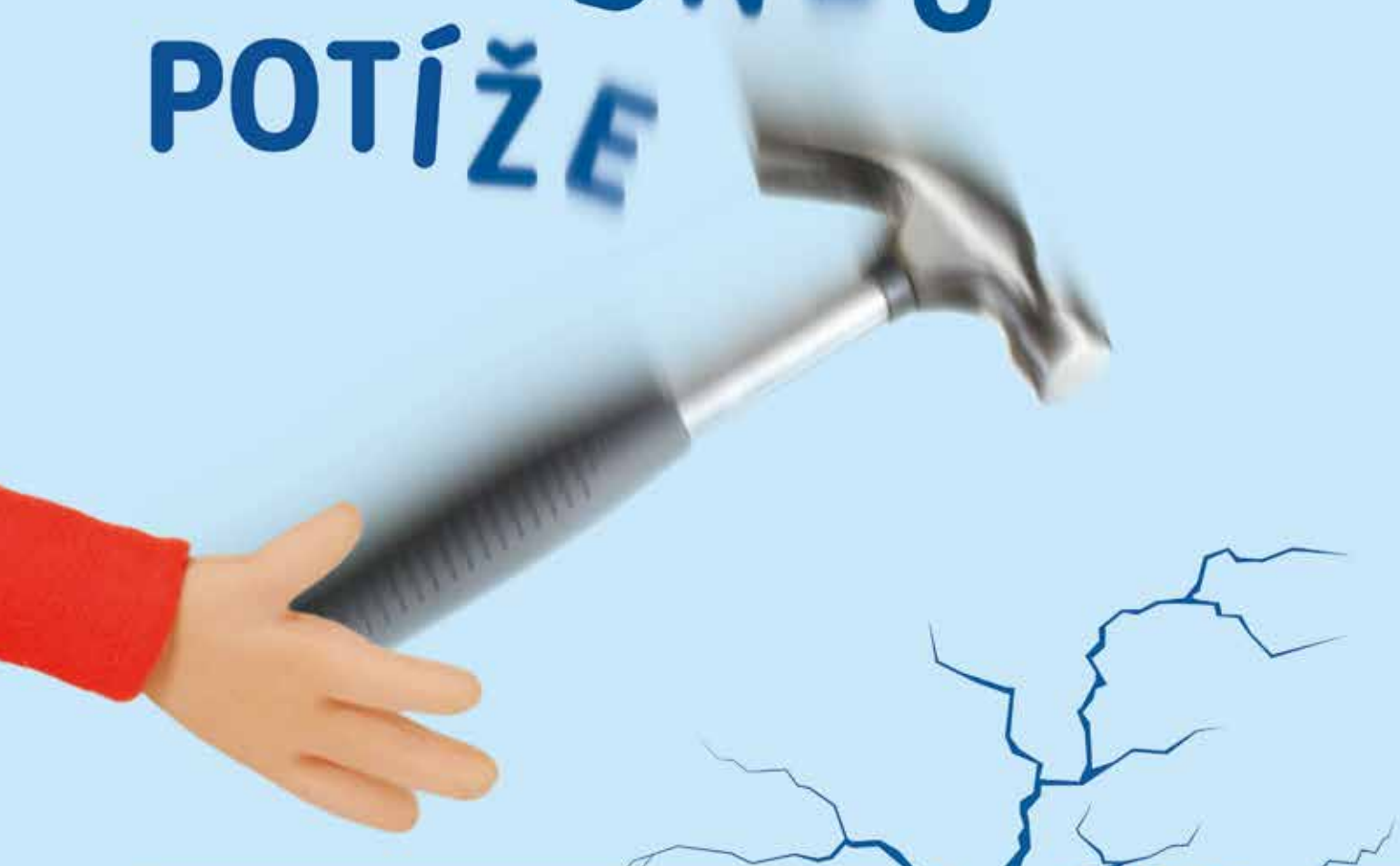
5 / 2024
XIII. ročník

Magazín o obchodu a exportu
Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR

ŠVÝCARSKO: PŘESNOST,
SPOLEHLIVOST A KVALITA

KDYŽ VÁS PŘI PODNIKÁNÍ PŘEPADNOU POTÍŽE

Pojištění podnikatelů
SIMPLEX

VIENNA INSURANCE GROUP

Dear readers,

I am very happy to be here when for the first time in its history, TRADE NEWS has published a comprehensive account of business relations between Switzerland and the Czech Republic. Many of you will surely have heard and read a lot about Switzerland, seen photos, films or even visited my country. You may know that it is famous not only for its picturesque landscape, high quality of life and direct democracy, but also for its strong ecosystem that supports business and innovation, making Switzerland one of the most innovative countries in the world (ranking 1st on the GII for 14 years in a row).

At the bilateral level, our countries are important trading partners. I am pleased to see our trade relations grow in recent years. In 2023, exports from Switzerland to the Czech Republic rose by 7.3%, while imports from the Czech Republic to Switzerland increased by 6.9%. Our country is the 25th biggest trading partner of the Czech Republic by volume of imports, and in terms of FDI, it ranks 8th with a total volume of 7.8 billion CHF of direct investment made by Swiss companies in your country.

As Switzerland's new ambassador to the Czech Republic, I will do my best to contribute to the deepening and expansion of interpersonal, institutional and business ties between our nations.

URS BUCHER,

AMBASSADOR OF SWITZERLAND TO THE CZECH REPUBLIC

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

mám velkou radost, že mohu být při tom, když se k vám poprvé za celou dobu existence tohoto magazínu dostává ucelený komplex informací o vzájemných obchodních vztazích mezi Švýcarskem a Českou republikou. Jistě jste o Švýcarsku mnohé slyšeli, četli, viděli fotografie, filmy nebo jste ho dokonce osobně navštívili a víte, že je proslulé nejen malebnou krajinou, vysokou kvalitou života a přímou demokracií, ale i silným ekosystémem, který podporuje obchod a inovace, což z něj činí jednu z nejnovativnějších zemí světa (1. místo na žebříčku GII 14 let v řadě).

Na bilaterální úrovni jsou Česká republika a Švýcarsko důležitými obchodními partnery. Je potěšující, že se zahraniční obchod mezi Švýcarskem a Českou republikou v posledních letech vyvíjí pozitivně. Export ze Švýcarska do ČR vzrostl za rok 2023 o 7,3 %, zatímco import z ČR do Švýcarska se zvýšil o 6,9 %. Objem vývozu řadí Švýcarsko na 25. místo mezi zeměmi, které své zboží prodávají do ČR. Celkový objem přímých investic švýcarských společností v ČR činí 7,8 miliardy švýcarských franků, což naši zemi řadí na osmé místo mezi největšími investory.

Jako nový velvyslanec Švýcarska v České republice se budu všemi prostředky snažit přispět k prohloubení a rozšíření mezilidských, institucionálních i obchodních vazeb mezi našimi zeměmi.

URS BUCHER,

VELVYSLANEC ŠVÝCARSKA V ČESKÉ REPUBLICĚ

Foto: Luděk Krušínský

 TRADE NEWS

Magazín Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR

www.amsp.cz

Ydavatel: ANTECOM

ANTECOM, s.r.o., Blatenská 2166/7, Praha 4 IČ: 2836 2926

Vydáno v Praze jako dvouměsíčník. MK ČR E 20842 / ISSN 1805-5397

Datum vydání: 5. 11. 2024 Auditovaný náklad: 7000 výtisků

Magazín TRADE NEWS je zařazen do procesu pravidelného ověřování nákladů vybraných tiskovin Audit Bureau of Circulations (ABC ČR).

www.itradenews.cz www.tradenews.cz

Redakční rada: Eva Svobodová, MBA, členka představenstva a generální ředitelka AMSP ČR, ThDr. Ing. Josef Jaroš, MBA, předseda představenstva AMSP ČR, vlastník PKF APOGEO Group, Ing. Karel Dobeš, člen představenstva AMSP ČR, vládní zmocněnec pro spolupráci s Evropskou GNSS agenturou GSA, jednatel společnosti DOFRA, Petr Milata, člen představenstva AMSP ČR, generální ředitel společnosti BEZNOSKA, Ing. Pavla Břečková, Ph.D., místopředsedkyně představenstva AMSP ČR a ředitelka společnosti AUDACIO

Šéfredaktorka: PhDr. Jana Jenšíková, jednatelka společnosti ANTECOM, která vydává časopisy TRADE NEWS a AGE management jeniskova@antecom.cz www.antecom.cz
TRADE NEWS – vítěz soutěže Zlatý středník v kategorii Nejlepší B2B časopis a noviny v ČR

- 10** Rozhovor / Švýcarsko
Urs Bucher: Češi i Švýcaři jsou velmi pracovití a jde jim o to, aby se věci dělaly pořádně
- 12** Do světa za obchodem / Infografiky
Švýcarsko, Lichtenštejnsko. Perspektivy, ekonomika, srovnání
- 22** Rozhovor / Švýcarsko a Lichtenštejnsko
Tomáš Podivínský: Ve vztahu ke Švýcarsku a Lichtenštejnsku stavíme na ekonomické a vědecké diplomacii
- 26** Do světa za obchodem / Švýcarsko
Švýcarsko: Synonymum pro stabilitu, inovace a vysokou životní úroveň. Jak zaujmout v jedné z nejdražších zemí na světě
- 32** Rozhovor / Švýcarsko
Petr Kotal: Vždycky jsem podvědomě cítil, že nereprezentuji jen sebe, ale zemi, odkud pocházím
- 34** Profiliga / Unicorn Systems
Český jednorozec se úspěšně zabydlel (nejen) ve Švýcarsku
- 37** Rozhovor / Švýcarsko
Václav Šulista: Ve Švýcarsku jsem plně docenil kvalitní vzdělání
- 38** Krajané / Český klub Zürich
Alena Pajasová: Kulturním diplomatem je každý z nás
- 40** Rozhovor / Švýcarsko
Ferdinand Bardoly-Küzmös: Je mi ctí, že mohu své znalosti dát do služeb ČR
- 42** Inspirace / Krajané
Silná komunita Čechů jako cesta k úspěchu na švýcarském trhu
- 44** Profiliga / Just
Just – lovebrand ze Švýcarska, kterému věří české rodiny
- 46** Obchodní etiketa / Švýcarsko
Co Švýcar slíbí, to do puntíku dodrží
- 50** Kontakty / Švýcarsko, Lichtenštejnsko
Vybrané české instituce a organizace ve Švýcarsku a Lichtenštejnsku
- 52** Do světa za obchodem / Lichtenštejnsko
Lichtenštejnsko: Malá země s velkými příležitostmi
- 56** Sonda / Lichtenštejnsko
Předvídatost + odpovědnost = prosperita + udržitelnost
- 59** Zápisník
Výpočet uhlíkové stopy je nyní pro firmy ještě dostupnější
- 60** Finanční rádce
Energeticky úsporné projekty ve firmách nemusí stát jmění
- 62** Rozhovor / Zdraví
Když Češi inspirují Evropu aneb Česká oftalmologie boduje
- 66** Trendy / Zdraví
Nastává éra péče o duši. Nová příležitost i pro zaměstnavatele
- 69** Rozhovor / Zdraví
Michal Šafránek: Nastavujeme nové standardy
- 70** Rozhovor / Personalistika
Lucie Spáčilová: Díky srdcařům na palubě dosáhnout vysněných cílů. To je, oč tu běží

Přemýšlíte
o **expansi vaší firmy**
do zahraničí?

Chystáte se tam
**budovat nové výrobní
kapacity** nebo **koupit
již zavedenou výrobu?**

Bojíte se rizik,
která by mohla vaši
investici **znehodnotit?**

S NAŠÍM POJIŠTĚNÍM BUDOU VAŠE ZAHRANIČNÍ INVESTICE I VÝNOSY V BEZPEČÍ

Jsme úvěrová pojišťovna se zaměřením na tržně nepojistitelná politická a komerční rizika spojená s financováním vývozu zboží, služeb a investic z České republiky. Pojištění poskytujeme všem vývozcům českého zboží, služeb a investic bez rozdílu v jejich velikosti a právní formě, a to na zakázky už od 100 000 Kč.

POJISTÍME VÁM:

✓ **Investici** v zahraničí

✓ **Úvěr na investici** v zahraničí

ZAŽÁDEJTE SI O BEZPLATNÉ POSOUZENÍ
vašeho obchodního případu na našich webových stránkách.

---

*Den podnikatelů
České republiky
2024*

HOTEL AMBASSADOR ZLATÁ HUSA
PRAHA

7/11/2024

Vyhlášení vítězů soutěží:

Hlavní cena projektu Rok nové energie 2024

Rodinná firma roku AMSP ČR

Nastartujte se
eŽena

14:00 – 15:30 Debata na téma:

Budoucnost malých a středních podniků: Výzvy a příležitosti v dnešní ekonomice

15:30 - Číše vína pro finalisty soutěží

17:00 Galavečer

Moderuje: Libor Bouček

Dress code: Business formal

SKODA

KB

ČESKÁ S
spořitelna

GLS.

CZECH INVEST

PKF APOGEO

Deloitte.

TRADE NEWS

nrb
Národní
Rozvojová
Banka

ČESKÁ EXPORTNÍ BANKA
CZECH EXPORT BANK

EGAP

allegro

MY CLINIC

PODNIKÁNÍ JE PŘEDEVŠÍM O SVOBODĚ A NAPLNĚNÍ. O MOŽNOSTI VYTVÁŘET HODNOTY

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, vítám vás u dalšího vydání magazínu TRADE NEWS, které vychází také právě v době, kdy probíhá 22. ročník Dne podnikatelů České republiky. Tento den je významnou událostí pro naši podnikatelskou komunitu, setkáním, kde máme příležitost sdílet naše úspěchy i překonané výzvy a společně oslavit odvalu a vytrvalost, kterou české podnikatelky a podnikatelé denně prokazují.

Podnikání je především o svobodě a naplnění. Tato svoboda přináší možnost vytvářet hodnoty, přijímat rozhodnutí a sledovat vlastní cestu. Když se daří, cítíme se silně a naplnění energií. Ale když se nedaří, podnikání se může proměnit

”

KAŽDÝ PODNIKATEL
A PODNIKATELKA SI
ZASLOUŽÍ OCENĚNÍ
ZA SVOU ODVAHU
A ODDANOST.

v noční můru, obtížně snesitelné břímě, které naše ramena tíží s každým dalším zklamáním. Právě v těchto momentech se však ukazuje naše podnikatelská síla, schopnost znovu povstat, překonat nástrahy a pokračovat vpřed i přes veškeré překážky.

Každý podnikatel a podnikatelka si zasluží ocenění za svou odvalu a oddanost. Na Dni podnikatelů České republiky se proto již tradičně předávají ceny v několika významných soutěžích. Cenu hlavního projektu AMSP ČR Rok nové energie 2024 si odnesli ti, kteří vážně investují do budoucnosti a ukazují cestu k dalšímu rozvoji. Soutěž Rodinná firma roku AMSP ČR představuje hodnoty tradice a rodinné sounáležitosti – gratulujeme vítězům, kteří dál předávají podnikatelský odkaz budoucím generacím. V projektu ežena jsme ocenili ty, které svým příkladem ukazují, jaké možnosti podnikání nabízí bez ohledu na případné bariéry. A v neposlední řadě jsme ohodnotili i překvapivě nápadité projekty začínajících podnikatelů v soutěži s Komerční bankou Nastartujte se.

Rád bych touto cestou poděkoval celému organizačnímu týmu za jeho neúnavnou práci a za to, že se připravám naší nejdůležitější akce – Dne

Foto: archiv AMSP ČR

podnikatelů – věnovali s takovou profesionalitou a entuziasmem.

Vám, milé čtenářky a čtenáři, přeji hodně úspěchů v podnikání, odvalu překonávat výzvy a radost z dosažených cílů. ■

JOSEF JAROŠ,
PŘEDSEDA PŘEDSTAVENSTVA
ASOCIACE MALÝCH A STŘEDNÍCH
PODNIKŮ A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR

AMSP ČR VYHLAŠUJE

ROK TRANSFORMACE PODNIKÁNÍ 2025

WWW.AMSP.CZ

KLÍČOVÁ TÉMATA PROJEKTU

- Deindustrializace a její vliv na MSP
- Udržitelnost a ESG (Environmental, Social, Governance)
- Digitalizace, automatizace a AI
- Financování technologického rozvoje
- Řízení rizik a compliance
- Vzdělávání a rozvoj MSP

DO SVÉHO ROZVOJE CHCE INVESTOVAT PŘEVÁŽNÁ VĚTŠINA EXPORTÉRŮ NEJČASTĚJI DO UMĚLÉ INTELIGENCE A AUTOMATIZACE

Čtyři z pěti malých českých exportérů se chystají v následujících dvou letech investovat do svého rozvoje. Většinou chtějí rozvíjet využití umělé inteligence (AI) a automatizaci. Právě v oblasti automatizace spatřují firmy největší přínos AI, ačkoli ji nyní nejčastěji využívají v marketingu. Vyplývá to z aktuálního průzkumu agentury Ipsos pro Asociaci malých a středních podniků a živnostníků ČR (AMSP ČR) a státní exportní pojišťovnu EGAP. Ta financování investic českým exportérům zpřístupňuje.

Finanční úspora jako motivace

„Největší přínos umělé inteligence firmy vnímají v oblasti zrychlení nebo zjednodušení výrobních postupů v rámci automatizace. To jde ruku v ruce se zlevněním daného procesu, což je nejčastěji uváděná motivace firem k zavádění automatizace, digitalizace a rovněž AI do vlastních procesů. Současně jsou si vědomy rizik zneužití a kybernetické nebezpečnosti,“ uvádí Pavla Břečková, místopředsedkyně představenstva Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR.

Podniky přitom nejčastěji plánují financovat své investice z vlastních zdrojů kombinovaných s bankovním úvěrem. Právě snazší přístup k získání financování umožňuje státní exportní úvěrová pojišťovna EGAP.

Také úvěr na domácí investice lze pojistit

„Říkáme tomu pojištění úvěru pro domácí investice. Exportujícím firmám, které chtějí investovat například do inovací, AI, navýšení výrobních kapacit, ale třeba i těm, které prostě potřebují likviditu pro svůj provoz, nabízíme pojištění pro zvýšení konkurenceschopnosti. S naším pojištěním podnik získá lepší pozici při jednání s bankou, snáze

dosáhne na úvěr a případně i na jeho vyšší objem,“ vysvětluje předseda představenstva EGAP David Havlíček.

Průzkum ukázal, že při investování by o využití pojištění bankovního úvěru EGAPem uvažovalo 59% malých exportujících firem. V průběhu letošního roku s exportéry všech velikostí EGAP podepsal už 94 pojistných smluv za víc než 39 miliard korun.

EGAP nabízí pojištění úvěrů exportně orientovaným firmám, které díky němu mohou získat lepší podmínky bankovního úvěru od loňského roku. Úvěr s pojištěním EGAP mohou využít na investici do svého rozvoje, například do rozšíření výroby či snižování energetické náročnosti, ale také na financování provozních nákladů. O pojištění mohou žádat prostřednictvím své banky české podniky, jejichž podíl exportu na celkových tržbách je minimálně 25%.

Exportní pojišťovna EGAP letos pojistila například vývoz autobusů Iveco do Pobřeží slonoviny či letadel Aircraft Industries do Senegalu. Za celou dobu své existence EGAP pojistil vývoz českých firem v objemu přesahujícím jeden bilion korun do 130 zemí světa.

Firmy nejčastěji plánují financovat své investice z vlastních zdrojů kombinovaných s bankovním úvěrem, případně s dotacemi.

Téměř tradičně by financovaly své investice převážně z vlastních zdrojů, což je pro segment MSP typické (65%). Navíc zde platí, zdá se, nepřímá úměra: čím menší firma (76%), tím spíše se spoléhá na vlastní zdroje. Na jedné straně to může brzdit růst firmy, na té druhé jde o silný stabilizační element.

S bankovním úvěrem pracuje napříč spektrem asi polovina podniků.

Nadstandardní využívání dotací (57%) je zjevně zejména u větších exportérů, kteří vyvázejí více než 40% své produkce. Rovněž se to týká spíše firem s větším obrátem (nad 51 mil. korun). Potvrzuje se tak, že pro ty menší nejsou dotace příliš dostupné.

Firmy nejčastěji využívají nebo plánují využívat AI v oblasti marketingu. Méně často pak v rámci automatizace výroby nebo finanční podpory.

České podniky se AI nebojí. Ta dominuje zejména v marketingu, kde skoro každá druhá malá firma nějaké nástroje používá.

Naopak ve výrobě a ve složitějších aplikacích převládá využití ve větších podnicích, zejména proexportně zaměřených. Tento nepoměr může být způsoben i vyššími investicemi do výrobních nástrojů „nové generace“.

Zajímavostí pak je větší využití AI pro analýzu dat v malých firmách než ve firmách větších.

		Firma s 4 až 49 zaměstnanci	Firma s 50 až 250 zaměstnanci	Obrat do 50,99 mil.	Obrat 51 mil. a více	Méně než 40 % exportu	40 % a více exportu
Marketing a prodej	38%	41 %	36 %	46 %	32 %	38 %	38 %
Automatizace zpracování dat	33%	35 %	32 %	24 %	40 %	28 %	41 %
Automatické zpracování dokumentů	32%	27 %	36 %	22 %	40 %	40 %	21 %
Zákaznický servis	31%	27 %	34 %	27 %	34 %	30 %	32 %
Logistika a doprava	31%	27 %	34 %	27 %	34 %	32 %	29 %
Analýza dat	30%	35 %	26 %	30 %	30 %	32 %	26 %
Finanční podpora	20%	22 %	19 %	19 %	21 %	28 %	9 %
Automatizace výroby	20%	5 %	32 %	11 %	28 %	12 %	32 %
Nevím, nedokážu odpovědět	1%	3 %	0 %	0 %	2 %	0 %	3 %
	N=84	N=37	N=47	N=37	N=47	N=50	N=34

Otázka: V jakých oblastech vaše firma umělou inteligenci (AI) využívá? / V jakých oblastech vaše firma umělou inteligenci plánuje využívat?

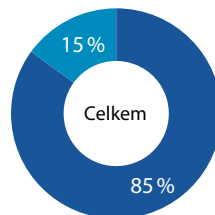
Do svého rozvoje se chystá investovat 85 % firem. Nejčastěji ty s vyšším obrátem.

Do svého rozvoje podniky investují prakticky neustále, forem je celá řada, ale nemohou si obvykle dovolit zcela ustrnout a v rozvoji se zastavit.

V každém případě rozhodnutí investovat do rozvoje firmy deklarují více podniky s větším obrátem a s větším podílem exportu na svých aktivitách.

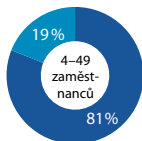
Naopak – z hlediska počtu zaměstnanců – jsou na tom podniky s rozvojovými záměry velmi podobně: investovat chtějí jak ty menší (81 % do 50 zaměstnanců), tak i ty větší v rámci segmentu MSP (89 % do 250 zaměstnanců).

■ Ano ■ Ne

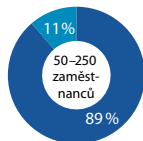

N=100

Počet zaměstnanců

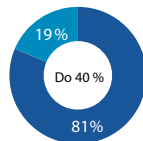

N=47

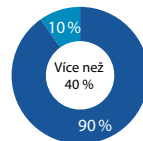

N=53

Podíl exportních aktivit

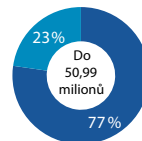

N=59

N=41

Obrat v loňském období

N=44

N=56

Urs Bucher:

ČEŠI I ŠVÝCAŘI JSOU VELMI PRACOVITÍ A JDE JIM O TO, ABY SE VĚCI DĚLALY POŘÁDNĚ

Velvyslancem Švýcarska v České republice je oficiálně teprve několik týdnů. A jeho první dojem z Prahy? „Ohromující,“ zahajuje Urs Bucher náš rozhovor. „Praha v podzimním slunci, to je něco úžasného. Už chápu, proč se jí přezdívá Zlaté město,“ říká a svůj nový post si pochvaluje i z pracovního hlediska. „Z mnoha rozhovorů, které jsem zatím vedl na různých ministerstvech, v prezidentské kanceláři a s místními úřady, jsem pochopil, že Česká republika je na mezinárodní scéně aktivním hráčem a že naše dvě země mají mnoho společného.“

Urs Bucher je od září velvyslancem Švýcarské konfederace v České republice. Ve švýcarských diplomatických službách působí od roku 1990. V letech 1996 až 2010 se zabýval evropskou politikou, většinu času v Bruselu. V letech 2010 až 2016 byl švýcarským velvyslancem v Tokiu. Následně působil jako velvyslanec Švýcarska při EU v Bruselu a v minulých třech letech byl velvyslancem v Izraeli

Diplomatická kariéra vás zavedla do různých regionů světa, včetně Izraele, Japonska a Bruselu. Jak tyto zkušenosti formují váš postoj k vaší nové roli v České republice?

Je zřejmé, že všechny mé předchozí pozice byly v mnoha ohledech značně odlišné. Velmi si vážím toho, že díky své práci diplomata mohu na vlastní kůži zažít tuto neuvěřitelnou rozmanitost a pomáhat budovat vztahy mezi Švýcarskem a jinými národy. O Praze se říká, že je to relativně klidné místo v tom nejlepším slova smyslu. Moje předchozí mise byla v Izraeli, který leží v regionu zmítaném válkami, a o to více je potřeba docenit úspěch evropské integrace jakožto mírového projektu.

Česká republika se velmi aktivně podílí na utváření a posilování Evropy, a tím pádem má zásluhu na tom, že se nám zde žije bezpečněji a lépe. Přesně to je také cílem Švýcarské konfederace, ačkoli naše země zvolila jinou cestu než členství v EU. Mým hlavním úkolem v Praze nebude řešit problémy v našich bilaterálních vztazích, žádné totiž ani nevidím, ale dále vylepšovat to, co už teď funguje dobře, a naplno tak

využívat potenciál našich vztahů, ať už politicky, ekonomicky či kulturně.

Švýcarsko je nedílnou součástí Evropy

Máte dlouholeté diplomatické zkušenosti z Bruselu. Jak se díváte na současný vztah Švýcarska a EU? Jaké dopady či synergie to má na působení vaší země v jednom z jejich členských států, v Česku?

I když nejsme členem EU, jsme velmi evropskou zemí: nacházíme se v srdci Evropy, máme regiony, kde se mluví italsky, francouzsky a německy, a také ctíme naše společné základní hodnoty. Švýcarsko je s více než jednou miliardou eur denně čtvrtým největším obchodním partnerem EU a 17,5 procenta lidí, kteří u nás žijí, má unijní pas. Naše faktická integrace v Evropě je tak v mnoha ohledech hlubší než integrace některých členských států.

Bilaterální dohody Švýcarska s EU představují nesmírně cenný právní základ pro naše vztahy, ať už jde o obchod, volný pohyb osob, vědeckou spolupráci nebo díky našemu statusu země přidružené k Schengenu dokonce i o spolupráci v oblasti bezpečnosti a migrace. Probíhají jednání s cílem tyto dohody modernizovat a zahrnout do nich nové oblasti, jako je například energetika či zdraví. Poslední etapa je u každého vyjednávání tou nejtěžší, ale jsem přesvědčen, že to dotáhneme do úspěšného konce a že výsledkem bude situace, která bude výhodná pro obě strany. Naše bilaterální vztahy s Českem by tak dostaly rámeček, v němž by se mohly rozvíjet za ještě lepších podmínek.

Diplomatická velmoc

Švýcarsko je známé aktivní rolí v mezinárodním společenství, pokud jde o budování míru a diplomacii. Jakou má podle vás odpovědnost při řešení současných globálních výzev, jako jsou bezpečnostní situace či změna klimatu?

Nechci, aby to vyznělo jako chlubení, ale v multilaterální diplomacii hraje naše země opravdu důležitou roli – někteří ji dokonce považují za diplomatickou supervelmoc. V Ženevě sídlí 40 mezinárodních organizací a 461 nevládních organizací a je také

neoficiálním hlavním městem mezinárodního humanitárního práva.

V zákulisí Švýcarsko funguje jako prostředník v řadě konfliktů a tato jeho role čestného zprostředkovatele je všeobecně přijímána. V současné době je členem Rady bezpečnosti OSN a v této roli je velmi aktivní při prosazování míru a řešení globálních problémů, jako je změna klimatu či klimatická bezpečnost.

”

MYSLÍM, ŽE MÁME
PODOBŇNÝ TEMPERAMENT.
A I DÍKY KVALITĚ ČESKÉHO
ŘEMESLA SE V ČESKU
CÍTÍM JAKO DOMA!

A samozřejmě se snažíme i v zájmu ostatních udržovat pořádek také na vlastním dvorku. Jeden příklad za všechny: velké evropské řeky Rýn, Rhóna a Inn, které pramení ve švýcarských horách, opouštějí naše území tak čisté, že mají téměř kvalitu pitné vody, a to navzdory naší hustotě osídlení a vysokému stupni industrializace!

Budoucnost spolupráce? Biotechnologie či digitální transformace

Pokud jde o byznys, kde vidíte největší příležitosti pro posílení švýcarsko-českých obchodních vztahů?

Obě země vynikají v různých odvětvích. Švýcarsko je známé farmaceutickým průmyslem, přesným strojírenstvím a finančními službami, zatímco Česká republika je silná v automobilové výrobě, strojírenství a IT službách. Nejsnazší posílení vzájemného obchodu tedy tkví v podpoře partnerství v těchto odvětvích.

Česká republika si vedle samotné výroby získává stále větší věhlas i jako místo pro výzkum a vývoj. Některé švýcarské firmy již v této oblasti na českém území investovaly a samozřejmě i tyto investice přispějí k posílení našich obchodních vztahů.

Jaké hlavní cíle jste si vytyčil pro své působení v Česku? Máte nějaká témata, která jsou pro vás osobně důležitá a která byste chtěl prosazovat?

Osobně mám velká očekávání od naší budoucí spolupráce v oblasti biotechnologií, digitální transformace a udržitelných postupů. Naše velvyslanectví poskytuje maximální podporu pro propojování potenciálních partnerů v obou zemích a úzce spolupracuje i s naší obchodní komorou. Státní návštěva prezidenta Petra Pavla je pak jistě silným signálem, který dále podtrhuje vysokou vzájemnou atraktivitu našich zemí.

K prolomení ledů stačí úsměv

O Česku se někdy s nadsázkou říká, že je Švýcarskem střední Evropy. Myslíte, že v něčem toto přirovnání souhlasí?

Rozhodně. Naše země jsou rozlohou i počtem obyvatel srovnatelné a některé krajinné oblasti vypadají velmi podobně, a to nemluvím jen o Českém Švýcarsku. Naše národní povahy jsou si také v mnohém blízké. Češi i Švýcaři jsou velmi pracovití lidé, kterým jde o to, aby se věci dělaly pořádně. Díky kvalitě českého řemesla se tu cítím jako doma! Také bych řekl, že máme podobný temperament: nejsme zrovna horkokrevní, spíše klidnější a zdrženlivější. Až by se na první pohled mohlo zdát, že pro nás není tak snadné komunikovat s ostatními lidmi. Ale pouhý úsměv někdy stačí k tomu, aby se prolomily ledy. ■

ZA ROZHOVOR DĚKUJE DANIEL LIBERTIN

FOTO: LUDĚK KRUŠINSKÝ

You can also read this article
in English on itradenews.cz

DO SVĚTA ZA OBCHODEM:

Švýcarsko

A KANTONY CURYCH, BERN, VAUD, ŽENEVA

Lichtenštejnsko

perspektivy
ekonomika
srovnání

letem světem

Lichtenštejnsko: Malá země s velkými výsledky

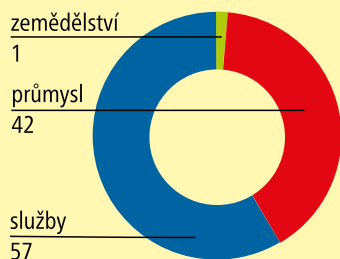
Čtvrtá nejmenší evropská země ležící v alpském oblouku mezi Rakouskem a Švýcarskem je v ústavě z roku 1921 ve znění po novelizaci v roce 2003 definována jako „... konstituční dědičná monarchie na parlamentním a demokratickém základě, kde státní moc nese kníže a lid“.

Panující dynastie Liechtensteinů v zemi vládne kontinuálně od roku 1699 (do roku 1719 jako vladaři hrabství Vaduz a panství Schellenberg). Postavení panujícího, respektive vládnoucího, knížete bylo upraveno výsledky referenda v roce 2003, kdy se bezmála 65 % voličů vyjádřilo pro posílení jeho pozice v systému správy země. Od roku 1984, kdy kníže František Josef II. předal vladařské povinnosti svému následníkovi, dědičnému princí Janu Adamovi II., existuje precedens, podle něhož hlava rodu, a tím i státu, což je postavení doživotní, nemusí být výkonným orgánem moci. V roce 2004 se stejně zachoval i Jan Adam II., který je současnou hlavou státu, ale vladařské povinnosti vykonává dědičný princ Alois. Kníže má v některých případech právo veta, účastní se jednání vlád, navrhuje parlamentu soudce, ze závažných důvodů může rozpustit parlament a v době krize vládnout pomocí dekretů. Není však absolutistickým monarchou, neboť článek 13 ústavy naplňuje slova její preambule „... moc nese kníže a lid“ a umožňuje vyslovit vladaři nedůvěru. To sice neznamená automatický pád monarchie, neboť případem se pak musí zabývat hlasující členové rodu, ale byl by to zdvižený prst upozorňující, že něco není v pořádku. Výsledky referenda v roce 2003 byly také vyjádřením stanoviska, že si obyvatelé země uvědomují podíl vládnoucí dynastie na vytvoření současného blahobytu, když v průběhu jednoho století převedla málo rozvinutou agrárně zaměřenou enklávu na pozici významné ekonomiky. Lichtenštejnci také jistě přijímají s povděkem, že knížecí rod není pro zemi ekonomickým břemenem, neboť není financován z příjmů daňových poplatníků, ale z vlastních prostředků, z nichž v krizových letech uplynulého století knížata sanovala státní finance.

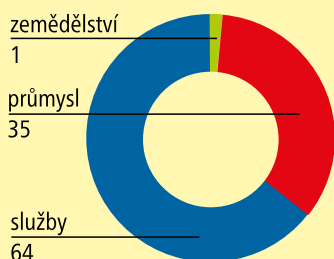
Struktura hospodářství Lichtenštejnsko

Zdroj dat:
Office Of Statistics Principality
of Liechtenstein 2024

podíl na HDP (v%)

podíl na zaměstnanosti (v%)

Zdroj: BusinessInfo.cz
Foto: Shutterstock, Vaduz, Lichtenštejnsko

Tomáš Podivínský:

VE VZTAHU KE ŠVÝCARSKU A LICHTENŠTEJNSKU STAVÍME NA EKONOMICKÉ A VĚDECKÉ DIPLOMACII

Jak se cítí jen pár měsíců po nástupu své diplomatické mise ve Švýcarsku a Lichtenštejnsku velvyslanec Tomáš Podivínský? Jaký je jeho osobní vztah k oběma zemím? A co je pro něj v diplomacii prioritou? „Jeden z mých učitelů diplomacie, velvyslanec a ministr Jiří Gruša, s oblibou a samozřejmě s nadsázkou říkával, že *je dobře, že politika žije z obchodu a ne naopak, protože jinak bychom už dávno zemřeli hladem*. Ony se obě oblasti navzájem potřebují, ale přeci jenom zastávám názor, že obchod by měl mít ve standardní bilaterální diplomacii prioritu – proto také sám obě oblasti propojuji tak, aby to přineslo naší republice prospěch,“ sdělil nám mimo jiné ve velmi zajímavém rozhovoru.

Tomáš Podivínský je od léta letošního roku velvyslancem ČR ve Švýcarsku a Lichtenštejnsku. Vystudoval žurnalistiku a v roce 1996 nastoupil na MZV. V letech 2015–2020 působil jako velvyslanec ČR v Německu. Od července 2013 do ledna 2014 byl ministrem životního prostředí, zhruba ve stejném období poslancem Poslanecké sněmovny

Pane velvyslanče, s jakými pocity jste v létě nastoupil do nové role na naše velvyslanectví v Bernu?

Provázel mě především pocit odpovědnosti a vědomí, že ambasáda byla po tragické smrti kolegyně Kateřiny Fialkové na pozici velvyslance delší dobu neobsazená a že to bude znamenat mnohem vyšší nároky, než když probíhá standardní předávání velvyslanecké agendy. Ale věřím, že diplomatické zkušenosti z Vídně, Drážďan, Berlína a z mnoha dalších pozic, které jsem zastával „doma“ v Praze a které měly vždycky mezinárodní kontext, mi pomohou se nového úkolu dobře zhostit.

Ani Švýcarsko ani Lichtenštejnsko nejsou pro mě země neznámé. Ve Švýcarsku jsem se obchodně angažoval již v roce 1994 a naposledy v roce 2022, takže zkušeností z tohoto teritoria mám poměrně dost a na vlastní kůži jsem si zažil, že je to trh velmi náročný a není snadné se na něj dostat. Proto je tu také naše velvyslanectví, aby rozvoji obchodu a spolupráce ve všech směrech z našeho českého pohledu maximálně pomáhalo.

Švýcarský Davos. Od roku 1971 se zde každoročně koná Světové ekonomické fórum

Mohl byste nějakou osobní zkušenost z obchodování našim čtenářům prozradit?

Vychovávali mě hodně konzervativně, takže mám zásadu, že peníze je nutné napřed vydělat a teprve potom – pokud možno rozumně – utrácet, a nežít lehkomyslně na dluh. Trápil mě jeden neúspěšný obchodní případ ve Švýcarsku, kdy náklady byly sice pokryté, ale zisk skoro žádný. Ale když jsem pak později v Německu ve finále bojoval o velkou zakázku a objednatel se rozhodoval mezi naší firmou a konkurencí ze Slovenska, nakonec rozhodla právě tato naše reference dodávek do Švýcarska a my jsme tu velkou německou zakázku vyhráli. A tam jsme pak generovali skvělý profit. Takže ty efekty přítomnosti na švýcarském trhu mohou být i nepřímé a někdy i větší než okamžitý zisk.

A co Lichtenštejnsko?

Lichtenštejnské knížectví znám také docela dobře, moje první kontakty sahají někdy do roku 1999 a od té doby se vzájemně nespouštíme ze zřetele, a to v přátelském módu, i přes různá vnímání a hodnocení historických událostí. Tady se víc než kde jinde snažím dívat pozitivně do budoucna a řídit se – při vši úctě a respektu k právu a spravedlnosti – příslovím, že minulost patří Pánu Bohu a my máme žít co nejlépe dnešek, který je nám dán, aby nám ten Pán Bůh dal lepší zítřek, než původně plánoval.

To je hezky řečeno. Kde si myslíte, že má obchodování v obou teritoriích vyhlídky na lepší zítřek?

Ve Švýcarsku ani v Lichtenštejnsku to není o betonu, surovém železe nebo kamení z lomu, ale o chytrých a progresivních technologiích, vzdělávání, vědě, inovacích, aplikovaném výzkumu, produktech a službách s vysokou mírou

přidané hodnoty. Tam máme hodně co nabídnout a tam musíme napnout také nejméně sil.

Obě země jsou pro mě partneři, se kterými chci spoluvytvářet společnou prosperující a přátelskou kooperativní budoucnost. Při zachování rovnováhy ve vzájemných diplomatických vztazích se snažím držet další rady již citovaného Jiřího Gruši: *jednat pro vlast tak, aby-chom se z toho jednání měli vždycky aspoň o trošku líp než ti ostatní...*

A z osobního pohledu: těšíte se třeba na krásnou přírodu a lyžování v Alpách?

Jsem motorkář a Švýcarsko se svými nečetnými horskými průsmyky a kvalitními silnicemi má motorkářům rozhodně co nabídnout. Mým osobním přáním je tady založit diplomatický motorkářský klub, tak třeba se i toto soukromé přání nakonec vyplní.

Cenově dostupná energetika bez jádra?

Jak se díváte na švýcarský odklon od jaderné energetiky?

Energetická soběstačnost je podstatný, ale ne jediný parametr této veledůležitě oblasti. Energetika musí být také cenově dostupná a jako bývalý ministr životního prostředí musím dodat, že i šetrná k životnímu prostředí, tedy nejlépe bez oxidu uhličitého, oxidů dusíku a jiných polutantů. Sám si nedovedu moc dobře představit, že je to i v případě Švýcarska, které má obrovské vodní kapacity a buduje další, dlouhodobě možné bez jádra. Cíl jeho energetické strategie do roku 2050, tedy energetika bez emisí, bezfosilní, cenově dostupná a soběstačná, mi bez jádra prostě nevychází.

Můžeme se pro ně stát dobrým příkladem?

Ano, právě v oblasti jaderné energetiky můžeme Švýcarsku nabídnout naše vyspělé know-how, spolupráci na našich projektech třeba modulárních reaktorů a celkově na výzkumu a vývoji této bezemisní technologie. Osobně nevylučuji, že švýcarští občané by mohli v budoucnu aktuální přístup k jaderné energetice přehodnotit, stejně jako by se myslím neměla žádná země jen z politických nebo progresivistických důvodů technologicky uzavírat a a priori vylučovat přinejmenším výzkum a vývoj. Právě technologická otevřenost a spolupráce dává nejlepší prostor inovacím, které se mohou rozvinout i jinými směry, ale pro mě je nejdůležitější otevřenost systému a interakce s okolím.

Nejlepší investice? Vědecká diplomacie!

Co pro vás osobně představuje pojem ekonomická a vědecká diplomacie?

Při respektu k potřebě a společenské užitečnosti kultury, sportu nebo literatury je ekonomická a vědecká diplomacie základem pro dobré bilaterální vztahy, což v případě Švýcarska a Lichtenštejnska platí ne dvojnásob, ale na druhou. Vědecká diplomacie, konkrétně podpora vědy, výzkumu, vzdělávání, výměny studentů, společné projekty vědeckých pracovníků, škol, univerzit a institucí, je pro mě tou nejlepší investicí, kterou můžeme udělat.

Přes všechnu náročnost těchto procesů jsou pro mě mnohem důležitější fyzická setkávání vědců a studentů přímo na univerzitách, školách a pracovištích než tisíce e-mailů nebo „callů“ přes počítač. Osobní kontakty, vidět věci

na místě, mít možnost o nich v praktických procesech přemýšlet a v reálném čase s kolegy interagovat, inspirovat se a věci přetvářet nebo vytvářet nové, to jsou naprosto nenahraditelné hodnoty.

Podle pravidelného přehledu EK European Innovation Scoreboard (EIS) je právě Švýcarsko nejinnovativnější evropskou zemí. Ročně vydává na vědu, výzkum a inovace 3,4 procenta HDP. Česko se na 15. místě řadí do skupiny Moderate Innovators, tedy mírných inovátorů. Přesto můžeme být pro švýcarské partnery zajímaví?

My už pro Švýcary dávno zajímaví jsme, to dokazují naši vědci, inovátoři se start-upy, špičkoví lékaři, chemici, biologové, bankéři nebo čeští podnikatelé zaměstnávající i stovky švýcarských kolegyn a kolegů. Samozřejmě to jsou všechno obory s vysokou mírou přidané hodnoty, často IT, vyspělé komunikační nástroje, umělá inteligence, speciální fyzika, farmaceutická chemie, nové materiály, prostě intelektuální špičky, které jsou pro Švýcarsko přínosné a které tu umějí nejen adekvátně zaplatit, ale hlavně dlouhodobě poskytovat podmínky pro jejich další kvalitní rozvoj.

Často nejde v první řadě o peníze, ale o elitní možnosti dlouhodobého osobního a kariérního rozvoje, o dlouhou perspektivu a také o reálný pocit, že vám tu vaše úspěchy nezávidí a že si vašich výkonů opravdu váží.

”

TADY VÁM ÚSPĚCHY
NEZÁVIDÍ A VAŠICH
VÝKONŮ SI OPRAVDU VÁŽÍ.
I TO JE SKVĚLÝ POCIT.

Co byste chtěl v tomto směru zlepšit?

I když zmíněné vazby fungují velmi dobře, osobně bych se chtěl snažit hlavně o větší počet společných projektů, o společná výzkumná pracoviště nebo vzdělávací a oborové instituce – prostě o co největší podíl společné práce, nejen individuální vstupy našich špičkových vědců do švýcarských projektů ve Švýcarsku. Potřebujeme víc

společných projektů a pokud možno co nejvíc jich mít na našem území, protože taková excelentní pracoviště mají i kultivační efekt na okolí a většinou se národní nebo lokální firmy zapojují jako subdodavatelé při výstavbě i provozu takových zařízení.

V polovině září se uskutečnilo již po čtvrté Slovak and Czech Annual Symposium. Akce na podporu vědecké a ekonomické diplomacie mezi ČR a Švýcarskem, organizovaná krajanským spolkem CometX, s nímž spolupracuje rovněž vaše ambasáda. Co je podle vás největším přínosem této aktivity, která vznikla z iniciativy studentů působících na ETH Zürich? (Pozn. red.: O této akci píšeme víc na str. 42–43.)

Slovak and Czech Annual Symposium je jedním z nejlepších příkladů iniciativy, která vznikla zdola a postupně získává na stále větším významu. To, že se jedná o projekt iniciovaný studenty, ukazuje, jaký potenciál má mladá generace v oblasti vědecké a ekonomické diplomacie. Propojuje špičkové akademiky, byznys a diplomacii a vytváří prostor pro konkrétní projekty a spolupráci. Pro naši ambasádu a Ministerstvo zahraničních věcí ČR je radost tuto akci podporovat, protože přináší opravdu reálné a užitečné výsledky a posiluje naši vědeckou a ekonomickou pozici ve Švýcarsku. Symposium ukazuje, že máme nejen co nabídnout, ale i s kým spolupracovat. Vidím v tom obrovský přínos pro budoucí vztahy mezi Českem a Švýcarskem.

Spolupráce na poli digitalizace zdravotnictví

Podobně jako Čechy trápí i Švýcary neuspokojivá míra digitalizace systému zdravotnictví, což přináší příležitosti také českým firmám. Jakou podporu dostávají od našeho velvyslanectví a přinesla již nějak reálné výsledky?

Efektivní vyspělá digitalizace zdravotnictví je skutečně velmi naléhavý úkol, který vyvolává velké diskuze jak v Česku, tak ve Švýcarsku. Českým firmám, které se specializují na zdravotnické IT a digitální řešení, nabízíme podporu v rámci našich diplomatických aktivit. Organizujeme setkání s potenciálními partnery a vytváříme příležitosti k tomu, aby mohly prezentovat své technologie švýcarským institucím.

Konkrétním příkladem může být loňská Digital Health Innovation Conference 2023 v Basileji, kterou pořádalo naše velvyslanectví v rámci projektu na podporu ekonomické a vědecké diplomacie PROPED. A samozřejmě se chystají další aktivity z naší strany i v závislosti na aktuálních požadavcích a také konkrétních možnostech, které nabízejí naše technologické firmy, případně pokročilejší start-upy.

Role neutrálního Švýcarska dává do budoucna ještě větší smysl

Švýcarsko je významným sídlem mezinárodních institucí a místem konání prestižních světových fór. Které události z poslední doby považujete z tohoto hlediska za nejprínosnější?

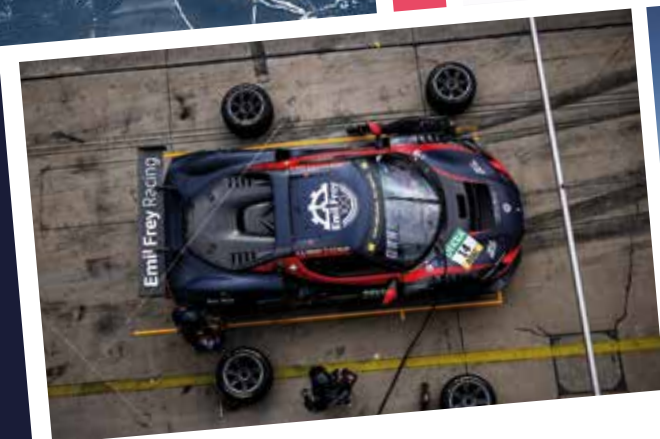
Švýcarsko je bezesporu evropským centrem mezinárodního, a především multilaterálního dění, ať už jde o ekonomiku, politiku, kulturu či vědu. Jednou z nejdůležitějších událostí z tohoto hlediska je bezesporu Světové ekonomické fórum, které se od roku 1971 koná pravidelně každý rok právě ve švýcarském Davosu. Vytváří prostor pro diskuzi o globálních výzvách, jako jsou udržitelnost, inovace nebo budoucnost práce. Skutečnost, že se ho účastní významní zástupci z oblasti obchodu, politiky, vědy a kultury, nabízí zemi příležitost udržovat vztahy s vysoce postavenými osobnostmi z celého světa, což přináší i jisté výhody při důležitých vyjednáváních. Je to i jedinečná příležitost pro prezentaci naší české perspektivy na globální problémy.

A rozhodně nelze opomenout ani poslední mírové jednání o Ukrajině, které se uskutečnilo letos v červnu ve švýcarském Bürgenstocku a které navázalo na mírovou konferenci v Luganu z července 2022. Na konferenci sice podle očekávání ukončení bojů vyjednáno nebylo, ale podtrhla tradiční a stále aktuální mezinárodně velmi silnou pozici Švýcarska jako neutrálního a spolehlivého prostředníka a vyjednavče i v těch nejsložitějších sporech a konfliktech. ■

ZA ROZHOVOR DĚKUJE JANA JENŠÍKOVÁ
FOTO: ARCHIV VELVYSLANECTVÍ ČR V BERNU
A SHUTTERSTOCK

100 LET EMIL FREY

www.emilfrey.cz

V roce 1924 otevřel Emil Frey v Curychu dílnu vyrábějící jízdní kola a motocykly. Po 100 letech je z ní největší prodejce aut v Evropě, přesto stále zůstala rodinnou firmou věrnou původním tradicím.

„Mým váženým zákazníkům.

Mým obchodním principem je prodávat pouze kvalitní produkty za férové ceny. Díky dobře zásobenému skladu mohu svým zákazníkům vždy posloužit svědomitě a rychle. Neustálý rozvoj mé společnosti je výsledkem věrnosti tomuto principu.“

- Emil Frey, 1935
- Tento dopis zákazníkům se dodnes považuje za ústavu skupiny Emil Frey

Emil Frey byl mechanik, závodní jezdec, průkopník a vizionář. Založil stejnojmennou společnost, kterou pak několik generací jeho potomků dovedlo k obratu přes 15 miliard eur, 20 000 zaměstnancům a 600 000 prodaným autům ročně.

Kromě široké sítě dealerství, servisních center nebo muzea vzácných aut provozuje Emil Frey také vlastní závodní tým. Zastává též roli oficiálního importéra mnohých automobilových značek do různých evropských států.

Dealerství Emil Frey najdete i v České republice, kde již přes 30 let prodávají vozy značek Kia, Subaru, Suzuki a Toyota. Mohou se při tom opřít o zázemí i hodnoty mateřské švýcarské společnosti – odbornost, pečlivost a zákaznickou péči.

Děkujeme za spolupráci všem minulým i stávajícím zákazníkům a těšíme se na ty budoucí v dalších 100 letech Emil Frey!

For the last 100 years
your mobility specialist

Švýcarsko:

Synonymum pro
stabilitu, inovace
a vysokou životní úroveň

JAK ZAUJMOUT V JEDNÉ
Z NEJDRAŽŠÍCH ZEMÍ NA SVĚTĚ

Švýcarský CERN (Evropská organizace pro jaderný výzkum), jedna z nejprestižnějších výzkumných organizací na světě, slaví letos 70 let. Mezi jeho dodavatele patří už mnoho českých firem

Věda a výzkum jsou nejdí

Švýcarsko se pravidelně řadí k zemím s nejvyšší životní úrovní na světě. Jeho ekonomika je považována za jednu z nejproduktivnějších a nejstabilnějších. V roce 2023 se podle švýcarského institutu IMD umístilo na 3. místě žebříčku konkurenceschopnosti ze 64 srovnávaných ekonomik. Jeho ekonomika je postavena na silné tradici inovací, výzkumu a rozvinutém průmyslu, což vytváří ideální prostředí pro růst firem.

Země s 8,6 milionu obyvatel vynakládá ročně 24,6 miliardy švýcarských franků na vědu, výzkum a inovace, což představuje 3,31 % HDP, a tím se řadí k zemím, které do výzkumu a vývoje investují v poměru ke svému HDP nejdí – tato čísla jsou důkazem mimořádného zaměření na inovace a technologický pokrok.

Pro české exportéry se tak otevírá trh, který oceňuje špičkovou kvalitu, preciznost a nové technologie. Sektory jako zdravotnická technika, farmacie, ICT, energetika a strojírenství nabízejí zajímavé exportní možnosti. Čeští výrobci přesných nástrojů a zdravotnických zařízení mohou vyniknout díky schopnosti konkurovat v kvalitě i inovativnosti.

Vysoké standardy a náklady: Na co se připravit?

Jedním z hlavních specifik švýcarského trhu je důraz na kvalitu a přesnost. Švýcarští zákazníci očekávají nejen dokonalé zpracování, ale i dlouhou životnost výrobků. České firmy by se proto měly soustředit na detailní přizpůsobení svých produktů místním standardům.

Další výzvou jsou vysoké provozní náklady. Švýcarsko je jednou z nejdražších zemí na světě, což se promítá nejen do nákladů na pracovní sílu, ale také na pronájmy a provozní výdaje. Před vstupem na tento trh je nezbytné důkladné finanční plánování a zajištění dostatečných zdrojů.

Kulturní a jazyková rozmanitost

Zatímco švýcarská ekonomika je považována za jednotnou, kultura a jazyky země jsou rozmanité. Ve Švýcarsku se hovoří čtyřmi úředními jazyky – německy, francouzsky, italsky a rétorománsky, přičemž v německých kantonech dialekty, které se kanton od kantonu

liší. Každý kanton má své specifické regulační rámce, proto je důležité se přizpůsobit místním zvyklostem. Znalost jazyka kantonu, v němž švýcarský obchodní partner působí, je vždy výhodou. Pro české exportéry je klíčové být flexibilní a otevření kulturním odlišnostem. Spolupráce s místními distributory nebo obchodními partnery, kteří se v dané oblasti orientují, může významně usnadnit proces vstupu na trh.

Příležitosti v inovacích a digitalizaci

Švýcarsko je také globálním lídrem v oblasti inovací a digitalizace. Pro české firmy se otevírá prostor zejména v sektorech ICT, umělé inteligence a energetiky. Významné univerzity, například ETH Zürich a EPFL Lausanne, přitahují nejen špičkové vědce, ale i investice technologických gigantů, jako jsou Google, Microsoft nebo IBM.

Země má sice jeden z nejkvalitnějších systémů zdravotní péče na světě, na rozdíl od jiných oblastí každodenního života však digitalizace v tomto odvětví spíše zaostává. Důvodem pomalého pokroku v odvětví zdravotnictví je

Kryptoměny pod Alpami

Švýcarsko je považováno za jedno z nejvíce přátelských prostředí pro kryptoměny a blockchainovou technologii na světě. Zdejší legislativa v oblasti kryptoměn je dobře strukturovaná a poskytuje právní jistotu jak pro jednotlivce, tak pro firmy působící v této oblasti. V roce 2021 vstoupil v platnost nový zákon o blockchainu a distribuovaných registrech, který upravuje právní rámec pro obchodování s digitálními aktivy a využití blockchainu v různých sektorech. Švýcarský finanční regulátor FINMA dohlíží na dodržování pravidel v této oblasti, včetně pravidel proti praní špinavých peněz (AML) a pro ochranu investorů. Kryptoměny jsou zde považovány za majetek a podléhají zdanění, což zemi činí atraktivní pro krypto start-upy a investory. Crypto Valley v kantonu Zug je známým globálním centrem pro krypto a blockchainový průmysl.

nedostatek kvalifikovaných pracovníků, ale především poměrně nízká priorita, kterou digitalizace v každodenním životě mnoha zdravotnických zařízení dosud měla.

Proto je digitalizace zdravotnictví a farmaceutického průmyslu další oblastí, kde naše firmy mohou nabídnout své skvělé produkty. Díky českým zkušenostem s vývojem softwarových a technologických řešení může být Švýcarsko zajímavým trhem pro společnosti z oblasti digitálního zdravotnictví, e-health nebo biotechnologií.

Šance v energetice

Švýcarský energetický sektor nabízí řadu příležitostí pro české firmy, zejména s ohledem na rostoucí důraz na obnovitelné zdroje energie a energetickou efektivitu. Švýcarsko, které se zavázalo k postupnému odklonu od jaderné energie, investuje do rozvoje udržitelné energetiky, včetně solárních a větrných elektráren, vodní energie a inovativních technologií pro skladování energie. České firmy, jež se specializují na výrobu komponentů pro obnovitelné zdroje, vývoj energeticky úsporných řešení či pokročilé technologické systémy pro optimalizaci energetické spotřeby, mohou těžit z poptávky po technologiích podporujících zelenou transformaci. Díky kvalitní české strojírenské tradici a konkurenceschopnosti v inovačních řešeních mají české společnosti šanci navázat partnerství se zdejšími firmami či se účastnit infrastrukturních projektů podporovaných švýcarskou vládou a soukromými investory, kteří kladou důraz na udržitelnost a pokročilé technologie.

Pokud by se Švýčari rozhodli přehodnotit svůj odklon od jaderné energie a zachovat či modernizovat svůj jaderný sektor, Česká republika by mohla nabídnout významné odborné know-how a technologické kapacity. Náš jaderný průmysl je dlouhodobě silný a má bohaté zkušenosti s provozem, údržbou i modernizací jaderných elektráren, což by mohlo být pro Švýcarsko cenné při zajištění bezpečnosti a efektivity jeho jaderných zařízení. Naše společnosti, jako například Škoda JS, mají rozsáhlé zkušenosti s výrobou komponentů pro jaderné elektrárny, technickým servisem a inženýrskými řešeními. Dále by české firmy mohly nabídnout své zkušenosti s výzkumem a vývojem v oblasti reaktorových technologií, včetně možností pro prodlužování životnosti stávajících

Basilej

”

NABÍZÍTE KVALITU,
PRECIZNOST A POČÍTÁTE,
ŽE VÁS TO BUDE NĚCO
STÁT? PAK JE PRESTIŽNÍ
ŠVÝCARSKÝ TRH I PRO VÁS.

Curych

elektráren a zajištění bezpečnosti podle nejnovějších mezinárodních standardů. České univerzity a výzkumné instituce by navíc mohly poskytnout spolupráci

v oblasti výzkumu a vývoje inovativních jaderných technologií, což by posílilo spolupráci obou zemí v této strategické oblasti.

Trh pro ty nejlepší, kteří hrají fér

Švýcarský trh nabízí mnoho příležitostí pro české exportéry, avšak zároveň představuje vysoké nároky na kvalitu, náklady a preciznost. Švýcaři jsou díky své historii, zásadovosti a úspěchům zkušení a hrdí obchodníci, kteří nabízejí, ale současně i požadují férové jednání, kvalitu a důvěryhodnost. S pečlivou přípravou, důkladným finančním plánováním a schopností přizpůsobit se místním podmínkám mohou české firmy úspěšně vstoupit na tento prestižní trh a etablovat se zde dlouhodobě.

Máte-li zájem o expanzi do Švýcarska, **doporučujeme konzultovat své plány s Velvyslanectvím ČR v Bernu nebo českými honorárními konzuláty** v Curychu, Basileji či Lausanne, které vám mohou poskytnout cenné rady a podporu (*kontakty najdete také na str. 50–51 – pozn. red.*). ■

TEXT: ZDENĚK ELIÁŠ

FOTO: SHUTTERSTOCK A ARCHIV AUTORA

Co je také dobré vědět

Švýcarský systém referend a občanských iniciativ je klíčovým prvkem tamní přímé demokracie, která dává občanům výrazný vliv na politické rozhodování. Tento systém se skládá ze dvou hlavních nástrojů – **referenda a lidové (občanské) iniciativy**.

Referendum může být buď povinné, nebo fakultativní. Povinné referendum se koná automaticky při každé změně federální ústavy nebo v případě mezinárodních smluv, které se dotýkají suverenity Švýcarska. K jejich schválení je potřeba nejen většina hlasů voličů, ale i většina kantonů. Fakultativní referendum lze vyvolat, pokud během 100 dní po schválení zákona parlamentem nasbírají odpůrci tohoto zákona 50 tisíc podpisů. Pokud se jim to podaří, zákon musí být potvrzen v lidovém hlasování.

Občanská iniciativa umožňuje občanům navrhnout změnu federální ústavy. Pro vyvolání občanské iniciativy je potřeba shromáždit 100 tisíc podpisů během 18 měsíců. Pokud je iniciativa úspěšná, musí být její návrh předložen k hlasování v referendu. Vláda a parlament mohou doporučit přijetí, zamítnutí nebo předložit vlastní protinávrh. O výsledku pak rozhodují občané.

Díky těmto nástrojům mají švýcarští občané přímý vliv na zásadní politická rozhodnutí, což posiluje jejich roli v demokratickém procesu a zajišťuje, že politické kroky odpovídají vůli obyvatelstva.

Ve Švýcarsku žije podle oficiálních údajů konzulárního úřadu **přibližně 10 tisíc českých občanů**. Odhady však naznačují, že počet osob s českými kořeny – včetně Čechů, kteří získali švýcarské občanství, nebo Švýcarů s českými předky – může být výrazně vyšší, a to až 40–50 tisíc. Tento odhad vychází z dlouhodobé migrace a počtu potomků českých imigrantů, kteří často nejsou zahrnuti v oficiálních statistikách. Ve Švýcarsku tak žije jedna z nejpočetnějších českých krajanských skupin na světě.

Zdeněk Eliáš, MBA,
ekonomický specialista
Velvyslanectví ČR v Bernu

info + Švýcarsko

trendy a příležitosti

Global Innovation

Index: Nejinovativnější ekonomika roku 2024

(Země je 14 let v řadě globálním lídrem v inovacích a zaujímá 1. místo ve znalostních, technologických i kreativních výstupech.)

Fragile States

Index: 16,2 bodu

Bloomberg Innovation

Index: 3. místo

(Před Švýcarskem se umístily pouze Jižní Korea a Singapur. To znamená, že Švýcarsko je nejinovativnější zemí v Evropě, když si vyměnilo místo s Německem.)

IMD World Digital

Competitiveness Ranking:

5. místo za rok 2023

Informace

o nejvýznamnějších veletrzích a výstavních akcích jsou k dispozici na 10times.com/swiss.

Švýcarsko

Obchodní oblasti

Některé švýcarské kantony se spojily v meziregionální síť, čímž vznikly obchodní oblasti, které usměřují mezinárodní ekonomické kontakty tak, aby byl výsledný efekt k prospěchu podnikatelských subjektů a respektoval místní požadavky a zájmy jednotlivých členských kantonů.

V současné době existují čtyři regionální organizace pro rozvoj podnikání: Greater Zürich Area, Greater Geneva Bern Area, St. Gallen Bodensee Area a Basel Area Business & Innovation. Oblast Velkého Curychu zahrnuje kantony Curych, Zug, Solothurn, Schaffhausen, Schwyz, Uri, Glarus, Grisons a Ticino. Oblast Greater Geneva Bern (Západní Švýcarsko) zahrnuje kantony Ženeva, Vaud, Neuchâtel, Fribourg, Bern a Wallis. Kantony St. Gallen, Thurgau a Appenzell Innerrhoden a Appenzell Ausserrhoden se spojily v oblasti St. Gallen Bodensee. Oblast Basileje pokrývá kantony Basilej-město (Basel-Stadt), Basilej-venkov (Basel-Landschaft) a Jura.

Greater Zürich Area – Oblast Velkého Curychu

Jestliže je Švýcarsko světovým lídrem v inovacích, děje se tak především zásluhou curyšské oblasti, která má potenciál přitahovat talenty. Je to díky zdejším špičkovým univerzitám i přítomnosti technologických gigantů, kteří zde mají svá sídla, přičemž spoléhají na koncentrovanou technologickou dokonalost v nejstabilnějším evropském prostředí.

OD LABORATOŘÍ PO TRHY

Oblast Velkého Curychu (GZA) je ekonomickým motorem země a jednou z nejdynamičtějších obchodních lokalit v Evropě. Skupina vysoce kvalifikovaných a produktivních talentů, špičkové výzkumné instituce a regulační rámec vstřícný k podnikání vytvářejí jedinečnou hnací sílu pro pokrok a inovace. Tento trend je patrný při pohledu na zdejší prosperující startupovou scénu a množství společností z oblasti rizikového kapitálu. Z téměř čtyř miliard švýcarských franků investic směřujících do švýcarských start-upů v roce 2022 bylo více než 50 % investováno v samotném kantonu Curych, jak uvádí Swiss Venture Capital Report 2023.

PŘÍRODNÍ VĚDY

Oblast je jedním z nejdůležitějších přírodovědeckých center v Evropě. Sídli zde řada mezinárodních společností z oblasti farmacie, biotechnologie a lékařských technologií, působících zejména v oborech vzácných onemocnění a onkologie, jako jsou Blueprint Medicines, Bristol Myers Squibb, GSK nebo Alnylam. Podle zprávy seskupení biologických věd KPMG má Švýcarsko nejvíce klastrů v oblasti biologických věd ze šesti zkoumaných evropských zemí (Spojené království, Nizozemsko, Irsko, Německo, Francie a Švýcarsko). Přibližně 40 % společností zabývajících se vědou o živé přírodě se sídlem ve Švýcarsku zde provádí výzkum a vývoj a přibližně 45 % z nich zde má i výrobní kapacity.

FINTECH

Velký Curych je jedním z předních fintech hubů v Evropě i ve světě. Region je největším finančním centrem v zemi a jedním z nejdůležitějších na světě. Samotný curyšský kanton je domovem 15 tisíc různých bankovních institucí, předních výzkumných ústavů a podnikatelských skupin. Vedoucí roli regionu v tradičním financování odráží také počet fintech podniků ve sdružených kantonech.

info + Švýcarsko

trendy a příležitosti

Greater Geneva Bern Area – Západní Švýcarsko

Západní Švýcarsko, složené z kantonů Bern, Fribourg, Vaud, Neuchâtel, Ženeva a Valais, těží ze strategické polohy v srdci Evropy a řady dalších důležitých výhod, což region činí dobrou základnou pro založení mezinárodní společnosti.

Region pokrývá téměř polovinu švýcarského území a kromě sdílení pozemní hranice s Francií a Itálií je jeho výhodou těsná blízkost Německa. To poskytuje společnostem snadný přístup k 500 milionům spotřebitelů na evropském trhu. Předností je vícejazyčná a multikulturní místní populace, kterou tvoří z 24 % cizinci, což představuje zajímavý testovací trh.

Regionální odbornosti zahrnují široké spektrum, od mikro- a nanotechnologií až po vědy o živé přírodě, informační a čisté technologie. V těchto oblastech existuje řada center excelence a společný mezikantonální cíl rozvíjet a udržovat konkurenceschopnou ekonomiku založenou na produktech a službách vysoké přidané hodnoty.

St. Gallen Bodensee Area – největší hospodářská oblast kolem Bodamského jezera

Oblast SGBA je předním místem ve Švýcarsku a Evropě pro funkce přesných technologií, ICT a centralizovaného řízení společností. Extrémně příznivé ekonomické klima, nejúčinnější ochrana dat a duševního vlastnictví na celém světě ve spojení se samozřejmými nákladovými a daňovými výhodami, přístupem k prémiovému výzkumu a vývoji a vysokou dostupností vysoce kvalifikovaných profesionálů region klasifikují jako vynikající místo pro investice a inovativní technologické projekty.

Oblast na východě země leží přímo uprostřed technologického trojúhelníku Mnichov – Stuttgart – Milán a současně v srdci evropského regionu DACH, který má dohromady populaci přes 100 milionů lidí s mnoha společnými rysy, pokud jde o kulturu, historii a životní styl. Bonusem je snadná dostupnost letiště v Curychu. V porovnání nákladů s jinými švýcarskými obchodními regiony nabízí St. Gallen Bodensee Area společně významné nákladové výhody, pokud jde o daně, nemovitosti a práci.

Vzhledem k úzkým vazbám mezi jejími nejdůležitějšími průmyslovými sektory, řadou světových lídrů na trhu přesných technologií a ICT průmyslem splňuje oblast všechny podmínky pro přechod podnikání do plně digitální budoucnosti (Průmysl 4.0/IoT, e-commerce).

Basilejská oblast

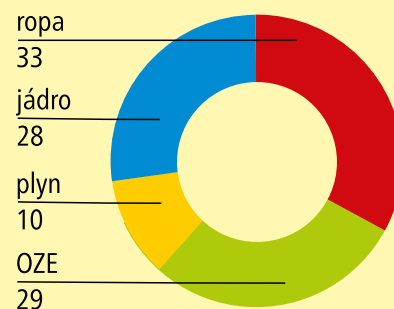
(SPRAVOVANÁ INVESTIČNÍ AGENTUROU BASEL AREA BUSINESS & INNOVATION)

Basilejská oblast je ekonomickou velmocí a nejdynamičtějším podnikatelským prostředím Švýcarska. Přístup ke znalostem, vysoce kvalifikovaná pracovní síla a kvalitní základy průmyslu proměnily region v přední inovační centrum země a obchodní centrum budoucnosti. Basilejské mezinárodní letiště vzdálené 15 minut od centra města spojuje region s každým hlavním evropským městem. Rýnské přístavy jsou výchozím bodem pro jediný přístup k moři, což z Basileje činí významné logistické centrum pro odbavení zboží do Rotterdamu nebo Antverp a následně do celého světa, přičemž centrální poloha dodává oblasti významnou roli v transkontinentální přepravě po železnici a silnici.

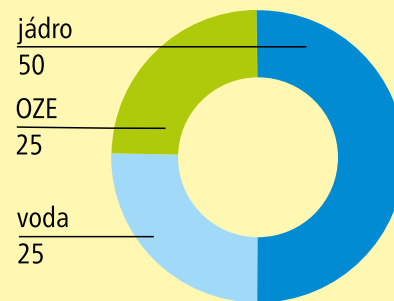
Pro společnosti vyžadující vysokou kompetenci pracovníků je důležité působení Basilejské univerzity, která je nejstarší ve Švýcarsku a pravidelně se umísťuje mezi stovkou nejlepších univerzit světa. Takto profilované prostředí přilákalo více než 700 společností z oblasti biologických věd a 200 výzkumných institucí a více než 33 tisíc specialistů pokrývajících celou oblast.

Region je také nejdynamičtějším centrem lékařských společností ve Švýcarsku.

Energetický mix v % v roce 2023 ve spotřebě

Energetický mix v % v roce 2023 na domácích zdrojích

Zdroje:

CIA Factbook, Bloomberg, OECD, Světová banka, Mezinárodní měnový fond, Federální úřad pro cla a bezpečnost hranic FOCBS, Lloyds Bank, Banka Credit Agricole, Swiss Statistik

Vodní elektrárna Aare

Petr Kotal:

VŽDYCKY JSEM PODVĚDOMĚ CÍTIL, ŽE NEREPREZENTUJI JEN SEBE, ALE ZEMI, ODKUD POCHÁZÍM

Největší radost mu dělá objevování a pomoc českým talentům. Nejdelsí část svého produktivního života prožil v biochemických laboratořích a managementu nadnárodních korporací. V současné době pomáhá našim perspektivním start-upům a spin-offům prosadit se v nejinovativnější zemi světa. S naším předním biochemikem a zakladatelem Pražského inovačního centra InnoCrystal Petrem Kotalem jsme si povídali o jeho motivaci stát se honorárním konzulem ČR ve Švýcarsku, našem inovativním potenciálu a podnikatelských příležitostech v mezinárodním prostředí.

Petr Kotal, Ph.D., DSc.

Vystudoval biochemii na Karlově univerzitě a jako vědecký pracovník působil na lékařské fakultě. Dlouhodobě se pohyboval v exekutivě mezinárodních korporací a 15 let ve výzkumu a vývoji v Procter & Gamble. Stál u zrodu globální strategie „OPEN INNOVATION“. Je autorem několika mezinárodních biotechnologických patentů. Nyní se věnuje podnikání v oblasti high-tech inovací. Jako klinický biochemik se zaměřuje na biotechnologické inovace s aplikacemi v farmaceutice a medicíně. Založil a vlastní Pražské inovační centrum (www.innocrystal.com) podporující perspektivní biotechnologické start-upy a spin-offy s oborovými aplikacemi

Jste extrémně vytížený akademik, mimo jiné autor několika mezinárodních biotechnologických patentů, s dlouholetou zkušeností v exekutivě mezinárodních korporací. Co vás přivedlo k rozhodnutí stát se naším honorárním konzulem ve Švýcarsku?

Po celý život jsem se zabýval biotechnologickým výzkumem a aplikací jeho výsledků v praxi. I když jsem měl během působení v mezinárodních korporacích na starosti kromě R&D také vztahy se státními institucemi, nikdy jsem neměl ambice seberealizovat se také v diplomacii. Rozhodnutí stát se honorárním konzulem České republiky ve Švýcarsku tedy nepřišlo ze dne na den a ovlivnila ho řada okolností.

Jednou z nejsilnějších motivací pro mě byla inspirativní zkušenost, kterou jsem získal během dlouholetých pracovních kontaktů s diplomaty z různých zemí. Přesto jsem v souvislosti s nabídkou na tuto čestnou pozici zvažoval, zda pro ni mám dostatečné předpoklady. Když se podívám zpět na dobu, během níž mám příležitost reprezentovat svou vlast v zemi, ve které již léta s rodinou žiji a pracuji, cítím uspokojení a v tomto ohledu i naplnění své kariéry. V minulosti

jsem podvědomě cítil, že nereprezentuji jen sebe, ale český stát. Nyní se to stalo skutečností.

České farmaceutice a biotechnologii spolupráce se švýcarskými partnery prospěje

V jakých oblastech podnikání českých firem ve Švýcarsku spatřujete největší potenciál růstu?

Díky vysokému počtu patentově chráněných aplikací a zaměření na výzkum a jeho komercializaci obsadilo Švýcarsko již po čtrnácté v řadě pozici nejinovativnější země světa. V mezinárodním kontextu zaujímá vedoucí postavení

”

PROPOJUJEME
ČESKOU KREATIVITU
SE ŠVÝCARSKOU
DŮKLADNOSTÍ.

Pražské inovační centrum InnoCrystal, které založil, vlastní a řídí Petr Kotal

ve vysoce inovativních odvětvích s vysokou přidanou hodnotou, jako jsou vývoj léků a biotechnologie. Česko disponuje v těchto oborech, rozvíjejících se na mezinárodní bázi, zajímavým lidským a výzkumným potenciálem, jemuž bohužel neodpovídá aktivita českých firem. Bez spolupráce se švýcarskými vědeckými institucemi a firmami totiž lze jen těžko v těchto oborech uspět.

Jste mezinárodně známou tváří komercializace výsledků výzkumu v oblasti life science a health care. Jsou právě frankofonní kantony Vaud, Ženeva, Jura, Neuchâtel, Valais a Fribourg, které konzulárně pokrýváte, perspektivním prostředím pro české subjekty?

Jednoznačně ano. Evropský klastr Rhône BioValley, který propojuje akademickou sféru s výrobními společnostmi švýcarských frankofonních kantonů, plynule přechází v podobný ekosystém v sousední Francii a pokračuje až do Lyonu. Na tomto rozlehlém nadnárodním teritoriu totiž působí celá řada inovačních hubů, otevřených spolupráci s evropskými výzkumnými a vývojovými subjekty.

Jak si představujete jejich podporu?

Z vlastní zkušenosti vím, že spolupráce na úrovni velkých korporací a výzkumné sféry v oblasti inovativních technologií a služeb se již osvědčila. Proto bychom na podobném modelu rádi pomohli také českým nadějným start-upům a spin-offům, u nichž se to zatím příliš nedaří. Propojení české kreativity se švýcarskou důkladností by mohlo přinést ovoce. Podle mého názoru mají obě země co vložit do společných projektů a velmi mě těší, že mohu k jejich úspěšné realizaci přispět svým dílem. Podmínkou zdaru však je, že český partner vyvíjí, případně již disponuje globálně kompetitivní technologií a má odvahu a ambici dobýt svět. Takovému

zájemci dokážeme pomoci při vyhledávání vhodných a renomovaných partnerů a navázání strategického kontaktu. Tento předpoklad zmiňuji proto, že se na nás se žádostí o pomoc obrací také řada našich společností, které nejsou na expanzi na švýcarský trh náležitě připraveny.

Více start-upů a spin-offů

V Česku se na financování inovačních aktivit a rozvoje startupového prostředí stále podílí soukromý sektor méně než v dalších vyspělých zemích. Přemýšlíte o tom, jak by se našim nadějným start-upům dalo pomoci?

Hlavní problém tohoto stavu spatřuji v tom, že české výzkumné instituce a vysoké školy zakládají jen velmi málo spin-offů. Například ve Švýcarsku pouze dvě přední vzdělávací instituce – ETH Zürich a EPFL Lausanne – uvedou ročně do života více než sto spin-offů. Zatímco v České republice nepřesáhne celkový počet založených spin-offů, které vyvíjejí vlastní technologii, deset ročně. Ve finále to znamená, že v Curychu a Lausanne působí mnoho nadějných start-upů, v nichž mnozí studenti pracují již během studia a po jeho absolvování tam nastupují. Osobně mě těší, že součástí tohoto ekosystému jsou i naše děti, které vyrostly již ve Švýcarsku. Zaznamenal jsem, že v současné době

představují ve Švýcarsku start-upy preferovaného zaměstnavatele a že signifikantní část švýcarského HDP vytvářejí právě ony.

Proč tedy podle vás české vzdělávací instituce neprodukuje víc spin-offů?

Domnívám se, že kolegům z akademické sféry chybí v tomto ohledu motivace zakládat spin-offy. A je to škoda. Dnes již nestačí pouze publikovat výsledky, ale je třeba vědecký objev spolehlivě patentově ochránit a následně komercializovat nejlépe založením spin-offu. Právě spin-offy jsou pro tento účel nejlepším řešením.

Co se vám za dva roky působení v diplomacii podařilo a na co jste nejvíce hrdý?

Svět inovací je tvůrčí prostředí, v němž nehrají hlavní roli jenom technologie a finanční rozvahy, ale především osobnosti, které si jdou skromně a vytrvale za svým cílem. Proto mi dělá největší radost objevování talentů, ať už uspějí v Česku, Švýcarsku nebo jinde. V tomto kontextu se nám podařilo otevřít dveře pro české talenty do organizace InnoVaud, která sdružuje většinu inovačních hubů ve frankofonní části Švýcarska. ■

*S PETREM KOTALEM HOVOŘILA VĚRA VORTELOVÁ
FOTO: ARCHIV PETRA KOTALA A PRAŽSKÉHO
INOVAČNÍHO CENTRA*

Petr Kotal vítá před Pražským inovačním centrem bývalého švýcarského velvyslance v ČR Philippa Guexe

”

SYSTÉMY UNICORNU ŘÍDÍ
ELEKTRICKÉ PŘENOSOVÉ
SOUSTAVY NEJEN
VE ŠVÝCARSKU, ALE TAKÉ
VE SKANDINÁVII, VELKÉ
BRITÁNII, RAKOUSKU,
SLOVENSKU A V DALŠÍCH
ZEMÍCH.

ČESKÝ JEDNOROŽEC SE ÚSPĚŠNĚ ZABYDLEL (NEJEN) VE ŠVÝCARSKU

Jedním z nejdůležitějších evropských energetických uzlů, jímž proteče až jedenáct procent elektřiny vyměněné mezi evropskými státy, je Švýcarsko, které zároveň funguje jako koordinační centrum pro jihoevropský region. „Na tamním trhu působíme deset let jako dodavatel několika zákazníků. Aktuálně nejvýznamnější spolupráci nám přineslo loňské vítězství ve veřejném tendru pro provozovatele švýcarské přenosové soustavy Swissgrid na nový dispečerský systém, který respektuje vysoké technické a nové legislativní nároky,“ říká k působení české softwarové skupiny společností v zemi pod Alpami general manager Unicorn Business Systems Ivo Růžička.

Smlouva se společností Swissgrid pokrývá dodávku významného produktu v rámci programu SMARTA. Ten má nahradit stávající systém SCADA/EMS, který se používá pro dispečerské řízení švýcarské přenosové soustavy.

Griffin přichází s inovacemi

Základním stavebním kamenem řešení SMARTA je unikátní produkt Griffin.

Jeho inovativnost a konkurenční výhoda spočívá již ve filozofii koncipování produktu.

„Zcela netradičně byl navržen a vytvořen jako moderní webová aplikace v mikroservisní architektuře. Je flexibilní, škálovatelný a snadno rozšiřitelný do budoucna. Naše společnost v jeho podobě dodává zákazníkovi řešení poskytující analytickou vrstvu, která slouží k modelování scénářů a variant,

reflektujících různé situace a stavy elektrické sítě v reálném čase s výhledem až na následujících dvaasedmdesát hodin. Tato analytická data slouží jako východisko pro okamžitou a správnou reakci při řízení přenosové soustavy, aby se předešlo jejímu přetížení. Griffin plně využívá naši otevřenou Unicorn Mobile-First IoT-Ready Cloud Architecture, která spojuje moderní technologie a procesy pro vývoj aplikací a je ověřená v desítkách úspěšných projektů

Ing. Ivo Růžička absolvoval Fakultu zahraničního obchodu VŠE Praha. Ve skupině Unicorn působí na různých manažerských pozicích více než dvacet let a v současné době patří do vrcholového managementu společnosti Unicorn Systems

A zároveň jsou Švýcaři patriotičtí, takže pouze s angličtinou si nevystačíme. To nás částečně limituje v tom, kterých tendrů se můžeme účastnit. Jako poskytovatel informačních technologií vnímáme švýcarské firmy jako silně procesně založené, občas až puntičkářské, kladoucí velký důraz na kybernetickou bezpečnost.“

Experimenty se mohou prodražit

Podle odborníků z Unicorn Systems teď zákazníci chtějí řešit AI a cloud. Ti, kteří se rozhodnou hledat funkční řešení na vlastní pěst, uspějí jen obtížně. Proto se firmy stále častěji rozhodují pro nákup již běžně dostupných standardních a nákladově přijatelných produktů.

„Díky spolupráci s research centrem sesterské Unicorn University umí naše společnost vyvinout a nabídnout produkty šité na míru potřebám zákazníků. Naše unikátní komplexní řešení, která dodáváme klientům, mezi nimi již zmíněnému Swissgridu, jsou koncipována na vlastních produktech s využitím The Architecture – špičkové stavebnice digitálních dvoječat, která využívá moderní mikroservisní architekturu. Další trend v současné poptávce představuje přechod k produktům ve formě online služeb. Firmy chtějí posílit rychlost a flexibilitu. Vzhledem k nákladnosti těchto produktů by však měly zvážit, zda za daných podmínek skutečně chtějí vlastní IT a zda si ho mohou dovolit. Unicorn Systems totiž poskytuje své produkty rovněž formou cloudové služby. Pro klienta je tak finančně přijatelnější, že platí pouze za to, co reálně využívá.“

po celé Evropě,“ přibližuje unikátnost produktu manažer.

Stopy napříč kontinenty

Švýcarsko představuje jen jedno z teritorií, na něž značka Unicorn za pětatřicet let své existence expandovala, a Swissgrid jen jednoho z více než pěti set firemních zákazníků renomovaného evropského dodavatele firemního IT softwaru. Ve Švýcarsku se mezi ně dále řadí například městský výrobce elektřiny – Industrielle Werke Basel (IWB), který zvolil pro komplexní podporu obchodu s energetickými komoditami produkt Lancelot.

Unicorn najdeme nejen v Evropě, ale i Asii a Americe. Třeba letos získal holding významnou zakázku na Electricity Market Management System pro organizaci Gulf Cooperation Council – Interconnection Authority, která spravuje vysokonapěťovou infrastrukturu propojující Saúdskou Arábii, Bahrajn, Kuvajt, Katar, Omán a Spojené arabské emiráty.

Spolehlivý partner v mnoha směrech

Kromě energetického sektoru zaujímá Unicorn silnou pozici spolehlivého dodavatele i v dalších sofistikovaných odvětvích, jako je bankovníctví, pojišťovnictví, telekomunikace, průmysl, obchod, logistika či veřejná správa.

„Například ve Švýcarsku využila naši službu red teaming, kterou ověřujeme robustnost kybernetické ochrany firemní

sítě pomocí simulovaného útoku, také jedna významná farmaceutická firma. Naši experti prostudovali web a sociální síte společnosti a prostřednictvím phishingových e-mailů nainstalovali malware. Poté jsme propašovali do sítě zákazníka vlastní zařízení – keyloggery – a získali důvěrná data. Postupně jsme zvyšovali svou viditelnost, než nás jejich bezpečnostní oddělení objevilo a zastavilo. Výsledkem této komplexní aktivity byla sada opatření, která jsme společnosti doporučili na zlepšení bezpečnosti.“

Kromě vysokých nároků tamějších podnikatelských entit i veřejného sektoru na inovativnost a kvalitu produktů museli odborníci českého dodavatele akceptovat také vícejazyčnou skladbu švýcarského teritoria. „Z našeho pohledu je největším specifíkem této destinace trojjazyčnost. Jednotlivé kantony využívají němčinu, francouzštinu a italštinu.

Národnostní složení pracovních týmů je velmi pestré

Všichni členové týmu Unicorn pracují v moderních sdílených prostorech

Komerční banka v dvojroli: zákazník a finanční partner

Asi není lepší způsob, jak se přesvědčit o kvalitách svého klienta, než prověřit jeho produkty na vlastní kůži. KB jako jedna z předních finančních institucí, která dlouhodobě využívá systémy Unicornu, projevuje spokojenost s jeho produkty už léta.

A jak nahlíží na vzájemné vztahy druhá strana? „Naše spolupráce s Komerční bankou trvá již víc než dvacet let a je pro mě osobně srdeční záležitostí. Během této doby jsme realizovali řadu projektů, od dlouhodobé správy pobočkového systému a call centra TSS přes implementaci tellerského systému CTS až po operativní CRM Zoom. Nyní pracujeme na verzi pro korporátní klienty a podílíme se na vývoji NDB. Spolupracujeme také se společnostmi v rámci skupiny KB, jako je Modrá pyramida nebo Komerční pojišťovna,“ vysvětluje general manager společnosti Unicorn Business Systems Ivo Růžička.

upozorňuje na rozdíly mezi budováním vlastní firemní infrastruktury a nákupem již osvědčených služeb Ivo Růžička.

Jak nasycit IT firmu kvalitními pracovníky

V současné době zahrnuje skupina Unicorn šestadvacet vývojových center, umístěných v Praze, českých regionech i v zahraničí, například na Ukrajině, Slovensku či v Nizozemsku. Ukazuje se, že vytvoření sítě a hybridní forma spolupráce byly dobrým řešením, jak rostoucí skupinu společností snáz saturovat kvalitními pracovníky s mezioborovým přehledem a současně vybudovat diverzifikovanou a přitom funkční strukturu.

„Technologie se dnes vyvíjejí strašně rychle a specialista v IT toho dnes musí znát mnohem víc než před deseti nebo patnácti lety. Proto pomocí komplexního vzdělávacího programu Unicorn Top Gun Academy systematicky rozvíjíme u našich pracovníků znalosti a zkušenosti v šesti základních oblastech potřebných pro úspěšnou realizaci informačních systémů: procesu realizace, informačních a komunikačních technologiích, business problematice, standardech a prostředí klienta, týmové práci a cizojazyčné vybavenosti. Jen takto připravení profesionálové dokáží správně reagovat na potřeby našich zákazníků,“ charakterizuje manažer firemní systém vzdělávání. ■

TEXT: VĚRA VORTELOVÁ

FOTO: ARCHIV SPOLEČNOSTI UNICORN SYSTEMS

Unicorn Systems a.s.

Společnost Unicorn Systems je spolu s Unicorn Solutions a Unicorn University součástí skupiny Unicorn, kterou v roce 1990 založil Vladimír Kovář. Tato renomovaná evropská společnost poskytuje největší informační systémy a řešení z oblasti informačních a komunikačních technologií. Jejimi zákazníky jsou nejvýznamnější společnosti z oblasti bankovníctví, pojišťovnictví, telekomunikací, energetiky, průmyslu, obchodu i veřejného sektoru. Unicorn Systems zaměstnává okolo 1500 špičkových odborníků a v loňském roce dosáhla obrátu 4,35 miliardy Kč. Již bezmála pětadvacet let soustavně rozšiřuje nejen portfolio svých produktů a služeb, ale také klientů po celé Evropě, v Asii a Severní Americe. Zhruba polovinou se na celkových tržbách podílí export.

Ing. Martina Zikešová,
bankovní poradce, KB,
korporátní centrum Praha

„Skupina Unicorn je dlouholetým a významným klientem Komerční banky. Zajištění komplexních služeb pro celou skupinu je pro nás samozřejmostí. Kromě provozního financování jsou hodně využívány služby dealingu a produkty trade finance, které často vyžadují individuální řešení (zejména bankovní záruky k obchodním transakcím po celém světě).“

Jsem ráda, že můžeme být u rozvoje společnosti, která se pravidelně objevuje v žebříčcích nejúspěšnějších podniků v regionu a je naprostou špičkou v oboru informačních systémů a řešení v oblasti informačních technologií. A také společnosti, kde součástí její dlouhodobé strategie je environmentální udržitelnost.“

Václav Šulista:

VE ŠVÝCARSKU JSEM PLNĚ DOCENIL KVALITNÍ VZDĚLÁNÍ

Říká, že vůbec nejdůležitější je stále se učit novým věcem. Český chemik, manažer, propagátor digitálních technologií, mentor, kariérní poradce a diplomat, který se před pětatřiceti lety usadil ve Švýcarsku, poznal tamější prostředí a jeho obyvatele jako málokdo. Proto jsme ho požádali o rozhovor do TRADE NEWS.

Analytickou chemii jste vystudoval na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy. V roce 1990 jste již ve Švýcarsku nastoupil do první firmy a dvanáct let poté do švýcarské centrály mezinárodní společnosti Novartis. Jak vás československá vysoká škola připravila na práci v přední světové farmaceutické společnosti?

Lépe, než jsem si myslel. Do Švýcarska jsem přicestoval plný obav, zda moje znalosti budou odpovídat požadavkům potenciálních zaměstnavatelů. Jak se brzy ukázalo, chemie je univerzální obor všude na světě a i Švýcaři vaří pouze z vody. Můj největší problém spočíval v něčem jiném. Chyběly mi některé měkké dovednosti, zejména schopnost a praxe ve vyjednávání s dodavateli. Naštěstí jsem si je osvojil velmi rychle. Po absolvování postgraduálního studia galeniky na přední švýcarské univerzitě ETH a kurzů správné výrobní praxe jsem nastoupil na pozici manažera výroby a později vedl úsek výroby, skladování, distribuce a data managementu ve vývojovém oddělení farmaceutické společnosti Novartis v Basileji.

Jak vás naplňuje činnost honorárního konzula?

Velmi mě naplňuje. Rád se setkávám s krajany a pomáhám jim uplatnit se v zemi, kam jsem se téměř před pětatřiceti lety oženil a kde od té doby žiji a pracuji.

Věnujete se rovněž podpoře českých firem na švýcarském trhu?

Ve spolupráci s českým velvyslanectvím v Bernu propojuji v rámci ekonomické diplomacie české firmy s místními potenciálními zákazníky. Pomáhám jim s marketingovými aktivitami, jako je například budování značky na profesionální síti LinkedIn, a snažím se je včas upozornit na důležitá specifika švýcarského trhu. V oblasti vzdělávání pořádáme rovněž konference na různá aktuální témata, třeba AI ve farmacii nebo kvantové výpočetní techniky.

Uveďte prosím nějaké příklady.

Na první dobrou mě napadá společnost Trustsoft, která působí v oblasti AWS, světově nejrozšířenější platformy cloud computingu pro poskytování online služeb. V Curychu již založila svou pobočku a úspěšně se na tamním trhu etablovala.

Je podle vás expanze na tak vyspělý trh složitá?

Pokud jste spolehliví, dobře organizovaní a nabízíte produkt či službu v dobré kvalitě a za přiměřenou cenu, pak to podle mého názoru není nijak obtížné. Toto teritorium bych však nedoporučil netrpělivým podnikatelům se sklonem k agresivním metodám obchodního vyjednávání. Švýcaři totiž své kroky velmi pečlivě zvažují a s rozhodnutím si dávají načas.

Od roku 2018 školíte jako zástupce prestižní neziskové Americké společnosti pro řízení výroby a zásob (APICS) v Česku pracovníky dodavatelských řetězců.

RNDr. Václav Šulista se v současné době zabývá mentoringem a kariérním poradenstvím a působí jako honorární konzul ČR v Basileji

Co jim školení přináší a jaký je o ně u nás zájem?

Školící program, který Supply Chain Education nabízí také v Praze, poskytuje jeho účastníkům hluboké znalosti problematiky dodavatelských řetězců. APICS učí, jak si osvojit potřebné nástroje pro optimalizaci procesů dodavatelského řetězce, metodám řízení materiálových toků a seznamuje se způsoby, jak zvládat nové logistické výzvy. V Česku má ovšem APICS, na rozdíl třeba od Německa nebo Nizozemska, víc před sebou než za sebou. Zatím jsme vstoupili do povědomí některých velkých mezinárodních společností, ale v oslovování individuálních zákazníků stále máme co zlepšovat. ■

ZA ROZHOVOR DĚKUJE VĚRA VORTELOVÁ
FOTO: ARCHIV VÁCLAVA ŠULISTY

Učitelky České školy Adliswil na oslavě 10. výročí založení školy a spolku

Alena Pajasová:

KULTURNÍM DIPLOMATEM JE KAŽDÝ Z NÁS

„Tenhle krásný svátek české a slovenské kultury ve Švýcarsku mi letos udělal mimořádně velkou radost a neptejte se, jak všechno stíhám. Kromě toho, že mě práce pro českou komunitu baví a naplňuje, obklopila jsem se skvělými lidmi,“ svěřuje se na síti LinkedIn předsedkyně Českého klubu Zürich, hlavní organizátorka Ahoj Festivalu a ředitelka a učitelka České školy a Předškolky Adliswil Alena Pajasová.

Třítýdenní svátek české kultury

S jistotou nejnáročnější událost programu Českého klubu Zürich – Ahoj Festival – proběhla letos v září již po šesté. Šestnáct eventů na osmi místech během jedenácti dnů vyvolalo velký zájem o naši literaturu, výtvarné umění a divadlo u českých i švýcarských návštěvníků.

David Böhm na něm potěšil své čtenáře novou knihou nazvanou „Teď. Než dočteš tuto větu, narodí se na Zemi 21 dětí“, která v Česku vyšla v nakladatelství Labyrinth a v německém překladu Leny Dorn ji vydalo nakladatelství Karl Rauch Verlag. Švýcarskému publiku ji v premiéře představil v knihkupectví sphères Zürich a v Galerii Krause v Pfäffikonu, již založili před více než padesáti lety čeští posrpnoví emigranti jako výstavní

místo a prostor pro setkávání českých a slovenských výtvarných umělců, kteří po srpnu 1968 opustili Československo.

Dlouhodobá spolupráce klubu probíhá rovněž s galerií Go Green Art a Honorárním konzulátem ČR v Curychu, kde se v rámci Ahoj Festivalu konala atraktivní výstava fotografií Kafka, doplněná přednáškou jejích autora, fotografa Christiana Scholze. Na jejím uspořádání nesl významný podíl honorární konzul České republiky v Curychu Ferdinand Bardoly-Küzmös.

Kromě toho David Böhm spolu s českou spisovatelkou Lenkou Horňákovou-Civade přilákali pozornost svých obdivovatelů paralelními autorskými čteními pro děti a jejich rodiče v České škole Adliswil. Ilustrátorka, malířka a výtvarná pedagožka Veronika Bílková představila

k Roku české hudby reprezentativní publikaci o Bedřichu Smetanovi. Akci oživila pop-up výstava a workshop pro děti, které dostaly příležitost vyzkoušet si malbu špachtlí v plenéru. Tahákem festivalu bylo představení Rozladěné držky známé dvojice performerek Rozálie Havelkové a Anežky Hessové, které vychází z autentického příběhu Rozálie o odchodu k cirkusu. Program byl nabitý a není divu, že česká kultura zabodovala.

Oslovujeme nejen Čechy, ale i cizince

„Po roce 1989 se s novou vlnou přichozích Čechů a Slováků do Švýcarska úplně změnila struktura i způsob fungování krajské komunity. Naši emigranti po roce osmačtyřicet a osmašedesát

fungovali spíš v uzavřených skupinách a necítili tolik potřebu učit své děti česky, protože naděje na návrat do vlasti se jim ztrácela v mlze. S příchodem mladých rodin s dětmi za prací a studiem se změnil i charakter vztahu k české kultuře. Generace, která sem přesídlila po revoluci, cítí potřebu předávat dětem českou kulturu a mateřský jazyk. S tímto trendem vzrůstá také potřeba českých škol," říká Alena Pajasová.

A změn doznal i vztah krajských komunit s českými polistopadovými institucemi. „I když Český klub Zürich funguje převážně na základě dobrovolnosti a díky donátorství, jsou nám významnou oporou po organizační, konzultační a finanční stránce české Ministerstvo zahraničí a Velvyslanectví ČR v Bernu, některé české kulturní instituce či soukromé subjekty i místní municipality, jako je třeba Integrationsförderung kantonu Zürich.

V oblasti literatury již léta úzce spolupracujeme například s Českým literárním centrem propagujícím české autory v zahraničí. Pořádáme autorská čtení knih pro děti i dospělé, které v překladu míří na švýcarský trh. Na něm mezi nejspěšnější autory patří David Böhm s knihou ‚A jako Antarktida / Pohled z druhé strany‘, oceněnou Magnesií literou a německou cenou za literaturu pro děti a mládež. Nebo německy píšící český spisovatel Jaroslav Rudiš, jehož autorská čtení již druhým rokem vyprodávají sály na našich akcích. Jeho *Weihnachten in Prag* byla po uvedení na švýcarský trh z pultu hned pryč.“

Mladá generace nechce češtinu zapomenout

V současné době působí ve Švýcarsku sedm úzce spolupracujících českých škol a vzdělávacích center. Konkrétně adliswilskou Předškolku a sobotní Českou školu navštěvuje asi devadesát dětí. „V poslední době se v řadě zemí věnuje zvýšená pozornost zděděnému jazyku. V multikulturním Švýcarsku, a tedy i v našich zařízeních je běžné, že v rodinách se hovoří několika jazyky. Pracujeme v souladu s metodikou uplatňovanou ve švýcarských školách, v nichž vyučují rovněž některé naše učitelky.“

Zkušenosti z různých jazykových prostředí přivedly české pedagogy působící v zahraničí k úvahám vytvořit učebnici,

Vystoupení mezinárodního folklorního souboru Kolečko na Ahoj Festivalu. Společně tančí a zpívají Češi, Slováci i Švýcaři (Foto: Peter Reiter)

Ahoj Festival na konzulátu. Zleva: honorární konzul ČR v Curychu Ferdinand Bardoly-Küzmös, hlavní organizátorka festivalu Alena Pajasová, ředitelka slovenské školy v Curychu Petra Ondrčková a fotograf Christian Scholz

kteřá by byla šitá na míru potřebám českých dětí se zděděným jazykem. Dva mezinárodní týmy ve spolupráci s erudovanými autorkami učebnic proto v současné době pracují na nových učebnicích českého jazyka, jež budou reagovat na konkrétní potřeby českých dětí a jejich rodičů žijících v různých zemích celého světa.

Sokolové napříč generacemi

„Mám radost, že se nám podařilo v kulturní a sportovní oblasti zaintegrovat do naší činnosti příslušníky předlistopadového exilu a upevnit mezigenerační

vazby. Asi nejnámějším fenoménem krajského života je již tradičně Sokol. Sokolské hnutí po celém světě přežilo v exilu desítky let a dodnes tvoří významnou součást krajských aktivit několika generací. O cílích vztahů v naší lokalitě svědčí například pravidelné srazy švýcarských, německých a rakouských sokolů nebo jejich účast na sletech. Na nedávném XVII. všesokolském sletu v Praze reprezentoval Sokolskou župu švýcarskou převážně velmi pestrý tým,“ uzavírá Alena Pajasová. ■

TEXT: VĚRA VORTELOVÁ
FOTO: ARCHIV ČESKÉHO KLUBU ŽÜRICH

Ferdinand Bardoly-Küzmös:

JE MI CTÍ, ŽE MOHU SVÉ ZNALOSTI DÁT DO SLUŽEB ČR

V české krajské komunitě v Curychu i mezi českými podnikateli je to již několik let důvěrně známá tvář. S jedním z honorárních konzulů ČR ve Švýcarsku Ferdinandem Bardoly-Küzmösem jsme si povídali o jeho vztahu k České republice, dosavadní spolupráci s Českým klubem Zürich, projektech ekonomické diplomacie a plánech na podporu českých podnikatelů v teritoriu.

Ferdinand Bardoly-Küzmös, CFA, je od roku 2021 honorárním konzulem ČR v Curychu. Vystudoval ekonomii a finance na Univerzitě ve Fribourgu ve Švýcarsku a na Státní univerzitě v Novém Mexiku v USA. Po působení v různých vedoucích pozicích ve švýcarských privátních bankách založil v roce 2009 BK & Associates Ltd, společnost zaměřenou na private equity, klubové obchody a projektový management. Je také senior partnerem ve společnosti Lenox Capital AG zaměřené na správu aktiv a majetku se sídlem v Curychu a od roku 2021 je vlastníkem ratingové agentury BCRA. Pan Bardoly-Küzmös se aktivně věnuje dobrovolnictví, zejména podpoře lidí s postižením

Před třemi lety jste byl jmenován honorárním konzulem České republiky v Curychu. Co vás k tomuto kroku vedlo?

Moje rodina má kořeny ve střední Evropě, takže jsem s tímto regionem úzce spjatý. Pravidelně jezdím do České republiky, zajímám se o její přírodní a kulturní dědictví a mám rád její přátelské obyvatele. Rovněž ve své profesní kariéře ve finančním sektoru jsem s vaší zemí a jejími občany dlouhodobě v častém kontaktu.

V roce 2009 jste založil BK & Associates, firmu, která se zaměřuje na správu majetku. V čem spatřujete souvislosti svého oboru a diplomacie? Patří mezi vaše klienty také některé české podnikatelské subjekty?

V jedné švýcarské privátní bance zodpovídám za regiony střední, východní a jihovýchodní Evropy. V roce 2009 jsem založil BK & Associates Ltd, soukromou nezávislou společnost zaměřenou na správu majetku se sídlem v Curychu. Dnes se firma orientuje spíše na soukromý kapitál, klubové obchody a řízení projektů. Také pomáháme firmám, české nevyjímaje, získat přístup na úvěrový trh.

Mezi diplomacií a finančnictvím panují synergie, mimo jiné v bohaté síti mezinárodních kontaktů. Díky diplomacii tak švýcarští i zahraniční klienti banky

těží z naší sofistikované sítě vazeb a schopnosti řešit složité výzvy dlouhodobého charakteru.

K podnikání by měla patřit i etika

Jako finančník a úspěšný podnikatel v oblasti správy majetku kladete velký důraz na etiku podnikání a podporujete celou řadu neziskových iniciativ. Můžete některé z nich jmenovat?

Například doprovázím naše zdravotně znevýhodněné klienty při různých společenských příležitostech. Působil jsem také jako oblastní vedoucí skautů v Curychu, pravidelně podporuji mezinárodní letní tábory pro mladé lidi se zdravotním postižením nebo program pro matky a děti s názvem Dreams in Tanzanii. Nedávno jsme na žádost jedné nemocnice na Filipínách, postižené živelní katastrofou, organizovali dodávky léků, materiálů a potravin vrtulníky, čluny a speciálními vozidly. A rád bych zmínil i naši průběžnou finanční podporu pro nemocnici Svaté rodiny v Betlémě.

Krajanský spolek Český klub Zürich oceňuje při pořádání akcí na podporu Česka vaši invenci a velkorysost. Které z těchto akcí byste vyzdvihl?

Česká komunita v Curychu a v německé mluvčí části Švýcarska je se zhruba dvanácti tisíci členy nejen početná, ale také velmi aktivní. Provozuje školy, kostely či spolky, pořádá koncerty, sportovní a další akce. Jako honorární konzul se považuji za jakousi prodlouženou ruku českého státu při různých diplomatických, kulturních či ekonomických příležitostech, osobu svým způsobem odpovědnou za české občany žijící nejen v mém obvodu, kontaktní osobu při řešení jejich problémů a podle svých možností také za sponzora jejich společenských a kulturních aktivit.

V této souvislosti bych rád zmínil naši každoroční podporu Ahoj Festivalu, který letos proběhl již po šesté a poprvé jeho pořadatel, Český klub Zürich, přizval ke spolupráci slovenskou krajanskou komunitu. (Pozn. red.: O Ahoj Festivalu a dalších aktivitách Českého klubu Zürich se dočtete na str. 38–39.) Mezi další tradiční události české komunity v Curychu patří oslava Dne vzniku české státnosti za přítomnosti českého velvyslance ve Švýcarské konfederaci,

Z networkingové akce EMUS Forum 2023, kterou pořádal krajanský spolek Český klub Zürich ve spolupráci s Honorárním konzulátem ČR v Curychu

obohacená o vystoupení předních českých umělců. Z výjimečných akcí nemohu opomenout Rok Franze Kafky. Při této příležitosti jsme pozvali mezinárodně uznávaného fotografa Christiana Scholze, který hostům představil Kafkovy dosud neznámé tváře. Oceňovanou českou kuchyni na akcích reprezentuje česká cateringová společnost.

Některé akce, třeba výstavy našich výtvarných umělců, působí nejen velkoryse, ale i nákladně. Kdo je pokrývá finančně?

Honorární konzul je čestná a neplacená funkce. Stejně jako moji kolegové honorární konzulové i já hradím veškeré výdaje spojené s provozem a činností honorárního konzulátu z vlastních prostředků.

Užitečná platforma dialogu

Pomáháte ze své pozice také rozvíjet obchodní vztahy mezi švýcarskými a českými firmami či organizacemi?

Spolupráce s obchodními rady, organizacemi a zavedenými i začínajícími firmami ze všech odvětví patří mezi mé přední aktivity. Proto jsme v roce 2023 iniciovali EMUS Forum s cílem propojit podnikatelskou veřejnost s představiteli zastupitelských úřadů zemí V4 a Švýcarska.

Současná doba se vyznačuje četnými geopolitickými a ekonomickými konfrontacemi a v této souvislosti doufáme, že naše fórum nabízí užitečnou platformu pro větší spolupráci nejen mezi Švýcarskem a státy V4, ale také v rámci samotné Visegrádské čtyřky. Konkrétně se jedná o dostupnost perspektivních

a užitečných kontaktů a příležitostí pro dialog a kooperaci mezi podnikatelskými subjekty, které ve Švýcarsku již působí, a těmi, jež o vstupu na švýcarský trh uvažují nebo se na něj připravují. Na fóru jsme přivítali velvyslance a obchodní rady jednotlivých států, zástupce švýcarských hospodářských a obchodních organizací, obchodních komor, renomovaných advokátních kanceláří, finanční poradce, daňové experty a odborníky na korporátní fúze a akvizice. Velký ohlas na EMUS Forum nás přiměl k myšlence projekt napěsrok zopakovat. Při této příležitosti rádi uvítáme i vaše čtenáře.

Jaké další aktivity vás jako honorárního konzula čekají v nejbližší době?

Kromě běžné agendy nás brzy čeká významná státní návštěva z Česka, tradiční večere s představiteli města a kantonu Curych a v listopadu oficiální návštěva představitelů kantonu Zug. S blížícím se koncem roku se nám plní díl pozvánkami na řadu akcí pořádaných zastupitelskými úřady v Bernu. Na všechny se moc těším. ■

ZA ROZHOVOR DĚKUJÍ DANIEL LIBERTIN A VĚRA VORTELOVÁ
FOTO: ARCHIV FERDINANDA BARDOLY-KÜZMÖSE

You can also read this article
in English on itradenews.cz

Organizátoři a dobrovolníci, kteří už čtyři roky budují krajskou komunitu ve Švýcarsku, společně letos na 4. ročníku krajského symposia

SILNÁ KOMUNITA ČECHŮ JAKO CESTA K ÚSPĚCHU NA ŠVÝCARSKÉM TRHU

Švýcarsko je podle Světové organizace duševního vlastnictví nejvíce inovativní zemí světa. A je také velmi multikulturní. V metropolích jako Curych nebo Ženeva můžete potkat lidi mnoha národností, kteří působí v oborech od rozvoje energetiky až po farmaceutický výzkum. I přesto je pro mnoho našich krajanů s výbornými nápady, talentem nebo podnikatelskými plány obtížné uspět na takto rozmanitém a především kompetitivním trhu. A když už se prosadíte, není jednoduché udržovat vztahy s českým prostředím.

Jak vytvořit půdu pro návrat talentů

Když žijete a studujete nebo pracujete delší dobu v zahraničí, můžete lehce ztratit kontakt s domovinou. Cítíte se od ní odtržený a vyhlídky na návrat a na to, že nabyté zkušenosti využijete na domácí půdě, se mohou vytrácet. A tak se pomalu a jistě roztáčí spirála odlivu talentovaných studentů či perspektivních firem, což je v každém případě škoda.

Stejně náročné začátky zažil i Adam Pruška, když v roce 2018 zahájil doktorské studium na prestižní švýcarské univerzitě ETH Zürich. Jako vědec zaměřující se na vývoj a inovace v oblasti analytické chemie a strukturní biologie, který zároveň plánuje založit vlastní start-up ve Švýcarsku. Přestože má po šesti letech práce na nejrůznějších vědeckých projektech rozsáhlou síť kontaktů nejen mezi Čechy, zpočátku se cítil docela osamělý. „Myslel jsem si, že jsem

jediný Čech na celé univerzitě. Ano, dnes vím, že to bylo tak trochu domýšlivé a nefér vůči talentovaným kolegům, kterých je tu řada. Já o nich ale jednoduše nevěděl,” přiznává.

Právě tato osobní zkušenost ho přivedla k myšlence pomáhat dalším Čechům a Slovákům žijícím ve Švýcarsku, aniž by o sobě vůbec tušili. Společně s mnoha nadšenci dnes hledá způsoby, jak stmelit krajany, pomoci jim najít nové přátele

a partnery pro osobní i kariérní růst, a tím budovat silnou komunitu propojenou s Českem.

Come and Meet Expats

Neustálá práce v laboratoři a touha po nových kontaktech vedla Adama Pruška v roce 2021 k založení a následnému rozvoji platformy nazvané CometX – Come and Meet Expats. Tato nezisková organizace funguje ve spolupráci s ambasádami a obchodními komorami jako platforma, v jejímž rámci se lidé mohou setkávat, sdílet zkušenosti a získávat klíčové kontakty na švýcarském trhu.

Porozumět švýcarské kultuře a mentalitě není totiž vždycky jednoduché, a proto CometX staví na vzájemné krajané solidarity. „Tím zásadním, co nás odlišuje od všech obdobných organizací, je to, že se snažíme seznamovat krajané napříč obory, a využít tak společného zájmu a vztahu k naší domovině pro získání originálních kontaktů v nové zemi.“ Dnes CometX organizuje krajané konference, veřejné debaty a workshopy, které sdružují krajané z celého Švýcarska.

Kromě přípravy krajané setkání se tato nezisková organizace věnuje také podpoře českých firem a dalších organizací z Česka na jejich cestě do Švýcarska. Jak říká Adam Pruška: „Představte si, o kolik jednodušší by byl

kontakt se zástupci nového partnera nebo klienta, pokud byste předtím znali Čecha, který v dané firmě pracuje nebo s ní už spolupracuje. Ve Švýcarsku je to velmi důležité.“

V CometXu všichni věří, že takový člověk vám může pomoci rozšířit obzory, pochopit myšlení Švýcarů v daném oboru anebo vás přímo spojit s těmi správnými lidmi, a tak vám ušetřit často zdoluhavou a frustrující snahu získat první obchodní spojení.

Kreativní setkání Čechů a Slováků v Curychu

Dnes se můžete na celé řadě profesních networkingových akcích setkat s akademiky, zástupci firem a různými experty. S odkazem na proslulou českou kreativitu Adam Pruška vysvětluje: „Často kombinujeme témata tak, že na první pohled mohou vypadat podivně, ale právě díky tomu jsou o to více obohacující.“ Těto myšlenky se drží také největší networkingová akce pro Čechy a Slováky ve Švýcarsku nazvaná Slovak and Czech Annual Symposium, která se koná každý rok druhý zářijový pátek.

Letos se uskutečnil již čtvrtý ročník, jehož se zúčastnilo přes 200 zájemců z více než pěti zemí. Akci zahájil náměstek ministra zahraničních věcí České republiky Jiří Kozák společně s velvyslanci České i Slovenské republiky ve Švýcarsku a Lichtenštejnsku. Během konference se

Jiří Kozák a velvyslanec Tomáš Podivínský setkali a diskutovali s mladými českými vědci, vedenými molekulárním biologem a biochemikem profesorem Martinem Jínkem, který působí na vynikající Curyšské univerzitě.

Mezi dalšími přednášejícími se ukázaly osobnosti jako Honza Vojtko, párový psychoterapeut, který mluvil o interkulturních vztazích, a Jan Lukačević, který se zaměřil na excelenci českého vesmírného inženýrství a vědy. Během let se na akci představila také řada českých a slovenských firem a organizací jako například MapTiler, Sotio Biotech, ABRA, CF Plus Chemicals, GoBigname, Plasma for People, Notum, Neodat, Azteka, Story, Matters.Online, Prague.Bio nebo Unico Analytics. Symposium se tak stalo jednou z největších krajané akcí zaměřenou na networking a představuje formát produktivní konference, která spojuje profesionální prostředí s příjemnou až rodinnou atmosférou.

Spojení profesionality a lidskosti

„Aktivity CometX ilustrují, že poloformální akce a přátelské prostředí společně s krajané duchem mohou nabídnout atraktivní alternativu k tradičním byznys konferencím a obchodním schůzkám. Nejen poslední ročník symposia, ale i další zorganizované akce ukazují, že skupina nadšenců může vytvořit networkingovou platformu pro lidi a firmy směřující do Švýcarska, ale také sloužící jako odrazový můstek pro ty, kteří se chtějí vrátit domů a rozvíjet dále svůj talent v tuzemsku.“

Během čtyř let své činnosti CometX stavěl mosty mezi různými obory a typy lidí, pomohl najít nová partnerství a snad i inspiraci k originálním možnostem spolupráce. Věřím, že jejich aktivity v budoucnu dále přispějí k rozvoji české vědy a průmyslu nejen v tuzemsku, ale i v zahraničí a pomohou i vám poznat Švýcarsko z trochu jiné strany. Jsme tu i pro vás,“ uzavírá Adam Pruška. ■

TEXT: DANIEL LIBERTIN
FOTO: ARCHIV ADAMA PRUŠKY

Pokud se chcete dozvědět více o příležitostech a rozvoji vztahů ve Švýcarsku, navštivte www.cometx.ch.

Osobní a lidský přístup je nejdůležitější. Zakladatel CometX Adam Pruška v rozhovoru s hosty při networkingu

JUST – LOVEBRAND ZE ŠVÝCARSKA, KTERÉMU VĚŘÍ ČESKÉ RODINY

Mít kousek Švýcarska u sebe doma? Je to snadno možné, a to díky české rodinné společnosti JUST CS. Ta přináší na náš trh kosmetiku Just a potraviny a doplňky stravy Nahrin, které se rodí právě ve Švýcarsku a pyšní se kvalitou pověstnou pro tuto zemi.

Nejoblíbenější produkty českých zákazníků

jeho návštěvy byl podnik zahraničního obchodu Chemapol, který se zabýval dovozem a vývozem chemikálií v tehdejší ČSSR a následně v ČSFR. Pan Lenherr zamýšlel Chemapolu nabídnout zastoupení značky JUST na československém trhu.

A k nabídce také došlo. Guido Lenherr se seznámil s Jiřím Lízálkem st., který měl v Chemapolu jako ředitel úseku mimo jiné na starosti i dovoz a vývoz kosmetiky. Ten však nemohl jeho nabídku přijmout, protože Chemapol neměl ve svém portfoliu zastupování zahraničních firem.

„Ale rozhodl jsem se, i pod tlakem rozbíhající se svobodné doby, pomoci panu Lenherrovi sám,“ vypráví Jiří Lízálek st. „I přesto, že kosmetika Just byla na tu dobu extrémně drahá, a navíc se prodávala takovým ‚divným způsobem‘, který se u nás v té době možná už trochu rozjížděl, ale já jsem o tom v podstatě nic nevěděl.“

„Když jsme kdysi dávno začínali, měli jsme Just jako ‚vedlejšák‘,“ vzpomíná zakladatel a jednatel společnosti JUST CS Jiří Lízálek starší. „Den v kanceláři a odpoledne i večer s Justem. A rozhodně jsme nevěřili, že ten ‚vedlejšák‘ vydrží tak dlouho.“

Za víc než třicet let se společnost vypracovala mezi lídry přímého prodeje, a to díky etickým pravidlům a hluboce zakořeněným hodnotám. Důvěřují jí

desetitisíce spokojených poradců a zákazníků, u nichž se často láska k Justu předává z generace na generaci.

Ten „divný způsob“ prodeje

Příběh JUST CS se začal psát v roce 1990, když na pražském letišti v Ruzyni přistálo letadlo švýcarských aerolinií s ředitelem exportu švýcarské společnosti JUST Guidem Lenherrem na palubě. Cílem

A tak v listopadu 1991 vznikla společnost JUST CS, exkluzivní distributor produktů Just v tehdejší Československu. Výrobky se začaly prodávat prostřednictvím přímého prodeje. I když si pod ním často mnozí dosud představí „všelijaké techniky“, jde o osobní formu prodeje, kdy poradce je v kontaktu se zákazníkem a poskytuje mu nejen výrobek, ale také poradenství. Zajímá se o něj, o jeho potřeby a často mezi nimi vzniká dlouhodobý vztah.

Delegace zastupující největší exportní trh – český a slovenský – na oslavách 70. narozenin společnosti Nahrin ve švýcarském Sarnenu. Druhý zprava zakladatel a jednatel JUST CS Jiří Lízálek st., čtvrtý zleva jeho syn Jiří, v současné době druhý jednatel JUST CS, se svou manželkou Věrou, která ve společnosti pracuje jako ředitelka rozvoje

V roce 1995 společnost přibrala pod svá křídla doplňky stravy a potraviny od další švýcarské společnosti Nahrin. Tím byl sortiment JUST CS kompletní. Na Olej z 31 léčivých bylin, nápojový koncentrát Narosan borůvka, Koření z bylin a mořské soli, Eucasol či Tymiánový krém se dnes spoléhají tisíce českých domácností.

Téměř stoletá tradice

V době, kdy byly tyto výrobky v Česku novinkami, měly už v zemi pod Alpami vybudovány skvělé renomé. Není divu – vždyť švýcarský JUST založil už v roce 1930 Ulrich Jüstrich. Nejprve se jeho firma věnovala výrobě kartáčů a na kosmetiku přešla až v období druhé světové války, když materiál na výrobu kartáčů nebyl dostupný. Od té doby až dosud sídlí ve Walzenhausenu – městečku na pomězi švýcarsko-rakouských hranic u Bodamského jezera uprostřed nádherné přírody regionu Appenzell.

A jak to bylo s Nahrinem? Tato rodinná firma vznikla v roce 1954 ve švýcarském městě Sarnen a vyráběla polévky a koření. Založil ji sice někdo jiný než pan Jüstrich, ale zakladatelé neměli následníky, a tak se Nahrin dostal o dvalet let později do vlastnictví Jüstrichů.

V současnosti se řízení obou firem věnuje už třetí generace této rodiny. Udrzuje hodnoty, které vytyčil její zakladatel. Ctí tradici ověřených a fungujících produktů, ale zároveň věří vědě a výzkumu a aktuálně znalosti aplikuje

při vývoji nových produktů. Je neuvěřitelné, že JUST příští rok oslaví už devadesáté páté narozeniny a Nahrin slavil letos sedmdesátku.

Partnerství, které funguje

A spolu se svým švýcarským partnerem roste i společnost JUST CS. Dnes má přibližně sedmdesát zaměstnanců v Praze na centrále a okolo deseti tisíc aktivních poradců, kteří se věnují prodeji a poradenství. Dceřinou společností JUST SLOVENSKO tvoří téměř třicet zaměstnanců v Martině a přibližně tři a půl tisíce aktivních poradců, kteří přinášejí produkty Just lidem na Slovensku.

„Ať už se v Čechách nebo na Slovensku řekne Just, jsme vnímáni jako love brand, jako kvalita, vstřícnost, péče o partnera. A je jedno, jestli partnerem je zákazník, zaměstnanec anebo poradce. V našich hodnotách máme zakotvenu jako jednu z pěti zájem o člověka. Snažíme se to propisovat do celé firmy a myslím, že se to docela povedlo,“ vysvětluje současná hlava společnosti Jiří Lízálek mladší. „Každoročně mezi českými a slovenskými zákazníky skončí více než 1 200 000 našich produktů, takže se dá říct, že v každé čtvrté rodině mají jeden produkt z Justu.“ ■

ZDROJ: JUST CS

Společnost JUST CS najdete v Praze v ulici U Továren

V ulicích Bernu, který je de facto hlavním městem Švýcarska. Sídli v něm švýcarská vláda i parlament a také Velvyslanectví České republiky

Co ŠVÝCAR SLÍBÍ, TO DO PUNTÍKU DODRŽÍ

Přesnost, spolehlivost, kvalita a respekt k pravidlům se prolínají doslova všemi oblastmi života občanů Švýcarské konfederace. Vzhledem k mnohonárodnostnímu složení však nelze poznatky o jejich obchodním chování a jednání zobecňovat.

Obchod musí mít řád

Švýcaři si vybírají své obchodní partnery velmi opatrně. U německé části populace, která tvoří její dvě třetiny, je jednání dynamičtější, u francouzské a italské hraje společenská konverzace větší roli. Obecně však platí, že se během jednání neodbíhá od tématu a probíhá věcně. Závazky a termíny se většinou velmi přesně dodržují. Švýcaři nesnášejí výmluvy. Umějí říci „ne“, ale nevyhledávají konflikty a problémy. Kontrakty jsou podrobné a vypracované přesně. Každý

obchod musí mít řád a být do detailu přesně promyšlený a zorganizovaný. Rozhodování je většinou dlouhodobější proces a nemá cenu na švýcarské partnery spěchat.

Svou firmu proto prezentujte precizně a nápaditě jak po obsahové, tak formální stránce, prezentaci dokonale zpracujte do posledního detailu. Pamatujte, že jen dobrá cena, kvalita či certifikace dnes nestačí, důležitý je také design, servisní služby či příslib budoucích inovací. Ceny zbytečně nenadsazujte,

švýcarští obchodníci neradi smlouvají. Při stanovování nabídkových cen se berou v úvahu i vyšší náklady na distribuci, obchodního zástupce, prodejce či propagaci apod. Samotné vývozní ceny EXW (Ex-works) proto musí být co nejnižší. Švýcaři v nabídkách často požadují stanovení ceny DAP (Delivered at Place) nebo DDU (Delivered Duty Unpaid).

Nejčastěji se cena uvádí ve švýcarských francích nebo eurech. Při zahájení obchodních kontaktů se švýcarskými firmami se používají zajišťovací platební

instrumenty, jako jsou dokumentární akreditiv či dokumentární inkaso. Po delší spolupráci nebo mezi známými partnery se v praxi používá dodávka proti hotovému placení se skontem 3 až 5% do 5 dnů po obdržení zásilky. V případě malých zásilek se poskytuje odklad platby 30 až 60 dnů, u větších obchodů se vyžaduje platba 90 dnů po dodání.

”

ŠVÝCAŘI NESNÁŠEJÍ

VÝMLUVY.

Při vstupu na trh je finančně i časově nejvýhodnější najít vhodného obchodního zástupce s dobrými distribučními kanály.

Averze na riziko

Švýcarská obchodní kultura klade důraz na hierarchii a respekt k autoritám. Konečná rozhodnutí činí nejvyšší představitelé společnosti a jsou prakticky neměnná. Agenda se zasílá předem a dohodnuté body programu jsou velmi přísně dodržovány. Poslouchejte pozorně, nikdy nikoho nepřerušujte, mluvejte stručně a nezvyšujte hlas. Nejednejte sami, vyjednává celý tým.

Obchodní jazyk se liší podle oblastí. Švýcarská němčina, tzv. schwyzerdütsch (alemanský dialekt), která se vyučuje i ve školách, se výrazně liší od spisovné, a to nejen ve výslovnosti. Švýcaři hovoříci „schwyzerdütsch“ si na odlišnosti své němčiny a té spisovné zakládají a někteří dokonce odmítají spisovnou němčinou mluvit. Nesnažte se za každou cenu napodobovat jejich německou švýcarštinu, mohou to pochopit jako zesměšňování svého jazyka. Většina německy hovořících Švýcarů ovládá i francouzštinu a lze ji doporučit pro obchodní jednání. V obchodním styku se však většinou používá spisovná němčina.

S francouzsky mluvícími Švýcary (asi čtvrtinou obyvatel) nejlépe uspějete, když ovládáte francouzštinu. Jako druhý jazyk se používá spíše angličtina. Italskou komunitu tvoří asi deset procent obyvatelstva, které žije především

v kantonu Ticino. Nehovoříte-li italsky, můžete navrhnout kterýkoliv z dalších tří jazyků nebo využít služeb tlumočnicka. Znalost italštiny je nutná pouze při jednáních s malými, často rodinnými firmami. Jestliže se jednání vede v cizím jazyce či přes tlumočnicka, doporučuje se naučit alespoň pozdravit v regionálním jazyce. Tito podnikatelé se považují za Švýcary a v oslovení jsou alergičtí na přívlastky německý, francouzský a italský. Na jednacím jazyku je však vždy lépe se předem dohodnout. Při setkáních se podávají ruce se všemi účastníky.

Obchodní etiketa je pro Švýcara součástí jeho „já“

V profesionálních vztazích dokonce může sehrát rozhodující roli. Švýcaři oceňují zdvořilost a dochvilnost považují za samozřejmost. Na rozdíl například od Rakušanů, kteří tolerují pětiminutové zpoždění, chodí na schůzky pět až deset minut předem. Delší zdržení pak obvykle znamená zrušení dohodnutého termínu. Do jednoho týdne poděkujte e-mailem za přijetí nebo za návštěvu.

Vizitky se vyměňují při představování, zasílají se předem online nebo vyměňují telefonem v průběhu schůzky. Vizitka by měla být v jazyce regionu, v němž vedete jednání, nebo v angličtině. Ve francouzském prostředí se titul nepoužívá, v německé a italské části se užívají tituly „Dipl. Ing.“ a „Dr.“. U staré či známé nebo tradiční společnosti je vhodné uvést i rok založení firmy.

”

SVOU FIRMU PREZENTUJTE
PRECIZNĚ A NÁPADITĚ.

Užívání firemních a jiných funkcí je nutno přizpůsobit dané jazykové oblasti. Oslovuje se výhradně „pan“ a „paní“ ve spojení s příjmením. Oslovení křestním jménem se používá pouze mezi blízkými přáteli. Značná zdrženlivost vůči protějškům se projevuje vykáním. V určitých komunitách, třeba v bankovních kruzích nebo některých starých

podnikatelských rodinách, se projevuje elitářství, k němuž přispívá i tamější školský systém.

Na prvních schůzkách se neočekává výměna dáreků. Švýcaři jsou šetrní, proto nejsou drahé dary a pozornosti na místě. Bohatě pohoštění při obchodních jednáních se nepovažuje za výraz úspěšnosti firmy, ale spíše za mrhání penězi. Chování a vystupování švýcarských obchodníků je seriózní a střízlivé. Humor do jednání nepatří. Při neformálních rozhovorech je dobré zmínit švýcarské úspěchy ve sportu. Švýcaři ocení vaše znalosti o světově známých alpských střediscích a ekologických aktivitách. Zakládají si na své neutralitě a nezávislosti, přesto rádi diskutují o politické situaci ve světě. Radši sami víc poslouchejte, než mluvíte. A nezapomeňte pochválit jejich světově známé výrobky – hodinky, hodiny, čokolády, sýry...

”

ZDVOŘILOST
A DOCHVILNOST JSOU
SAMOZŘEJMOSTÍ.

Ve Švýcarsku se uplatňuje všeobecná branná povinnost. Tématu se však raději vyhněte, podobně jako dietám, dotazům na soukromý život, příjmy, majetkové poměry, věk, náboženství apod. Ačkoliv v zemi žije mnoho majetných rodin, bohatstvím a přepychem se nechlubí. Na větší okázalost se hledí svrchu. O pracovní problematice se dá naopak hovořit prakticky kdekoli a kdykoli. ■

TEXT: SOŇA GULLOVÁ

FOTO: SHUTTERSTOCK A ARCHIV AUTORKY

Ing. Soňa Gullová, Ph.D.,
Vysoká škola mezinárodních
a veřejných vztahů Praha

VĚDĚLI JSTE, ŽE...

Švýcarsko sice není členem Evropské unie, ale je členem schengenského prostoru.

Švýcaři chovají velkou úctu ke stáří. Pustit ve veřejné dopravě sednout staršího člověka je samozřejmostí. Není také neobvyklé, že místní občan někomu vytkne, a to i cizinci, jeho nevhodné chování.

S emocemi je dobré se držet zpátky. Přílišná familiárnost, přehnaná přátelskost a srdečnost vůči Švýcarům může v obchodním styku cizincům spíše uškodit.

Ve Švýcarské konfederaci se nachází nejdelší železniční tunel na světě v délce 57 km pod masivem Gotthard.

Švýcarsko zavedlo volební právo pro ženy až v roce 1971, tedy o jedenapadesát let později než mladá Československá republika. Za posledních padesát let se však jejich postavení významně změnilo. V současné době se s nimi setkáte také na vysokých pozicích, prezidentské nevyjímaje, státní správy i ekonomiky.

Finanční obory však zůstávají doménou mužů.

Země sice zachovává neutralitu, ale místo armády má národní milice, v jejichž řadách je asi sedm tisíc vojáků z povolání a zhruba dvacet tisíc branců. Vojenská služba je povinná pro muže od dvaceti do padesáti let. Povinný vojenský výcvik trvá sedmnáct týdnů a poté následují pravidelná cvičení.

Silniční doprava se řídí dopravními předpisy, které jsou podobné jako v ČR. Při vjezdu autem do země se platí jen paušální poplatek za využívání dálnic. Není dovoleno stát s vozidlem na dálnici ani na hlavní silnici. Maximální povolená rychlost ve městech a vesnicích je padesát kilometrů za hodinu, mimo obec sto kilometrů za hodinu a na dálnicích je stanovena 140 kilometrů za hodinu. Za porušení pravidel silničního provozu se udělují vysoké pokuty a dopravní policie postupuje nekompromisně.

ZPRACOVÁNO Z PODKLADŮ
ING. SONI GULLOVÉ, PH.D.
FOTO: SHUTTERSTOCK

POD HELVÉTSKÝM KŘÍŽEM A JINÝMI ZNAKY

Každý samozřejmě zná švýcarské hodinky, sýry nebo čokoládu, nicméně tato malá alpská země byla dříve proslulá docela jiným vývozním artiklem. Vojáky.

Hrůza s bílým křížem

Dne 15. listopadu 1315 utrpěla Evropa šok. Nedlouho předtím vyslal rakouský vévoda Leopold I. vojsko, aby potlačilo „selskou rebelii“ v tzv. lesních kantonech (nejstarší části Švýcarska). Avšak armáda zkušených feudálních válečníků byla u Morgartenu rozdrčena a pobita „pár sedláky“. Nemálo rakouských pěšáků se prý raději utopilo v jezeře při marném pokusu o únik, než aby Švýcarům čelilo. A to byl teprve začátek.

Ve druhé polovině 15. století ambiciózní burgundský vévoda Karel Smělý vyvolal válku se Švýcarskem, ale všechny velké bitvy prohrál. Nakonec byl u Nancy poražen Francouzi, švýcarskými spojenci, a sám v bitvě padl. Sny o velikosti a burgundském království utnula halapartna švýcarského žoldnéře. Právě do této bitvy pronajala Švýcarská konfederace své vojáky označené bílými kříži poprvé.

Reisläufer

Pověst Švýcarů, umocněná vítězstvím nad Karlem Smělým, vedla téměř všechny evropské státy k najímání švýcarských reisläufer (dobový název švýcarských žoldnéřů), neboť tito vojáci vynikali disciplínou, odvahou a spolehlivostí. Na rozdíl od jiných žoldnéřů neutíkali z boje a nevydávali pevnosti za úplat. Nicméně jejich konzervatismus postupně vedl ke ztrátě jejich dominantního postavení. Což se naplno

projevilo roku 1515 u Marignana, kde byli Švýcaři prostě postříleni arkebuzíry císařské armády. Svou pověst si však udrželi.

Helvétské vojenské podnikání ukončila až ústava z roku 1848 zakazující pronajímání vojáků ostatním státům, s výjimkou Vatikánu.

Strážci mocných

Díky své spolehlivosti a oddanosti si Švýcaři dokázali získat i jinou práci, a to jako osobní stráž nejmocnějších vládců: králů Francie a Španělska, ba i samotného papeže.

Právě s touto službou se pojí i jejich největší legendární události.

Pozor na malá písmenka

O tom, že smlouvy se mají číst důkladně, se přesvědčil Napoleon Bonaparte, který si od Švýcarska pronajal několik pluků. Ty však při několika příležitostech v tzv. poloostrovní válce odmítaly bojovat proti krajanům na španělské straně. Žádná zrada to ale nebyla, Švýcaři si totiž dlouhodobě kladli podmínku, že s krajaney bojovat nebudou.

Poslední švýcarská garda stráží dodnes Vatikán

První z nich se udála 6. května roku 1527. Do Říma se nahrnula armáda císaře Karla V. složená do značné míry z německých protestantů. Boje byly tvrdé. Mnoho důstojníků zahynulo a divoké žoldnéře už nikdo nedokázal řídit. Ti vtrhli do Vatikánu s jediným cílem – zabít Klementa VII., podle jejich názoru „římského antikrista“. Papež se čtyřiceti gardisty prchá do Andělského hradu. Aby měl čas utéct, zbylých 160 gardistů se postaví mnohonásobné přesile císařských. Všichni jsou pobiti a rozrušení vojáci pak zmasakrují i rodiny gardistů.

Druhá se pak datuje 10. srpna 1792, kdy se poslední věrní krále Ludvíka XVI., jeho švýcarští gardisté, postavili na obranu Tuilerijského paláce před fanatickými revolucionáři. Z devíti set bylo na šest set zmasakrováno a asi 160 zjato. I ti však byli popraveni nebo zemřeli ve vězení. ■

TEXT: VOJTĚCH HRĚBÍK
FOTO: SHUTTERSTOCK

VOJTĚCH HRĚBÍK JE STUDENTEM PRÁVNICKÉ FAKULTY
UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI

VYBRANÉ ČESKÉ INSTITUCE A ORGANIZACE VE ŠVÝCARSKU A LICHTENŠTEJNSKU

Velvyslanectví České republiky

Oficiální zastoupení České republiky ve Švýcarsku
a Lichtenštejnsku

Velvyslanec: Mgr. Tomáš Jan Podivínský

Web: www.mzv.gov.cz/bern

Hájí bilaterální zájmy České republiky na území Švýcarské konfederace
a Lichtenštejnského knížectví

Stálá mise České republiky při úřadovně OSN a ostatních
mezinárodních organizacích v Ženevě

Velvyslanec a stálý představitel: Ing. Václav Bálek

www.mzv.gov.cz/geneva

Stálá mise Ženeva hájí zájmy České republiky na úrovni multilaterálních vztahů při úřadovně OSN
a dalších mezinárodních organizacích sídlících v Ženevě.

Švýcarský Zermatt a Matterhorn, tyčící se na švýcarsko-italské hranici

Honorární konzulát Basilej

Konzulární působnost:
kantony Basilej-město
a Basilej-venkov

Honorární konzul:
RNDr. Václav Šulista

E-mail: basel.honorary@mzv.gov.cz

Čestné zastoupení ve prospěch České republiky na území Švýcarska

Honorární konzulát Curych

Konzulární působnost:
kanton Curych

Honorární konzul:
Ferdinand Bardoly-Küzmös

E-mail: zurich.honorary@mzv.gov.cz

Čestné zastoupení ve prospěch České republiky na území Švýcarska

Honorární konzulát Lausanne

Konzulární působnost:
kantony Fribourg, Jura,
Neuchâtel, Valais, Vaud a Ženeva

Honorární konzul:
RNDr. Petr Kotal, DrSc.

E-mail: lausanne.honorary@mzv.gov.cz

Čestné zastoupení ve prospěch České republiky na území Švýcarska

Honorární generální konzulát Vaduz

Konzulární působnost:
Lichtenštejnské knížectví

Honorární generální konzul:
Dr. Thomas Zwiefelhofer

E-mail: vaduz.honorary@mzv.gov.cz

Čestné zastoupení ve prospěch České republiky na území Lichtenštejnského knížectví

SEC Obchodní komora Švýcarsko – střední Evropa

Prezident SEC:
Oliver Bertschinger

*Web: https://cee.swiss/
E-mail: info@cee.swiss*

Podporuje obchodní vztahy Švýcarska se 17 zeměmi ze střední a jihovýchodní Evropy a s Pobaltím. V září oslavila 25 let.

HST – Obchodní komora Švýcarsko – Česká republika v Praze

Jednatelka HST:
Barbara Kment

*Web: www.hst.cz
E-mail: info@hst.cz*

Propagace a podpora vzájemného obchodu Česká republika – Švýcarsko

Lichtenštejnsko:

Malá země s velkými příležitostmi

Lichtenštejnsko, malý stát s necelými čtyřiceti tisíci obyvateli, je jednou z nejbohatších zemí světa (má nejvyšší HDP na obyvatele na světě) a představuje pro naše exportéry velmi zajímavý, i když často opomíjený trh. Tento daňový ráj, známý svou politickou stabilitou a vysoce rozvinutým průmyslem, nabízí překvapivé příležitosti v oblasti technologií, strojírenství, bankovníctví a výroby přesných nástrojů.

Ekonomické prostředí a stabilita

Lichtenštejnsko, nacházející se mezi Švýcarskem a Rakouskem, sice není členem Evropské unie, ale má s ní velmi úzké vazby. Od roku 1995 je členem Evropského hospodářského prostoru (EHP) a od roku 2011 schengenské zóny. Je tedy součástí jednotného evropského trhu, což českým firmám umožňuje snadný přístup na trh bez celních překážek. Země má vysoce diverzifikovanou a moderní ekonomiku, která zahrnuje zejména finanční sektor, strojírenství, elektrotechniku, mikro-technologie a stále rostoucí odvětví IT a digitalizace.

Výhodou Lichtenštejnska je nejen jeho členství v EHP, které zaručuje přístup na trhy EU, ale i velmi těsná hospodářská spolupráce se Švýcarskem. Tento faktor umožňuje firmám, které se etablovaly v Lichtenštejnsku, jednodušší expanzi na švýcarský trh.

Domov špičkových technologií

Lichtenštejnsko je domovem vysoce specializovaného a technologicky pokročilého průmyslu. To vytváří příležitosti pro české společnosti zejména v oblasti strojírenství, elektrotechniky, IT a dalších technologických oborů. Země se zaměřuje na vysoce kvalitní výrobu a inovace, což může být výhodou pro firmy, které jsou schopny konkurovat kvalitou a přesností.

Například strojírenské a elektrotechnické společnosti mají možnost dodávat komponenty pro vyspělý lichtenštejnský průmysl, včetně výroby přesných nástrojů a mikro-technologií. Podobně je v Lichtenštejnsku silná poptávka po inovacích v oblasti IT, digitalizace a kyberbezpečnosti. Zajímavostí je, že přibližně 40% všech zaměstnanců v Lichtenštejnsku pracuje ve výrobním sektoru, což je neobvyklé pro tak malou zemi. Tento sektor je klíčovým

tahounem zdejší ekonomiky a díky vysoké úrovni specializace nabízí možnosti pro spolupráci a dodávky komponentů českých výrobců.

Jedno z finančních center světa

Lichtenštejnsko se stalo první zemí na světě, která začala od ledna 2020 oficiálně využívat kryptoměny. Díky liberální regulaci a nízkému daňovému zatížení přitahuje velké množství zahraničních investorů a firem, které zde zakládají holdingy nebo dceřiné společnosti. Českým firmám to dává možnosti nejen pro investice, ale i pro hledání finančních partnerů či investičních příležitostí.

Lichtenštejnský bankovní sektor, který zahrnuje několik špičkových soukromých bank, poskytuje řadu finančních služeb, včetně správy majetku a investičního poradenství. Díky členství země

Vaduz má bohatou historii, sídelním městem stejnojmenného hrabství byl už v roce 1342. Dnes tu žije kolem šesti tisíc obyvatel

v EHP mohou její banky v rámci jednotného evropského vnitřního trhu plně využívat výhod volného pohybu služeb. Výhodná daňová politika a diskrétní bankovní prostředí činí z této země ideální místo pro umístění investic a financování mezinárodních projektů.

Je to trh i pro vás?

Podnikání v Lichtenštejnsku je pro české firmy usnadněno díky členství země v EHP, což znamená, že české firmy nemusí řešit celní bariéry ani další překážky pro volný pohyb zboží. I přesto je

však nutné zohlednit místní obchodní zvyklosti a přísné regulační požadavky.

Lichtenštejnsko, přestože je malým státem, má vysoce regulovanou a přísnou politiku kvality. Firmy musí splňovat tvrdé normy zejména v oblasti zdravotnické techniky, elektrotechniky a strojírnosti. Kromě toho je důležité si uvědomit, že podnikání zde může být dražší než v jiných zemích, zejména pokud jde o náklady na pracovní sílu a provozní náklady.

Jazykově není země pro české podniky výraznou překážkou, protože oficiálním jazykem je němčina. Kromě toho je Lichtenštejnsko díky své malé velikosti otevřeným a flexibilním trhem pro spolupráci.

založen na integraci digitálních aktiv do stávajících právních struktur. To zajišťuje vysokou míru právní jistoty pro investory i podnikatele.

Lichtenštejnsko rovněž implementuje přísné předpisy proti praní špinavých peněz a dodržuje evropské směrnice, které regulují tuto oblast. Kryptoměny jsou v zemi považovány za aktiva a podléhají zdanění, přičemž stát uplatňuje přívětivé daňové podmínky a je tak atraktivní destinací pro krypto projekty a investory. Podobně jako Švýcarsko se Lichtenštejnsko díky své legislativní otevřenosti a transparentnosti stává jedním z klíčových evropských center pro blockchain a digitální finance.

Pár slov závěrem

Lichtenštejnsko je malá, ale velmi atraktivní destinace pro české exportéry a investory. Jeho vyspělý průmysl, přísné požadavky na kvalitu a blízkost ke švýcarskému trhu vytvářejí ideální podmínky pro podnikání zejména v technologických a výrobních odvětvích. Pro české firmy představuje země nejen výzvu, ale i velký potenciál pro růst a expanzi na mezinárodní trhy. ■

TEXT: ZDENĚK ELIÁŠ
FOTO: SHUTTERSTOCK

ZDENĚK ELIÁŠ, MBA, EKONOMICKÝ SPECIALISTA
VELVYSLANECTVÍ ČR V BERNU

Dominantou Vaduzu je budova zemského sněmu, kde sídlí také vláda a další důležité instituce

Kryptoměny a blockchain

Lichtenštejnsko se v oblasti kryptoměn a blockchainové technologie řadí mezi nejprogresivnější země na světě. Klíčovým právním předpisem je zákon o tokenech a poskytovatelích služeb založených na důvěře, známý také jako blockchainový zákon, který vstoupil v platnost v lednu 2020. Tento zákon poskytuje komplexní právní rámec pro využívání blockchainu a kryptoměn, včetně tokenizace aktiv a regulace poskytovatelů služeb souvisejících s kryptoaktivy. Lichtenštejnský přístup je

info + Lichtenštejnsko

trendy a příležitosti

Scénář Trend

ukazuje, jak se bude vyvíjet stálá populace od roku 2023 do roku 2060. Pokud budou pokračovat současné trendy v porodnosti, úmrtnosti a migraci, vzroste počet obyvatel z 39 677 osob v roce 2022 na 44 429 osob v roce 2060, což odpovídá nárůstu o 12,0 %. Ten způsobí především vyšší věk dožití.

Oproti roku 2022

se počet společností k 31. 12. 2023 zvýšil o 1,5 % na 5508. Z toho většina, 86,5 %, působila v sektoru služeb. Dalších 11,7 % společností bylo v sektoru průmyslu a 1,8 % v sektoru zemědělství. Celkem 88,2 % společností mělo méně než 10 pracovních míst, 9,6 % mělo 10 až 49 pracovních míst a 2,2 % mělo 50 nebo více pracovních míst. Za posledních 10 let se počet firem zvyšoval v průměru o 2,8 % ročně.

Vaduz, hlavní město Lichtenštejnského knížectví, je vyhledávaným finančním centrem

Lichtenštejnsko

Před sto lety by se asi nikdo neodvážil predikovat, že země s rozlohou menší než Washington, D.C., sevřená mezi Rakousko a Švýcarsko, bude v druhé dekádě 21. století vzhledem ke své velikosti ekonomickým obrem, jehož prosperita nestojí pouze na finančním sektoru a nízkém daňovém zatížení.

První finanční ústav zde byl založen již v šedesátých letech 19. století, neboť tehdy vládnoucí kníže Jan II. vycházel z předpokladu, že bez takové instituce není možný hospodářský rozvoj. Málo rozvinutou agrárně zaměřenou oblast chtěl stimulovat tak, aby došlo k intenzifikaci zemědělské výroby, a současně trval na nutnosti nastartovat industrializaci v sektoru lehkého průmyslu, který je významným pilířem ekonomiky dodnes.

Ve dvacátých letech minulého století i přes nemalé investice do podniků i infrastruktury stále ještě řada obyvatel odcházela za sezonní prací do zahraničí, ale již na počátku dalšího desetiletí přicházeli do knížectví zahraniční podnikatelé, ať už jako investoři nebo subjekty, jimž vyhovoval zdejší právní rámec. Situace s přílivem kapitálu eskalovala po nástupu nacismu v Německu, kdy do zdejších finančních institucí přicházely prostředky podnikatelů, kterým byla další existence v Hitlerem ovládané říši znemožněna.

Současné Lichtenštejnsko je stabilním a bezpečným přístavem pro kapitál, jeho podniky poskytují zaměstnání nejen všem práceschopným obyvatelům země, ale i tisícům pendlerů ze sousedních zemí a jeho průmyslové podniky produkují špičkové technologie s vysokou přidanou hodnotou. Jde o firmy, které jsou lichtenštejnské svým založením, rozrůstaly se z malých dílen v nadnárodní společnosti s globální působností a zaměstnávají více lidí, než kolik čítá populace jejich domovské země.

Veřejné finance Lichtenštejnska se vyznačují prakticky nulovým dluhem a velkými finančními rezervami. V posledních letech země zesílila úsilí zbavit se pověsti daňového ráje a zavázala se dodržovat globální standardy transparentnosti. Odstranila zákony o bankovním tajemství a díky tomu byla vyškrtána z šedého seznamu nespolupracujících zemí OECD, přičemž k výmazu z šedé listiny EU došlo v říjnu 2018. Uzavřela také řadu dvoustranných dohod týkajících se zdanění a finančních trestných činů, mimo jiné se Spojeným královstvím a Spojenými státy. Působí zde expozitura organizace Interpol, která funguje jako ochrana místního finančního sektoru před pokusy o průnik do jeho struktury.

info + Lichtenštejnsko

trendy a příležitosti

Navzdory vysoké míře kolísání hospodářského cyklu se zemi v posledních několika desetiletích podařilo poměrně efektivně udržet zaměstnanost a obchodní činnost. Ke konci roku 2022 činila celková zaměstnanost v Lichtenštejnsku 42 514 zaměstnanců, což ve skutečnosti převyšuje počet obyvatel (39 677). Nízká míra nezaměstnanosti tak vyjadřuje procento nezaměstnatelných, jimiž disponuje každá ekonomika. Rozložení zaměstnanosti v sektorech se dynamicky vyvíjí, zvláště přesunem pracovní síly z průmyslu do služeb, aniž by tento proces zásadně ovlivňoval podíl sektorů na HDP. To svědčí o vysoké míře digitalizace a robotizace průmyslových odvětví.

Hospodářství je nadále silně formováno průmyslovou produkcí. Ta představuje ve srovnání s jinými evropskými zeměmi pozoruhodně vysoký podíl. Zaměstnaní ve zpracovatelských odvětvích poskytuje celkem 642 podniků. Zabývají se vyplňováním velkého počtu specializovaných tržních mezer a přispívají k široké diverzifikaci lichtenštejnské ekonomiky. Mezi nejvýznamnější obory patří strojírenství, výroba elektrických strojů, součástek vozidel, zubní technika, výroba potravin, ale i stavební práce. Vzhledem k omezenému domácímu trhu jsou zejména větší podniky silně orientovány na export. Naprostá většina produkce zboží se prodává do zahraničí. Nejdůležitější exportní destinace pro lichtenštejnský průmysl jsou Švýcarsko, Německo a USA.

Tradičním sektorem v hospodářství knížectví je zemědělství, v němž v posledních letech došlo ke koncentraci podnikatelských subjektů, kterých bylo v roce 2020 devadesát pět s obhospodařovanou plochou 3584 hektarů. Průměrná zemědělská plocha na podnik činila 37,7 hektaru. Pro srovnání: v roce 2016 obhospodařovalo tutéž výměru 102 uznaných zemědělských společností, což odpovídalo průměru 35,2 hektaru na společnost. Současně se zvyšuje podíl ekologického zemědělství, na něž se v roce 2020 zaměřovalo 38 farem, které se podílely ze 40 % na výkonu sektoru, přičemž obhospodařovaná plocha činila 1470 hektarů. V roce 2016 působil stejný počet farem na ploše 1366 hektarů. Ve stejném období se zvýšil i počet kusů chovaného skotu, přičemž většina byla určena na masnou produkci. Trvale rostoucí položkou je chov ovcí ve vysokohorských oblastech.

Právní prostředí státu je zajímavé pro zahraniční subjekty nejen stabilitou a daňovým zatížením, ale také institutem lichtenštejnské nadace a lichtenštejnského trustu, který má stoletou tradici. Vytváří se dohodou mezi jedním nebo více zakladateli, kteří převádějí svůj majetek za účelem správy na jednoho nebo více svěřenských správců. V porovnání s českým svěřenským fondem se svěřenský správce stává formálním vlastníkem vyčleněného majetku. Jeho povinnost je výkon práv a povinností k majetku na účet trustu.

Od 24. května 1924, kdy lichtenštejnský parlament přijal švýcarský frank jako oficiální měnu v knížectví (smluvně byla tato vazba stvrzena smlouvou až v r. 1980), se země odloučila od měnové vazby na hospodářsky zdecimované Rakousko. To s sebou přineslo vznik stále existující celní a poštovní unie se Švýcarskem i sdílenou nízkou sazbou DPH ve výši 7,7 %. Vztahy obou států upravuje také více než 100 bilaterálních dohod, takže některé úkoly, jako je zdanění alkoholu, tabáku nebo udělování patentů, vedení statistiky a v neposlední řadě i diplomatické zastupování (s výjimkou osmi vlastních zastoupení), jsou delegovány na Švýcarsko.

Národní index spotřebitelských cen (LIK) se v září 2024 ve srovnání s předchozím měsícem snížil o 0,3 % a dosáhl 107,2 bodu (prosinec 2020 = 100). Ve srovnání se stejným měsícem předchozího roku byla inflace +0,8 %.

Spolkový statistický úřad (BFS).

Energetika

Elektrina, zemní plyn, topný olej, nafta a benzin patří mezi hlavní zdroje energie v Lichtenštejnsku, které je silně závislé na dovozu energie. Podíl vlastních dodávek na celkové spotřebě činí 13 %. Výroba energie je omezena na zdroje pro výrobu elektřiny a palivové dřevo a bioplyn, který se používá pro systém dálkového vytápění.

Pro rozvoj fotovoltaických systémů přijal parlament 4. listopadu 2022 novelu zákona o energetické účinnosti, který zavedl minimální odměnu za elektřinu z těchto zdrojů.

Na konci roku 2023

bylo ve firmách a soukromých domácnostech evidováno celkem 46 040 pracovních míst. Při pohledu na vývoj pracovních míst za posledních 10 let je patrný větší nárůst pro dolní region s průměrným ročním nárůstem 2,8 % než pro horní region s 1,6 %.

Podle výsledků environmentální statistiky bylo 53,6 % pitné vody spotřebované v roce 2022 získáváno z podzemních zdrojů a 46,4 % z vodních toků.

Zdroje:
Liechtenstein in Figures 2024, Office Of Statistics
Principality of Liechtenstein, CIA Factbook, Regierung
des Fürstentums Liechtenstein, Amt für Volkswirtschaft
Fürstentum Liechtenstein, Swiss Statistik

„Někdy v rodině říkáme, že jsme úspěšně přežili všechna ta století především proto, že jsme udržitelný přístup zavedli už v roce 1136 a od té doby jsme jej nikdy neopustili.“

Dědičný princ Alois, děkovná řeč na Mendelově univerzitě v Brně v roce 2019

Hrad (zámek) Vaduz je oficiálním sídlem lichtenštejnské knížecí rodiny. Tyčí se na skalnaté plošině nad hlavním městem Lichtenštejnského knížectví

PŘEDVÍDAVOST + ODPOVĚDNOST = PROSPERITA + UDRŽITELNOST

Kdyby neměl rod Liechtensteinů zapsáno rodové heslo „Jasně a pevně“, tak by jím velmi dobře mohla být slova titulku tohoto článku, shrnující principy, jimiž se jeho generace řídí bezmála devět století.

Propojení s Moravou

Prvním známým představitelem rodu je Huc (Hugo) de Liechtenstein, který své jméno odvozoval od stejnojmenného hradu poblíž Mödlingu u Vídně. V historii českých zemí se poprvé zviditelňuje ve 13. století Jindřich, zakladatel moravsko-rakouské větve rodu se sídlem v tehdy dolnorakouských Valticích. Z ní vzešlá feldsberská odnož je spojena se jmény bratrů Karla (1569–1627), zakladatele stejnojmenné linie, a Gundakara (1580–1658), kteří spolu s třetím z bratrů Maxmiliánem přijali v roce 1606 *prozíravé opatření* ve formě smlouvy o společné správě valtického panství společně s hlavou rodu, což byl prvorozený syn z primogenitury. Karlův vnuk Jan Adam (1656–1712) koupil od hrabat z Hohenemsu svobodná říšská území Schellenberg (1699) a Vaduz (1712).

Janem Adamem v roce 1712 vymírá karlovská větev a rozsáhlý majetek přechází

na větev Gundakarovu. Dědictví se ujímá jeho vnuk Antonín Florián, přičemž alpská panství získává po vypořádání dědických komplikací v roce 1718. Ta jsou následujícího roku povýšena císařem Karlem VI. na knížectví Liechtenstein, které se tak stalo 343. státem Svaté říše římské a jeho držitel vladařem. Koupě tohoto území se musela jevit současníkům jako velmi pošetilý akt, neboť kromě postavení suveréna v rámci říše přinášela jeho držitelům nemalé náklady a značné logistické komplikace, když vezmeme v potaz, že hospodářsky rozhodující majetky se rozkládaly v Dolním Rakousku a na Moravě. Teprve 20. století ukázalo, jak to byl akt prozíravý.

Kdo uznal suverenitu knížectví?

Z následovníků prvního knížete se do historie zapsal Jan I. Josef (1760 až 1836), jenž patřil mezi nejschopnější

a nejstatečnější velitele císařské armády v bitvách proti Napoleonovi, který v roce 1806 vyvrátil Svatou říši římskou. Francouzský císař uznal suverenitu Lichtenštejnského knížectví, a to se stalo jedním ze zakládajících členů Rýnského spolku. Suverenitu knížectví akceptoval i Vídeňský kongres.

Když nastal mír, odešel kníže na svá panství a věnoval se jejich zvelebování, přičemž položil základy pozdějšího Lednicko-valtického areálu. Jeho vnuk Jan II. Dobrotivý (1840–1929) se plně věnoval hospodářskému rozkvětu svých panství a kladl důraz na vzdělání svých zaměstnanců i obyvatel. Ve Valticích založil ovocnářsko-vinařskou školu, později Vyšší ovocnářskou a zahradnickou školu v Lednici.

Alpské knížectví bylo provázáno jak politicky, tak ekonomicky s habsburskou monarchií, neboť v ní se nacházela všechna hospodářsky významná panství

České stopy

Svobodná říšská hrabství Schellenberg a Vaduz měla při převzetí Liechtensteiny za sebou dlouhý civilizační vývoj, který se začal psát již v době kamenné, ve starověku byla součástí římské říše, následovala podřízenost frankým panovníkům, období pod církevní vrchností, až se stala součástí Svaté říše římské. Tehdy, v období vrcholného středověku, se do dějin území zapisují i čeští panovníci z rodu Lucemburků. Nejdříve Václav IV. z titulu římského krále povýšil Vaduz na svobodné říšské panství a později římský císař a český král Zikmund povýšil na svobodná říšská území všechna panství rodu Brandisů, který ovládal i Schellenbersko.

a prostředky na nich vytvořené mimo jiné sloužily k hospodářskému rozvoji Lichtenštejnska, v němž byla v roce 1862 vyhlášena ústava, dělící moc mezi panovníka a občany. Základní zákon státu vydržel v platnosti do roku 1921. To už měla Evropa za sebou změny politického uspořádání i rozložení moci v důsledku Velké války, za níž země požívala neutrality díky *prozíravosti* Jana II. Přesto válečná léta znamenala pro obyvatele strádání, neboť byly narušeny mezinárodní obchodní vazby.

Poválečná situace byla neméně obtížná, protože bylo nutné zpřetrhat

vazby s Rakouskem v měnové, celní i diplomatické sféře a přesměrovat je na Švýcarskou konfederaci, a v tomto režimu fungují dodnes. Výjimkou bylo odnětí práva diplomatického zastupování Lichtenštejnska vůči Československu po vyhlášení protektorátu. Švýcarsko akt nacistického Německa akceptovalo, Vaduz protektorát neuznal, přestože diplomatické styky byly navázány teprve v roce 1938.

Po Velké válce nově vzniklé Československo odmítlo uznat suverenitu Lichtenštejnska s tím, že se nejedná o životaschopný stát, neboť jeho existence byla pohledem z Prahy závislá na transferu zisků ze zahraničí, tedy především z prosperujících knížecích majetků v Československu, které již připravovalo jejich rozsáhlou konfiskaci v rámci pozemkové reformy. K fatální ztrátě došlo až v roce 1945. Knížectví přečkalo druhý válečný konflikt opět v neutralitě, ale ve stavu stálého ohrožení ze strany Německa.

Cesta k prosperitě a udržitelnosti

Se všemi ztrátami se knížectví i panovníký rod vypořádaly a Lichtenštejnsko vstoupilo do 21. století jako vysoce rozvinutá prosperující země, v níž se zrodila a působí řada významných průmyslových i finančních společností s globálním dosahem.

Jednou z těch nejvýznamnějších je Liechtenstein Group, která realizuje podnikatelské aktivity rodové nadace. Její společnosti sledují dlouhodobou

a široce diverzifikovanou investiční strategii, řídí se zásadami udržitelného rozvoje a nejvyššími etickými standardy. Výzkum a produkce rýžových semen probíhá na více než jednom milionu hektarů v Asii a Severní a Jižní Americe. V Rakousku hospodaří udržitelným způsobem na 2500 hektarech orné půdy a na dalších 460 hektarech realizuje bioprodukcii.

V domovské zemi a Rakousku jsou knížecí vinařské podniky, v Uruguayi jde o produkci vysoce kvalitního skotu, společnost GUA je poskytovatelem biologických řešení pro udržitelné zemědělství a lesnictví. Další společnost řeší mikrokapkové zavlažování pro avokádové farmy. Do portfolia patří společnosti podnikající v obnovitelných zdrojích energie, skladování energie, čištění kalů i v reálním byznysu.

Ve zkratce by se dalo říci, že podnikatelské aktivity rodu Liechtensteinů jsou zaměřeny na řešení problémů, které lidstvo trápí, a to udržitelným způsobem s nutnou mírou prosperity, která vytváří prostředky pro kreativní hledání odpovědí na další palčivé otázky. ■

TEXT: MARTIN F. FABÍK

FOTO: SHUTTERSTOCK

ZDROJE: PAVEL JURÍK, ENCYKLOPEDIE ŠLECHTICKÝCH RODŮ, EUROMEDIA GROUP, 2021; J. ŽUPANIČ, M. FIALA, F. STELLNER, ENCYKLOPEDIE KNÍŽECÍCH RODŮ ZEMÍ KORUNY ČESKÉ, NAKL. ALEŠ SKŘIVAN, 2001; MAREK VAŘEKA, LICHTENŠTEJNSKO, LIBRI, 2010; FÜRSTENHAUS LICHTENSTEIN; LICHTENSTEIN GROUP AG

ROK NOVÉ ENERGIE '24

ASOCIACE MALÝCH A STŘEDNÍCH
PODNIKŮ A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR

Hlavní roční projekt AMSP ČR

Vstupujeme do éry, která nám přináší nové výzvy, příležitosti a především novou energii do světa podnikání.

- ◆ ENERGIE PRO INOVACE A EFEKTIVITU
- ◆ ENERGIE PRO ROZVOJ TÝMU
- ◆ ENERGIE DO KREATIVNÍHO MARKETINGU A KOMUNIKACE
- ◆ ENERGIE DO PODNIKÁNÍ V DIGITÁLNÍ ÉŘE

WWW.RNE2024.CZ

Zveme vás na konferenci 4. 12. 2024, Hotel Don Giovanni Prague

- Konference přinese hodnotné poznatky a praktické rady od expertů v daném oboru.
- Zaměříme se na průlomové technologické nástroje a metody, které mají schopnost přetvořit podnikání a zajistit dlouhodobou konkurenceschopnost.
- Hlavním cílem konference projektu RNE 2024 je sdílení osvědčených postupů mezi odborníky napříč různými odvětvími.
- Neustálá snaha o vyšší efektivitu přináší také rychlý vývoj a široký výběr inovativních řešení v různých oblastech byznysu.
- Konference je určena pro všechny, kteří chtějí zůstat v obraze a mít přehled o nejnovějších trendech.
- Ideální pro majitele podniků, CEO a vedoucí manažery.
- Šťěstí přeje připraveným!

registrace

GENERÁLNÍ PARTNER

PARTNER

ODBORNÍ PARTNEŘI

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

Výpočet uhlíkové stopy je nyní pro firmy ještě dostupnější

Vypočítávat a zveřejňovat uhlíkovou stopu bude pro větší české firmy již brzy povinné. Stejně tak se tato povinnost nepřímo dotkne středně velkých či menších podniků, které jsou začleněny v dodavatelských řetězcích velkých či mezinárodních společností. Stanovení uhlíkové stopy je klíčovým ukazatelem nejen pro splnění legislativních povinností, ale i cestou ke konkurenceschopnosti či předpokladem výhodného financování ze strany bankovních domů.

Co je uhlíková stopa firmy?

Jednoduše řečeno je to ukazatel dopadu činnosti konkrétní firmy na životní prostředí, zejména na klimatické změny. Měří množství skleníkových plynů odpovídajících tomuto dopadu a vyjadřuje se v tunách ekvivalentu CO₂. Vlastní měření se podle mezinárodní metodiky provádí ve třech základních oblastech, tzv. scopes. První z nich (Scope 1) stanovuje přímé emise z činností podniku (např.

emise ze spalovacích a technologických procesů či vlastních automobilů). Druhá (Scope 2) pak nepřímé emise z nakupovaných energií (např. nákup elektřiny či tepla). A poslední oblast (Scope 3) jsou nepřímé emise například z nákupu materiálu a služeb (v rámci dodavatelských řetězců), nakládání s odpady a odpadními vodami atd.

Kalkulačka uhlíkové stopy

Ve snaze zpřístupnit podnikům cestu k výpočtu jejich uhlíkové stopy uzavřela Komerční banka spolupráci se společností Impact Metrics. Ta se specializuje na digitalizaci ESG reportingu a měření udržitelnosti firem. Prostřednictvím digitálních nástrojů usnadňuje firmám sběr ESG informací, jejich zpracování a interpretaci včetně online výpočtu uhlíkové stopy.

Ten probíhá prostřednictvím digitální kalkulačky, jejíž soulad s globálními metodikami pro výpočet uhlíkové stopy – GHG a ISO byl verifikován renomovanou mezinárodní certifikační společností Preferred by Nature. Výsledkem je závěrečná zpráva o uhlíkové stopě ve Scope 1 a 2 a zejména i v té z pohledu dopadu nejvýznamnější kategorii Scope 3. Společnosti tak získávají komplexní výpočet včetně nepřímých emisí v hlavních oblastech svého hodnotového

řetězce. Výsledek plně odpovídá požadavkům na výpočet uhlíkové stopy podle ESRS. Významnou výhodou je skutečnost, že celý výpočet je přizpůsoben českému prostředí a pracuje s lokálními emisními faktory.

Co získáte

Měření uhlíkové stopy vám poskytne nejen informaci, z čeho se vaše firemní uhlíková stopa skládá, ale i to, jak si stojíte v porovnání s ostatními a pomocí jakých opatření ji efektivně snižovat nebo s jakými dodavateli spolupracovat. Svůj ekonomický přínos má zejména v oblasti optimalizace výdajů za energie, materiály, dopravu či při snižování množství odpadů. Její sledování je v zahraničí běžná praxe a postupně se stane běžným standardem v rámci nefinančního reportingu i u nás a stejně tak samozřejmou věcí, jako je například vedení účetnictví. ■

TEXT: DAVID FORMÁNEK

FOTO: SHUTTERSTOCK A ARCHIV KB

David Formánek je členem představenstva Komerční banky zodpovědným za korporátní a investiční bankovnictví

Zajímáte-li se o výpočet uhlíkové stopy vaší společnosti, navštivte stránky Komerční banky. Kalkulačka uhlíkové stopy je vhodná pro firmy s jednoduššími výrobními procesy a standardními vstupy do výroby. Pro složitější společnosti a procesy typicky velké, holdingové společnosti nebo ty s emisně či technologicky náročnými provozami se specifickými vstupy jsou vám k dispozici experti z naší společnosti Enviros.

ENERGETICKY ÚSPORNÉ PROJEKTY VE FIRMÁCH NEMUSÍ STÁT JMĚNÍ

Staré provozní budovy odívají úspornější kabáty, kotle nahrazují tepelná čerpadla a firemní flotily stále častěji doplňují elektromobily. Co ale dělat, pokud vám na investice do energetických úspor chybí v rozpočtu finance? S programem ELENA u Komerční banky mohou nyní podnikatelé i veřejná správa získat až 90% slevu na energetické poradenství a přípravu žádosti o dotaci, která jim následně může pokrýt až 65% investičních nákladů. Ptáme se Filipa Linharta z Komerční banky.

Filip Linhart je garantem programu ELENA v Komerční bance

Co je vlastně program ELENA?

ELENA je zkratkou z anglického názvu programu „European Local Energy Assistance“ Evropské investiční banky (EIB), který je spolufinancovaný z programu Evropské unie InvestEU Advisory Hub. Jeho cílem je maximálně usnadnit realizaci energeticky úsporných opatření, zejména renovaci nerezidenčních budov a technologických zařízení. Určený je jak středním a velkým podnikům do 3000 zaměstnanců, tak veřejnému sektoru.

Jaké jsou jeho výhody v podání KB?

V Komerční bance máme dlouholeté zkušenosti s poskytováním komplexního technického poradenství při získávání dotací na realizaci energetických úspor. Díky tomuto programu můžeme nyní klientům snížit jejich náklady spojené právě s technickým a dotačním poradenstvím na pouhých 10%, a to

včetně případné realizace výběrového řízení na dodavatele EPC projektů. Zbývajících 90% pak financuje EIB.

V nabídce Komerční banky jsou samozřejmě další návazné služby, mezi něž patří administrativa po získání dotace či možnost vhodného financování, například prostřednictvím zeleného úvěru či investičního úvěru na udržitelné projekty. To představuje celkovou podporu a technickou asistenci již od prvního okamžiku, kdy klient začne investici do energetické účinnosti zvažovat. Naší nespornou výhodou je, že umíme posoudit realizovatelnost a smysluplnost záměru klienta. Ten se tak nemusí obávat, že investuje peníze do poradenství, které mu nepřinese přidanou hodnotu.

O jakou úhradu nákladů se jedná?

Typicky jde o úhradu nákladů na všechny přípravné práce související se získáním dotace EU, jako jsou energetické posudky, příprava žádosti nebo zpracování energetického štítku PENB. Úhradu nákladů je ale možné získat i v případě, že klient nežádá o dotace EU, ale má zájem o energetické poradenství pro projekt financovaný z vlastních prostředků. Na vlastní realizaci investice je možné získat dotaci 30 až 65%, v závislosti na konkrétním dotačním programu. Program ELENA jsme otevřeli letos na jaře a s ohledem na tříletou dobu jeho trvání bude banka preferovat již klienty připravené projekty. Jednou z podmínek získání podpory je totiž dokončení realizace projektu nejpozději v březnu 2027.

O program ELENA v podání KB je zájem

Od července 2024 Komerční banka poskytla podporu z programu ELENA již patnácti firmám, které plánují proinvestovat přibližně půl miliardy korun na snižování energetické náročnosti budov a výrobních technologií. Jedná se o opatření, jako je například zateplení budov, vybudování fotovoltaické elektrárny nebo výměna výrobních technologií za energeticky úspornější.

Můžete zmínit nejčastější příklady firemních úsporných projektů?

Podporované typy projektů zahrnují jak investice do obálky budovy, tak stavby samotné. Přičemž se může jednat o výrobní i administrativní budovy. Na rozdíl od podobných podpůrných programů, které již byly v Česku realizovány, se program ELENA v podání KB dá využít i na výměnu technologických celků a další úpravy ve výrobě, které splní kritéria snížení energetické náročnosti.

Podporu lze dále čerpat například na úsporné osvětlení nebo systémy automatizace budov. Kompletní výčet je však mnohem delší. Najít ho můžete na stránkách Komerční banky nebo se rovnou obrátit na specialisty z KB EU Point. ■

ZA ROZHOVOR DĚKUJE DANIEL LIBERTIN
FOTO: ARCHIV KB

KOMPLEXNÍ OFTALMOLOGICKÁ PÉČE

Od diagnostiky po mikrochirurgii

Odbornost
a profesionalita

Lidskost
a vstřícnost

Dokonalá
technologie

Efektivita
a funkčnost

Design
a nadčasovost

Účelnost
a pohodlí

Oční centrum Praha (OCP) se stalo první soukromou klinikou v Evropě, která vyzkoušela unikátní chirurgickou technologii inspirovanou helmami pilotů stíhaček F-35. Tato průlomová metoda využívá XR 3D mikroskopu a speciálních 3D helem. Na fotce MUDr. Andrea Janeková a prim. MUDr. Radan Zugar

KDYŽ ČEŠI INSPIRUJÍ EVROPU ANEB ČESKÁ OFTALMOLOGIE BODUJE

V mladém věku má za sebou víc než deset tisíc nitroočních operací a letos dosáhla vysněné profesní mety: úspěšně složila vůbec nejnáročnější mezinárodní zkoušku ve svém oboru a získala prestižní titul FEBOS-CR – evropskou kvalifikaci ve specializaci kataraktové a refrakční chirurgie. Jako první žena – oční lékařka v České republice! Hovoříme s Andreou Janekovou, vedoucí lékařkou Očního centra Praha (OCP).

Úspěchy nepadají z nebe

Říká se, že za každým úspěšným mužem stojí skvělá žena. Kdo stojí za vámi?

Samozřejmě skvělý muž a taky mnoho let trpělivé usilovné práce, která by zpočátku nebyla nikde vidět. Vlastně musím říct, že asi nejvíc dva muži – můj manžel Adam, který je v Očním centru Praha vlastně mým nadřízeným, ale skvěle nám to klapě, a také můj tchán – vynikající kataraktový chirurg Michal Janek, který má za sebou víc než třicet tisíc operací. Oba mě maximálně podporovali, abych na své profesní cestě vytrvala, i když to bylo mnohdy náročné skloubit s mateřstvím.

Jak taková výuka operátora probíhá? Trvá to dlouho, než si lékař troufne postavit se za operační stůl sám?

Sto procentně platí, že učení dělá mistra. U mne to bylo možná o to obtížnější, že prestižní soukromá klinika, kterou OCP je a kam jsem nastoupila hned po škole, klade na operátora obrovský tlak – na rychlost, přesnost, kvalitu, naprostou bezpečnost pro pacienta. Nebyl prostor něco zkoušet, a tak mi tchán po několika letech mého působení v OCP navrhl, ať se jezdím učit operovat za ním do klatovské nemocnice. Takže to probíhalo tak, že jsem po práci v OCP vyzvedla svou tehdy ještě malou dcerku ze školky, jely jsme autem dvě hodiny do Klatov, tam jsem ji předala babičce, druhý den ráno šla do nemocnice operovat a pak zas zpátky do Prahy. K tomu se pak přidaly stáže v pražské nemocnici Na Vinohradech, až jsem začala operovat pod vedením zkušených chirurgů v OCP. Dva roky trvalo, než jsem mohla operovat sama.

Dnes zvládnete na dva a půl tisíce různých operací oka za rok. Z mého laického pohledu se jedná o jednu z nejnáročnějších operací vůbec, neboť vyžadují naprosto špičkovou přesnost a souhru nejen všech končetin operátora, ale i smyslů. Je to tak?

Máte pravdu, operujeme rukama i nohama na ploše pár milimetrů čtverečních, někdy se při operaci pohybujeme v jednotkách menších než milimetr a pohyby všech končetin musíme koordinovat na milisekundy. U operace sedíme, protože nohy opravdu nezahálejí, výrobci dnes umějí dát do jednoho nožního pedálu speciálního přístroje i dvacet

MUDr. Andrea Janeková, FEBO, FEBOS-CR (37), vystudovala 3. lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Od roku 2012 pracuje v Očním centru Praha (OCP), v současnosti jako vedoucí lékařka centra kataraktové, refrakční a vitreoretinální chirurgie a zároveň jako zástupkyně primáře. Je členkou několika profesních organizací, mj. výboru České společnosti refrakční a kataraktové chirurgie (ČSRKCH). V letošním roce po úspěšném složení evropské specializační zkoušky obdržela prestižní titul FEBOS-CR. Pracuje na vědeckých studiích, je oblíbenou pedagožkou, ale také maminkou dvou holčiček

funkcí. A když například separujeme lentikulu během zákroku SMILE, který pacienta zbavuje dioptrií na dálku, oddělujeme speciální vrstvy v rohovce, které nám předtím vytvořil laser. Při tom už se orientujeme nejen zrakem, ale i odporem nástroje v tkáni, neboť tak malý rozměr není viditelný. Přitom kontrolujeme přístroje i sluchem. Nejen, že s námi některé komunikují, ale hlavně musíme ihned zachytit jakýkoli podezřelý zvuk.

Čeští lékaři udávají trendy

Máte v Očním centru Praha možnost pracovat s nejmodernějšími přístroji a technologiemi?

V OCP máme špičkové vybavení a špičkově vzdělané lékaře, které nám může závidět leckterá zahraniční klinika. Nerada bych, aby to vyznělo příliš vychloubačně, ale v některých aspektech

dokonce udáváme i v západní Evropě trendy. Důkazem je i to, že k nám jezdí nejen pacienti z jiných zemí, ale také naši zahraniční kolegové. Nedávno jsme například na naší klinice už podruhé uvítali skupinu izraelských očních chirurgů, kteří u nás sledovali operace, ale zajímali se také o to, jak máme nastavený celý proces péče o pacienta.

Je takovéto předávání know-how mezi zahraničními kolegy ve vašem oboru obvyklé?

Dosud jsem měla možnost vnímat, že mezi námi fungují velmi hezké a kolegiální vztahy, neboť všichni milujeme svou práci. Ročně se zúčastním několika odborných kongresů v různých zemích, kde často také přednáším a představuji výsledky naší práce včetně vybraných klinických studií. Stejně tak jako já sdílím své zkušenosti, sdílejí je i zahraniční

”

DÍKY SDÍLENÍ ZKUŠENOSTÍ
SE ZAHRANIČNÍMI KOLEGY
MŮŽEME SPOLEČNĚ
ZACHRÁNIT ZDRAVÍ LIDEM
BEZ OHLEDU NA HRANICE
ZEMÍ – A TO JE MOC
KRÁSNÝ POCIT.

kolegové – vzájemně se obohacujeme a učíme. Myslím, že všichni to cítíme tak, že je to ve prospěch našich pacientů, ať už jsou doma nebo za hranicemi. Přeneseně řečeno tak naše společné zkušenosti mohou zachránit zdraví lidem bez ohledu na hranice zemí – a to je moc krásný pocit.

Inspirovat mladé oftalmology

Když jsme u toho předávání zkušeností, v tom máte rozsáhlou praxi, protože už několik let vychováváte také mladé oftalmology doma.

Ano, v OCP jsme pociťovali nedostatek mladých lékařů v našem oboru, a proto jsme se začali věnovat jejich kontinuálnímu vzdělávání a založili pro ně vlastní akademii, která je připravuje

po praktické i teoretické stránce. Dokonce jsme získali nejvyšší stupeň akreditace Ministerstva zdravotnictví ČR a stali se akreditovaným pracovištěm III. typu pro obor oftalmologie. Díky tomu můžeme provádět vlastní specializovaný výcvik pro obor oftalmologie a zároveň poskytujeme i odborné stáže pro jiná zdravotnická zařízení včetně krajských či fakultních nemocnic.

Kromě toho, že se angažujete v OCP akademii, podílíte se i na výuce začínajících očních chirurgů v zahraničí. Jakým způsobem?

Nezapomínám na své začátky a na to, co mi pomohlo dostat se až sem. Mimo jiné to byl také trénink na zahraničních wetlabech, kde se učí operovat na prasečích očích pod vedením zkušených operaterů. Proto dnes působím jako instruktor na těchto akcích a podílím se na výuce operací katarakty. Na jedné z největších, v Sofii, se odoperuje až 4000 prasečích očí a při výuce zde je na padesát začínajících chirurgů. Ale nemyslete si, že tam probíhá jen jednosměrná výuka. I my přednášející se z dotazů učíme, posouvá nás to dál. V lékařském oboru by diskuze měla být základem dalšího zdokonalování a pokroku.

Na mladé lékaře myslíte i v rámci České společnosti refrakční a kataraktové chirurgie, kde kromě člena výboru zastáváte i funkci vědeckého sekretáře. Důkazem je například nová grantová soutěž.

Ano, s kolegy jsme vymysleli grantovou soutěž pro lékaře do 35 let a letos proběhl její první ročník. Jde nám o to, motivovat je k dalšímu vzdělávání a studiu, ti nejlepší od nás získají finanční příspěvek.

Získala jste titul FEBOS-CR a složila vůbec nejnáročnější mezinárodní zkoušku ve svém oboru, která má obrovskou prestiž. Co to pro vás znamená?

Je to pro mě velká pocta, ale také to vnímám jako závazek a motivaci k dalšímu profesnímu rozvoji, k tomu, poskytovat našim pacientům stále lepší péči – a také k tomu, dál předávat své zkušenosti mladším kolegům. Oko se zdá být maličkým orgánem, ale je tak obsáhlé, že výzvy do budoucna zůstávají obrovské. Těším se na to, jak čeští oftalmologové svým řešením přispějí k jejich naplnění. ■

S ANDREOU JANEKOVOU SI POVIDALA JANA JENŠÍKOVÁ
FOTO: ARCHIV OCP PRAHA

You can also read this article
in English on itradenews.cz

inzerce

ELLA-CS, s.r.o.

Hradec Králové - Třebechovice pod Orebem

Česká exportní firma s 30letou tradicí

Usilujeme o to být aktivním partnerem lékařů na experimentálním i klinickém poli. Snažíme se pružně reagovat na jejich požadavky a na potřeby pacientů. Pomáháme pacientům vrátit naději na život bez omezení a naše práce tak má vyšší smysl a přináší společenskou hodnotu. Naším cílem je uvádět na trh další biodegradabilní stenty nejen pro indikace v gastrointestinálním traktu, ale i v dýchacích cestách nebo jiných orgánech a stát se tak celosvětovým expertem na biodegradabilní stenty.

www.ellacs.eu

Výroba a vývoj zdravotnických prostředků

DOBROVOLNÍCI Z ČPP POMÁHALI NA JESENICKU

V době povodní ČPP zvýšila počet dobrovolnických dní pro zaměstnance ze dvou na čtyři. Více než třicet zaměstnanců, včetně členů vedení, se rozhodlo věnovat svůj čas a energii na pomoc těm, kteří to nejvíce potřebovali. Jak během pomoci v České Vsi řekl generální ředitel ČPP Pavel Wiesner: „Jsem nesmírně hrdý, že mohu pracovat s tak výjimečnými lidmi, ochotnými pomáhat druhým v nouzi. Dokazuje to, že solidarita a lidskost jsou hodnoty, které v naší pojišťovně skutečně žijí.“

ČPP vyplatila za škody z povodní přes 213 milionů

ČPP eviduje 5960 škod, z nichž vyplatila klientům již přes 213 milionů korun. Výplaty záloh zasílá klientům na účet v řádu dnů od dodání všech potřebných podkladů. Téměř polovina hlášených škod je z Moravskoslezského kraje, dále pak z kraje Olomouckého a Jihomoravského. Mezi nejpostiženější patří Bruntál, Opava a Jeseník. Likvidátorům z ČPP se již podařilo vyřešit přes 40% pojistných událostí.

Naprostá většina klientů hlásí spokojenost s pojišťovnou

V průběhu září a října zkoumala pojišťovna spokojenost klientů s řešením pojistné události. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 328 respondentů, kteří s ČPP v září a říjnu řešili likvidaci neživotní pojistné události. Z průzkumu vyplynulo,

Česká podnikatelská pojišťovna (ČPP) považuje odpovědné podnikání za jeden z klíčových závazků vůči společnosti a životnímu prostředí. Zapojuje zaměstnance do firemního dobrovolnictví prostřednictvím platformy Biznys pro společnost.

Část vedení a zaměstnanců ČPP, kteří odjeli pomáhat postiženým oblastem na Jeseníku

že nejčastěji lidé hlásí pojistné události prostřednictvím webového formuláře (66%), následuje nahlášení na klientské lince (25%) a nahlášení skrze klientskou linku s pomocí pobočkového pracovníka (9%). Co se týče spokojenosti s ČPP, od počáteční komunikace až po vyřízení události bylo z pojišťovny nadšeno celkem 81% klientů, dalších 9% pak uvedlo, že je pojišťovna potěšila. V konkrétních popisech pak klienti vyzdvihovali především ochotu pracovníků, profesionalitu a rychlost vyřízení.

„Průběžné vyhodnocování spokojenosti klientů je pro nás klíčové. Zvláště v takových náročných situacích, kdy pomoc pojišťovny potřebuje velké množství lidí v krátkém čase. Abychom klientům vyšli vstříc, v době povodní jsme prodloužili provozní dobu zákaznické linky

a zrychlili proces vyřízení likvidací. To vše, společně s odborností a lidským přístupem našich zaměstnanců, přispělo k tomu, že naprostá většina klientů je s našimi službami spokojena,“ uvedl Martin Lakomý, ředitel Úseku podpory klientů a obchodu ČPP. ■

ZDROJ: ČPP

Partu dobrovolníků vedl generální ředitel ČPP Pavel Wiesner

NASTÁVÁ ÉRA PÉČE O DUŠI

NOVÁ PŘÍLEŽITOST I PRO ZAMĚSTNAVATELE

Duševní zdraví a péče o duši byly ještě před pár lety okrajovými tématy, která měla spíš negativní nádech a mezi „normálními lidmi“ se příliš nerozebírala. A to ani v rovině osobních vztahů, natož na úrovni těch pracovních. Doba se ale mění. Lidé se stále víc obracejí do svého nitra a začínají vnímat silnou potřebu péče o své duševní zdraví, což může být zajímavá příležitost i pro zaměstnavatele, například při náboru nových talentů. Potvrzují to i výsledky aktuálního průzkumu Barometr zaměstnanců mezi více než tisíci respondenty.

Obrat do sebe jako příležitost

Byla to zejména pandemie koronaviru, která celosvětově odstartovala zvýšení zájmu o lidské zdraví, a to nejen fyzické, ale také psychické. Mnozí se právě během této doby ocitli možná poprvé v situaci, kdy se během několika okamžiků změnil jejich do té doby hektický každodenní život v prostor, kde získali dost času na přemýšlení o sobě, smyslu života i prioritách.

Vyšší pozornost věnovaná duševnímu zdraví je od té doby stále aktuálnější. Vždyť po duševní stránce se **cítí výborně nebo velmi dobře pouze**

třetina lidí, jak ukazují výsledky průzkumu Barometr zaměstnanců společnosti Up Česká republika mezi více než 1000 respondenty tuzemských firem a organizací. Šest z deseti zaměstnanců přitom vidí spojitost mezi svou prací a duševním zdravím. **Polovina zaměstnanců zároveň vnímá, že zaměstnavatel zatím péči o jejich duševní zdraví zcela opomíjí.**

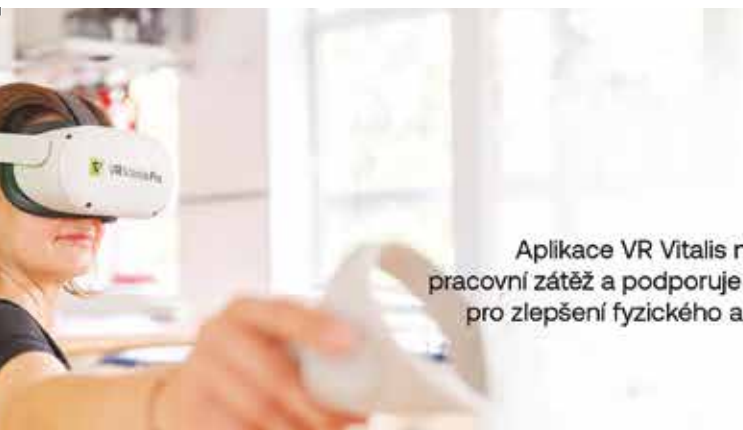
„A právě zde se otevírá obrovský prostor pro samotné firmy. Ukazuje se, že nadstandardní péče zaměstnavatele právě o duševní zdraví zaměstnanců je zajímavou příležitostí, jak získat konkurenční výhodu na trhu práce. Zaměstnavatel, který v tomto ohledu vybočí z řady,

se stane atraktivní volbou zejména pro ženy a mladé talenty z generace Z, kteří podle našich dat oceňují podporu v této oblasti vůbec nejvíc. Současně zájem o duševní zdraví velmi povzbudí i stávající zaměstnance,“ říká Stéphane Nicoletti, generální ředitel společnosti Up Česká republika, která se věnuje komplexní péči o zaměstnance firem a organizací více než 25 let.

Projevený zájem má blahodárné účinky

Ačkoliv dnes již nejprozíravější zaměstnavatelé pochopili, jak je důležitá dobrá psychická kondice zaměstnanců, a dělají

inzerce

 VR Vitalis Pro

VR cvičení pro zdravější a šťastnější pracoviště!

Aplikace VR Vitalis nabízí pohodlné a účinné řešení cvičení na pracovišti, které zmírňuje pracovní zátěž a podporuje pohodu zaměstnanců. Vstupte do budoucnosti firemního wellness pro zlepšení fyzického a duševního zdraví, zvýšení produktivity a morálky ve vaší organizaci.

vrvitalis.cz

kroky ke zlepšení, většina zatím nepřikládá péči o duši příliš velký význam. Možná je to i z toho důvodu, že tápou a nevědí, jak na to. Ale postupně krůčky při zlepšování péče o duševní zdraví zaměstnanců nemusí být věda, mají na něj vliv i zdánlivé maličkosti.

„Již pouhý zájem o zaměstnance, snaha s ním efektivně komunikovat a dát mu možnost upřímně se na pracovišti vyjádřit mají obrovský dopad na psychiku, a tím i na celkovou pracovní atmosféru,“ vysvětluje Ela Honická, HR ředitelka společnosti Up Česká republika, a doplňuje: „Dnes již existují chytré nástroje, které toto zaměstnavatelům usnadňují. V naší platformě Můj Up jde o nástroje Měření spokojenosti a Anketa, které umožňují mít stálý přehled a včas odhalit problém. Díky modulu Zeptejte se zaměstnavatele se zase zaměstnanci mohou dotázat svých nadřízených prakticky na cokoli, a to i při práci na dálku.“

Podpoře duševního zdraví pak může pomoci i zdánlivý detail, jakým je **pochvala**. Ta má z dlouhodobého hlediska dokonce výrazně vyšší dopad na motivaci a angažovanost zaměstnanců než výplata. Pro polovinu lidí je pak podle dat z Barometru pochvala v práci stejně důležitá nebo dokonce důležitější než finanční ohodnocení. „Právě modul Pochvala, díky němuž lze online ocenit kolegova práci, patří v Můj Up k těm vůbec nejoblíbenějším,“ dodává Stéphane Nicoletti.

Při aktivitách pro radost se duše uzdravuje

Dělat toho pro duševní zdraví zaměstnanců lze ale pochopitelně ještě víc. Rezervy v této oblasti vnímá 89% zaměstnanců. Co konkrétně by chtěli změnit? Třicet procent dotazovaných by podle výsledků průzkumu Barometr rádo

Tipy, jak lze podpořit duševní zdraví zaměstnanců

- efektivní firemní komunikace
- naslouchání, zájem o potřeby a problémy zaměstnanců
- péče o vztahy na pracovišti (teambuilding, společné obědy)
- ocenění, pochvaly
- bezpečné prostředí
- možnost práce na home office
- zkrácení meetingů/porad, prodloužení přestávek
- respektování osobního života a volného času
- podpora volného času (volnočasové benefity)

častěji vyrazilo v rámci zlepšení duševního zdraví **do přírody**. Obdobný počet lidí by rád zapracoval na **kvalitě spánku**.

Víc než pětina lidí by si ale také ráda dopřála wellness či lázně a stejný počet respondentů by se chtěl **zdravěji stravovat**. Víc než desetina lidí by zase ocenila **odreagování v podobě sportu** a obdobně se lidé vyjadřovali u možnosti **uvolňovacích cvičení, jako je jóga**. I v tomto ohledu může výrazně zabodovat zaměstnavatel, pomoci mohou vhodně zvolené **benefity, podpora volného času a obecně odpočinku**.

„Volnočasové benefity umí mimo jiné také kompenzovat pokles kupní síly, s nímž se zaměstnanci potýkají a kvůli němuž začali šetřit, nejčastěji právě na aktivitách, které jim dělají radost. Zájem o ně proto letos roste,“ říká Ela Honická. „Doslova renesancí prošel příspěvek na stravování. Cílená podpora stravování má totiž daleko hlubší dopad, než by se mohlo zdát. Společný oběd s kolegy kromě pravidelného stravování upevňuje vztahy ve firmě a dá zaměstnanci v obědové pauze možnost vypnout.“

Příjemné zpestření i hlubší pomoc

V oblasti duševního zdraví je ideální se zaměstnanci pracovat na každodenní bázi. Nicméně zajímavou alternativou může být také pozvání osvědčeného motivačního kouče nebo kurzy, které duševní zdraví podporují a současně působí jako prevence. Těmi může být třeba jóga nebo různé techniky zvládání stresu či mindfulness. Pro případ, že by se některý zaměstnanec dostal do tíživé psychické situace, je možné nabídnout v rámci volnočasových benefitů také pomoc psychologa, a to dokonce i online.

„Orientace na duševní zdraví zaměstnanců je již nyní markantní a péče v této oblasti, která je v současné době zajímavou příležitostí, se do budoucna stane nedílnou součástí strategií firem, které se budou chtít dále rozvíjet a být na trhu úspěšné,“ uzavírá Stéphane Nicoletti z Up Česká republika ■

ZDROJ: UP ČESKÁ REPUBLIKA

inzerce

Duševní pohoda jako základ produktivity

Investujte do duševního zdraví svých zaměstnanců s eBenefity

- 📺 Online terapie
- 🗣️ Psychologické poradenství
- 📖 Seberozvojevá literatura

Up eBenefity

MY CLINIC

Klinika s lidským přístupem

MY CLINIC, medicínské centrum, které bylo otevřeno v Praze před třemi lety, si dalo za cíl změnit narativ zdravotní péče v České republice. Soukromá rodinná klinika svým klientům poskytuje komfort, čas a empatii na úrovni špičkových zdravotnických zařízení v zahraničí.

MY CLINIC nabízí **29 lékařských specializací** pokrývajících komplexní zdravotní péči pro dospělé i děti pod jednou střechou, což umožňuje úzkou mezioborovou spolupráci. Tým **více než 75 lékařů a terapeutů** zahrnuje přední odborníky ve svých oborech, kteří společně pracují na nalezení nejlepších řešení pro zlepšení fyzického i duševního zdraví klientů.

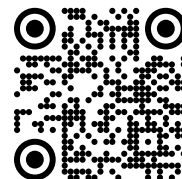
Ordinace jsou vybaveny moderními certifikovanými přístroji a technologiemi. Řada z těchto výjimečných přístrojů je v ČR dostupná pouze v několika fakultních nemocnicích.

Klinika nabízí také škálu chirurgických služeb v rámci centra **jednodenní chirurgie**. Od ortopedických a gynekologických zákroků přes cévní chirurgii, až po výkony obecné a břišní chirurgie.

Dalšími přednostmi kliniky jsou krátké čekací lhůty, přesný čas objednání i dostatek času na každé vyšetření. Klinika se nachází v designově řešených prostorách budovy Telehouse v blízkosti metra Dejvická na lince metra A. Parkování je zajištěno v podzemních garážích budovy.

budova Telehouse
Generála Píky 430/26
Praha 6 - Dejvice
www.myclinic.cz
+420 222 900 900

Michal Šafránek:

NASTAVUJEME NOVÉ STANDARDY

„České zdravotnictví je ve srovnání se zahraničím odborně na vysoké úrovni. Ale obecně mu chybí víc empatie a lidský rozměr. Lékař by měl svého pacienta brát jako partnera, mít k němu respekt a přistupovat k němu individuálně. Neléčit jen akutní izolovaný problém, ale poskytnout mu dlouhodobě komplexní péči. Proto se na naší klinice od jejího založení vracíme k tradici rodinných lékařů a náš tým a služby budujeme tak, abychom mohli rozvíjet koncept celostní medicíny,“ zdůrazňuje Michal Šafránek, ředitel soukromé kliniky MY CLINIC, která v den vydání tohoto čísla TRADE NEWS slavnostně otevírá velkorysé prostory jednodenní chirurgie.

Jaké jsou hlavní pilíře a přednosti vaší kliniky?

Jsme dostatečně velkým medicínským zařízením, abychom uměli poskytnout na jednom místě komplexní péči pro rodiny i firemní klientelu. Zakládáme si na tom, že pro naše klienty máme nejen dostatek pochopení a času, ale i prostoru pod jednou střechou. Naším cílem je navázat s nimi dlouhodobý vztah, „opečovat“ je nejen v nemoci, ale také ve zdraví; soustředíme se tedy hodně na prevenci. A hlavní pilíře? Momentálně stojíme na třech: ambulance praktických lékařů a specialistů, pediatrické centrum a jednodenní chirurgie.

Zůstaňte u nově otevřené jednodenní chirurgie. Tento koncept zaměřený na neakutní chirurgické zákroky je nyní v medicíně celosvětovým trendem. Jak jste k němu přistoupili vy?

I v této oblasti chceme nastavovat standardy. Na ploše téměř 1400 metrů čtverečních máme tři operační sály vybavené nejmodernějšími přístroji, 14 lůžek v komfortně zařízených, většinou jednolůžkových pokojích s vlastními „hotelovými“ koupelnami, aby se u nás jak pacienti, tak případně i jejich doprovod cítili co nejlépe. V tuto chvíli jsme připraveni provádět chirurgické zákroky téměř na všech anatomických strukturách těla s využitím nejmodernějších medicínských postupů včetně ortopedie, gynekologie, břišní a cévní chirurgie, přičemž

v budoucnosti bychom se rádi zaměřili i na další operativu.

Velkým problémem českého zdravotnictví jsou dlouhé čekací lhůty. Funguje to u vás jinak?

V současnosti se opíráme o tým bezmála 80 lékařů a terapeutů, což nám umožňuje v běžné péči zareagovat na potřebu našeho klienta tentýž či maximálně druhý den. V rámci jednodenní chirurgie máme možnost nabídnout termín v horizontu týdnů.

Našimi čtenáři jsou z velké části majitelé či vysocí manažeři firem. Zmínil jste firemní klientelu. Co v tomto směru nabízíte?

Jsme schopni nabídnout mnohem víc než klasické vstupní prohlídky, i když i ty jsou důležité a stalo se, že jsme během nich diagnostikovali vážné onemocnění. Umíme vytvořit balíček služeb v oblasti péče o zdraví a prevence přesně podle požadavků a finančních možností zaměstnavatele. Namodelovat péči pro různé skupiny zaměstnanců, můžeme do ní zahrnout i rodinné příslušníky.

A ještě jedna důležitá věc – kromě češtiny se u nás s personálem domluvíte také anglicky. Spolupracujeme s většinou zahraničních pojišťoven, umíme zahraničním klientům zprocesovat veškerou administrativu spojenou s ošetřením. O důvěře v naše služby svědčí

Ing. Michal Šafránek, ředitel MY CLINIC

například to, že jsme exkluzivním partnerem Velvyslanectví USA v Praze, jako jediní zajišťujeme lékařské prohlídky pro žadatele o víza do Spojených států. ■

S MICHALEM ŠAFRÁNKEM HOVOŘILA JANA JENŠÍKOVÁ
FOTO: MAREK JENŠÍK

You can also read this article
in English on itradenews.cz

Lucie Spáčilová:

DÍKY SRDCAŘŮM NA PALUBĚ DOSÁHNOUT VYSNĚNÝCH CÍLŮ TO JE, OČ TU BĚŽÍ

„Češi dokáží být velmi produktivní a kreativní, ale mají tendenci se podceňovat. Proč bychom jako malá země uprostřed Evropy nemohli udávat světové trendy?“ ptá se Lucie Spáčilová, zakladatelka a výkonná ředitelka společnosti Performia Česká republika. A sama se svým týmem dokazuje, že to není sci-fi. Firma si letos ke svým dvacátým narozeninám nadělila skvělý úspěch: již podesáté byla vyhodnocena jako nejlépe prosperující a expandující pobočka v rámci Performia International.

Lucie Spáčilová je zakladatelka a spolumajitelka společnosti Performia Česká republika. Říká, že při čemkoli, co děláte, je třeba si zachovat zdravý rozum a empatii

Jak vyrůst do prosperity

Stálí čtenáři TRADE NEWS již vaši společnost znají. Krátce na úvod pro ty ostatní – čím se zabývá?

Pomáháme firmám s hodnotnými produkty dlouhodobě budovat úspěšné týmy plné „tahounů“ a nadšenců, díky nimž rostou a prosperují.

Kolik firem už za těch dvacet let prošlo „vašima rukama“? Co je charakterizuje?

Za tu dobu jsme v nějaké formě pomohli tisícovkám podnikatelských subjektů. V současné době se mezi naše aktivní klienty řadí 600 podniků různých velikostí z nejrůznějších oborů. Všechny spojuje právě to, že CHTĚJÍ růst, tvořit, posouvat

se a mít v týmu takové lidi, kteří jim v tom výrazně pomohou.

Zdálo by se, že to chce přece každá firma, nebo ne?

Ne každá touží po růstu a už vůbec ne každá ví, že k tomu potřebuje kromě hodnotného produktu také promyšleně budovat výkonný a zapálený tým. Z praxe víme, že na začátku, když se podnikání rozjíždí, se mnoho podnikatelů soustředí hlavně na to, aby měli co nejlepší produkt nebo službu. Když mají pocit, že se jim to podařilo, začnou dávat energii do prodeje a marketingu. Dál možná přijde na řadu vylepšení informačního systému, vlastní účetní kancelář...

A personální oblast? Ta se většinou řeší na koleně a čeká v koutě, až na ni přijde čas. To považuji za největší Achillovu patu firem: mají vymazlený produkt, umějí ho prodat, ale ve finále selhávají na tom, že nemají lidi... Pak si rvou vlasy, začnou hledat pomoc – a očekávají okamžité výsledky.

Není právě toto vaše chvíle? Na vašem webu se vtipně píše, že jste

Tým Performia ČR se svými klienty na výroční konferenci spojené s oslavou dvaceti let od založení společnosti

manažerům, šéfům a personalistům ušetřili už 39 528 šedivých vlasů.

Umíme samozřejmě vstoupit i do této fáze firmy a hasit problém. Jenže je to náročnější, dražší. Dlouhodobě podceněná personální oblast se nevybuduje lusknutím prstů díky pár výběrovým řízením. Naše role je jiná.

Víte, spousta manažerů říká: „Až budeme velcí, budeme dělat věci systematicky.“ Ale ono to funguje naopak. Musíme dělat věci systematicky, abychom byli velcí... Pokud možno od samotného začátku, tím se vyhneme spoustě problémů a ušetříme nemalé prostředky.

Mnoho našich klientů si většinou prošlo podobným vývojem a dnes jen litují, že nedělali personální práci systematicky daleko dřív. Pro nás je nesmírně posilující být při tom a vidět, jak s tím správným týmem doslova vzkvétají. Některým už stojíme po boku téměř dvacet let a dnes jsou z nich lídři v tom, co dělají.

Personalistika s přidanou hodnotou

Vaše práce tedy spočívá také v osvětě, je to tak?

Ano, v osvětě, ve vzdělávání. Na našich konferencích se zástupci firem vzájemně inspirují. Rodí se tam zajímavé diskuze, které většinou začínají nebo končí u toho, že kdysi nechtěli ztrácet čas s personalistikou, a ve výsledku zjistili, že čas vlastně ztratili. Kdyby některé věci pochopili dřív, kde už dnes mohli být. Ale raději později než nikdy.

Co by podle vás vedle produktivního týmu měla firma ještě bezpodmínečně

”
MĚLI BYCHOM NABRAT
SEBEDŮVĚRU A NAUČIT
SE VĚCI HODNOTIT PODLE
TOHO, JAK PRAKTICKY
FUNGUJÍ, NE JAK SE
PREZENTUJÍ A TŘPYTÍ.

mít, aby byla dlouhodobě úspěšná a překonala překážky, se kterými současná doba zrovna nešetří?

Měla by mít ve svých produktech, v tom, co dělá, velkou přidanou hodnotu a být co nejméně závislá. Jakmile má vlastní know-how, jedinečnou kvalitu a drží otěže ve vlastních rukou, máloco jí dokáže ublížit. Hodně je to samozřejmě také o osobnostech, lídrech, kteří za firmou stojí. Ti, co mají odvahu jít vlastní cestou, i když občas kamenitou, řídí se zdravým rozumem, mají většinou také srdce na pravém místě. I to k úspěšnému podnikání patří.

Můžeme říct, že vedle silného účelu je jejich přidanou hodnotou také zdravý rozum a empatie. Co je mimo to největší přidanou hodnotou společnosti Performia?

Dlouhodobě vnášíme systém a pořádek do budování firemního týmu, což se propíše do fungování celé organizace, do jejího růstu a expanze. Protože má ty správné lidi na správných místech a tým,

který jen tak něco nepoloží. Naše služby jsou dělané na míru a vždycky sledujeme, aby měly nějaký praktický výsledek, aby něco přinesly. Měli bychom se totiž naučit věci hodnotit podle toho, jak prakticky fungují, ne jak se prezentují a třpytí.

Přejme si vzájemně úspěch. Posílá nás to

Jak roste sama Performia?

Tvořivě a týmově. Hned to vysvětlím. Performia je mezinárodní. Tvoří ji třicet poboček ve světě, každá respektuje situaci v dané zemi a její tým přistupuje k naplňování našeho účelu – pomoci firmám dosahovat díky kvalitnímu personálu vysněných cílů – jinak.

Česká Performia je jednou z nich a letos už podesáté byla vyhodnocena jako nejlepší. Pro nás to znamená, že jsme si potvrdili, že máme cenné know-how a pracujeme na principech, které se nám osvědčily. A to chceme přenést obrazně řečeno na papír a dát ostatním pobočkám k dispozici.

Neboť u nás v rámci mezinárodní sítě Performia to funguje tak, že si úspěch nezávidíme, ale naopak přejeme. Tím, že pomůžeme dalším pobočkám, aby rostly, porosteme dál s nimi. Protože nás spojuje také zapálení pro naši práci, která je naší srdeční záležitostí. ■

S LUCIÍ SPÁČILOVOU HOVOŘILA JANA JENŠÍKOVÁ
FOTO: ARCHIV PERFORMIA ČR

WWW.PERFORMIA.CZ

ŘÍZENÍ NA OCHRANU KOLEKTIVNÍCH ZÁJMŮ SPOTŘEBITELŮ

V minulém čísle (TRADE NEWS 4/2024) jsme se věnovali hromadným žalobám, jež je možné podávat od 1. 7. 2024. Tentýž den nabyla účinnosti novela zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v platném znění¹, umožňující podávat žaloby na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů. Řízení o těchto žalobách má určité společné znaky s hromadným řízením (o hromadných žalobách), mezi oběma řízeními však převažují odlišnosti.

Co je žaloba na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů

Jedná se o návrh na zahájení řízení nebo nařízení předběžného opatření v oblasti ochrany kolektivních zájmů spotřebitelů, jímž se k tomu oprávněný subjekt (žalobce – viz dále) vůči žalovanému (podnikateli) domáhá *zdržení se protiprávního jednání nebo určení, zda žalovaný svým jednáním porušil právní povinnost* (smluvní či zákonnou). Oproti hromadné žalobě tedy tato žaloba nesměřuje na splnění povinnosti či určení (ne)existence právního poměru.

Kdo může být žalobcem

Stejně jako u hromadné žaloby může být žalobcem pouze právnická osoba (neziskový subjekt), která je zapsána do českého nebo evropského seznamu oprávněných osob podle zákona o ochraně spotřebitele², nebo společně více takových osob. Český seznam oprávněných osob vede Ministerstvo průmyslu a obchodu (dostupný na webových

stránkách <https://www.mpo.gov.cz/cz/ochrana-spotrebitele/hromadne-rizeni/seznam-opravnenych-osob/seznam-opravnenych-osob--281743/>), evropský seznam vede Evropská komise (dostupný na webu <https://representative-actions-collaboration.ec.europa.eu/cross-border-qualified-entities>).³

Žalobce musí v žalobě (vedle obecných náležitostí) uvést rovněž dostatečný popis dotčených spotřebitelů tak, aby pro ně bylo rozpoznatelné, že se jich žaloba týká. Dotčení spotřebitelé však nejsou účastníkem řízení ani na něm nejsou účastni jiným způsobem. Na rozdíl od hromadného řízení zde nefigurují ani jako zúčastnění členové skupiny (do řízení se nepřihlašují), nemají žádná procesní práva a z rozhodnutí soudu jim nebude vůči žalovanému podnikateli plynout právo na jakékoli plnění.

Průběh řízení

Stejně jako k hromadnému řízení je i k tomuto řízení v prvním stupni věcně a místně příslušný Městský soud v Praze. Oproti hromadnému řízení však soud

v tomto řízení samostatně neposuzuje přípustnost žaloby a nerozhoduje o ní, a jak bylo uvedeno výše, dotčení spotřebitelé se do tohoto řízení nepřihlašují.

Zahájení řízení brání tomu, aby proti témuž žalovanému bylo zahájeno další řízení na základě žaloby jiných osob požadujících z téhož jednání nebo stavu stejný nárok (např. žaloby spotřebitelů, kteří by se vůči žalovanému shodně domáhali zdržení se určitého jednání).

Soud uveřejňuje informace o průběhu řízení v rejstříku hromadných řízení (dostupný na <https://hromadnerizeni.justice.cz/rizeni-na-ochranu-spotrebitele/>).⁴ Mezi tyto informace patří mj. předmět řízení a skutkový základ žaloby. Soud v rejstříku hromadných řízení uveřejňuje také vlastní žalobu a rozhodnutí, kterým se řízení končí.

Informační povinnosti vůči dotčeným spotřebitelům mají i žalobce a žalovaný. Žalobce je povinen dotčené spotřebitele o průběhu řízení (včetně jeho výsledku) informovat na svých internetových stránkách, popřípadě jakýmkoliv jiným vhodným způsobem tak, aby

1 Provedená zákonem č. 180/2024 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hromadném občanském řízení soudním.

2 Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v platném znění.

3 Na českém seznamu jsou stále zapsány pouze dva subjekty – dTest, o.p.s., a Spotřebitelský ombudsman, z.ú.

4 V době přípravy tohoto článku nebylo v rejstříku dosud žádné řízení o žalobě na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů uveřejněno.

byla podle okolností případu zajištěna dostatečná informovanost všech dotčených spotřebitelů včetně případných spotřebitelů, kteří nemají obvyklý pobyt na území České republiky.

Žalovaný je povinen dotčené spotřebitele informovat vhodným způsobem o výsledku řízení v případě, že žalobě bylo alespoň částečně vyhověno (tzn. pokud žalovaný spor, byť jen v části, prohrál). Způsob, rozsah a formu je žalovaný povinen zvolit tak, aby byla opět podle okolností případu zajištěna dostatečná informovanost všech dotčených spotřebitelů včetně těch, kteří nemají obvyklý pobyt na území České republiky (např. v médiích, na sociálních sítích apod.); žalovaný je však vždy také povinen informovat na svých internetových stránkách. Pokud je při vynaložení rozumného úsilí možné spotřebitele jednotlivě identifikovat, je žalovaný povinen vyzoomět spotřebitele o výsledku řízení jednotlivě (např. e-mailem, SMS zprávou, dopisem).

Za nesplnění informační povinnosti o průběhu nebo výsledku řízení může soud uložit pořádkovou pokutu do výše 5 milionů korun. Stejnou pokutu může soud uložit

tomu účastníkovi řízení (žalobci či žalovanému), kterému soud pravomocně uložil povinnost předložit důkazní prostředky, a účastník bez spravedlivého důvodu tuto povinnost nesplnil. V takovém případě soud rovněž může skutečnost, která měla být v neprospěch tohoto účastníka předmětnými důkazními prostředky prokázána, pokládat za prokázanou.

Pokud soud v řízení vydá rozsudek, jímž uloží žalovanému povinnost zdržet se určitého protiprávního jednání, tento rozsudek nabude právní moci a vykonatelnosti a žalovaný uloženou povinnost nesplní, lze mu v exekučním řízení uložit pokutu opět až do výše 5 000 000 korun.

Výrok pravomocného rozsudku (ať soud žalobě o zdržení se protiprávního jednání či o určení, zda došlo k porušení právní povinnosti, rozsudkem zcela či částečně vyhověl nebo ji zamítne) je závazný i pro spotřebitele oprávněné proti žalovanému pro tytéž nároky z téhož jednání nebo stavu (s výjimkou těch, kteří ještě dříve, tj. před podáním žaloby, proti témuž žalovanému sami zahájili řízení nebo se přihlásili do hromadného řízení pro nárok z téhož jednání nebo stavu).

Výhody pro spotřebitele

Byť dotčení spotřebitelé nejsou účastníky řízení, nemají žádná procesní práva ani jim neplynou z rozhodnutí (je-li žaloba úspěšná) žádná přímá práva vůči žalovanému podnikateli, je pro ně výrok pravomocného rozsudku, až na výjimky, závazný (viz výše). To však současně znamená, že bylo-li pravomocně rozhodnuto, že žalovaný porušil určitou právní povinnost, může dotčený spotřebitel výsledek řízení použít při uplatňování navazujících nároků plynoucích mu z předmětného protiprávního jednání žalovaného, např. práva na náhradu škody. Jinými slovy dotčený spotřebitel nebude nucen prokazovat, že žalovaný jednal protiprávně, ale už „pouze“ to, jaká škoda mu byla tímto protiprávním jednáním způsobena. Další výhodou je skutečnost, že po dobu řízení o žalobě na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů neběží u práv vzniklých z protiprávního jednání nebo stavu promlčecí lhůta. Spotřebitel tak může vyčkat (aniž by čelil riziku promlčení svého nároku) na výsledek řízení a podle něj následně zvolit další postup. ■

TEXT: PETR KVAPIL
FOTO: SHUTTERSTOCK

Empatie nám pomáhá snáze pro Vás najít relevantní řešení.

Poskytujeme komplexní právní služby.

- smluvní právo
- obchodní společnosti
- mezinárodní obchod
- nemovitosti, development
- pracovní právo
- veřejné zakázky
- soudní spory, náhrada škody
- vymáhání pohledávek

Miloslav Hloušek:

SPOLUPRÁCI S TRADE NEWS VŘELE DOPORUČUJEME

„Rád bych vyjádřil velkou spokojenost se spoluprací s magazínem TRADE NEWS. V první řadě mě potěšil zájem o naši práci a v druhé řadě, podstatnější, jsem ocenil profesionální přístup redakčního týmu a jeho schopnost porozumět našemu oboru, který není zcela všední. Spolupráce byla bezproblémová od samého začátku až po finální odsouhlasení článku i rozhovoru.“

Během příprav se projevila vysoká míra profesionality redakčního týmu. Rád bych ocenil i dodržení slíbených termínů a předem dohodnutých kroků, zájem o naši firmu. Výsledný článek i rozhovor přesně vystihly podstatu naší společnosti a našich aktivit. Spolupráce s TRADE NEWS byla velmi příjemná a vřele ji doporučujeme všem, kteří hledají seriózního a profesionálního partnera pro mediální prezentaci.“

Miloslav Hloušek je obchodním ředitelem ve společnosti AMCON Europe s.r.o.

Markéta Krýslová:

TRADE NEWS JE VYNIKAJÍCÍ ZDROJ INFORMACÍ

„Časopis TRADE NEWS je pro mě vynikajícím zdrojem informací nejen o zahraničním obchodu. Jeho rozsáhlé pokrytí exportních teritorií umožňuje čtenáři získat důležité poznatky a trendy. Podnětné rozhovory s odborníky z oblasti obchodu a financí poskytují cenné návody a motivaci. Podnikatelské příběhy jsou zas neocenitelným zdrojem inspirace a učení se z praxe. Celkově považuji TRADE NEWS za kvalitní pramen informací pro každého, kdo se zabývá zahraničním obchodem.“

Markéta Krýslová je předsedkyně představenstva a CEO Factoring KB, a.s., a výkonná ředitelka Global Transaction Banking KB, a.s.

Jakub Kopecký:

OCEŇUJEME AKTUÁLNÍ ZPRÁVY ZE SVĚTA ZAHRANIČNÍHO BYZNYSU

„Tým redakce časopisu TRADE NEWS se aktivně a svědomitě snaží o předávání aktuálních zpráv ze světa byznysu svým čtenářům a nezapomíná při tom ani na vzdálené a náročné trhy ve východní Asii. Za velvyslanectví v Soulu jsme proto velmi rádi, že jsme s magazínem mohli spolupracovat na speciálním vydání o Jižní Koreji a pevně věříme, že v něm čeští exportéři naleznou maximum užitečných informací, od obchodních statistik až po kulturní odlišnosti.“

Jakub Kopecký je 3. velvyslanecký tajemník a vedoucí ekonomického a obchodního oddělení Velvyslanectví ČR v Soulu.

Dalších 161 referencí najdete na homepage www.itradenews.cz a na www.tradenews.cz/reference.

Šéfredaktorka

PhDr. Jana Jenšíková

Redakce

Ing. Mgr. Daniel Libertin

PhDr. Věra Vortelová

Ing. Martina Hošková

Martin F. Fabík

Grafická úprava

Ing. Valeria Ashhab

Martin F. Fabík

Korektury

PhDr. Milena Gillová

Produkce

Mgr. Marek Jenšík

Ekonomický servis

Ing. Tereza Gulánová

Právní servis Advokátní kancelář Kvapil Kvapilová
Hofmanová**Foto**

isifa CEE s.r.o.

www.shutterstock.com/cs/**Distribuce**

Mail Step a.s.

Tisk

Akotext s.r.o.

Vydavatel

ANTECOM s.r.o.

Blatenská 2166/7

148 00 Praha 4

produkce@antecom.cz

Tel./fax: +420 272 935 558

Redakční servis: +420 602 313 176

www.antecom.cz**Titulní foto**

Shutterstock

Za obsah inzercí zodpovídá inzerent. Žádné části textu nebo fotografie z TRADE NEWS nesmí být používány, kopírovány nebo jinak šířeny v jakékoliv formě či jakýmkoliv způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

www.tradenews.cz
www.itradenews.cz

2203 dokumentů

Rozhovory
Exportní šance
Profiliga firem
Finance a pojištění
Nové technologie
Infografiky
Z praxe
Zprávy ze světa obchodu

www.itradenews.cz

Děkujeme za váš zájem o časopis TRADE NEWS, magazín o obchodu a exportu, který vydavatelství ANTECOM ve shodě s tiskovým zákonem dlouhodobě připravuje ve spolupráci s Asociací malých a středních podniků a živnostníků ČR, Ministerstvem zahraničních věcí ČR, Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR, agenturami CzechTrade a CzechInvest a dalšími institucemi podporujícími český vývoz. Zůstaňte našimi čtenáři a budete mít i nadále aktuální informace o nových trendech v obchodu a exportu, specifických zahraničních trzích a obchodních příležitostech, praktické rady pro vstup na zahraniční trhy a působení na nich, finanční a právní poradenství atd.

Společnost ANTECOM s.r.o., IČ: 28362926, se sídlem Blatenská 2166/7, 148 00 Praha 4, pracuje s osobními údaji odpovědně a v souladu s požadavky zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. V souvislosti s implementací požadavků GDPR, tj. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně osobních údajů, si vás dovoluujeme informovat, že zpracování vašich osobních údajů pro přípravu direct mailingové databáze, která obsahuje pouze poštovní doručovací adresy a slouží výhradně k bezúplatnému zaslání titulu TRADE NEWS, provádíme z důvodu oprávněného zájmu společnosti ANTECOM s.r.o., kterým je poskytování informací v oblasti obchodu a exportu. Předmětná databáze byla sestavená a je průběžně doplňovaná na základě požadavků partnerů titulu nebo přímo na základě požadavků vašich. Aktualizuje se před každým novým vydáním a předešlá databáze se vymazává. Proto vás nebudeme obtěžovat žádostí o udělení souhlasu se zasláním titulu TRADE NEWS, ale umožníme vám v případě, že si to budete přát, váš subjekt (firma/jméno/ulice-číslo/obec/PSC) z předmětné databáze pro bezúplatný direct mailing magazínu jednoduše odhlásit na adrese: produkce@antecom.cz. Nařízení GDPR vstoupilo v platnost 25. května 2018. Od tohoto data máte možnost uplatnit tato svá práva: právo na výpis evidovaných údajů, opravu, výmaz, omezení zpracování, vznést námitku, podat stížnost prostřednictvím e-mailové adresy: poverenec@antecom.cz.

Když máte vizi,
ale ne šedesát
milionů.

Banka vašeho
businessu

